

ERDENES SOLUTIONS

“ЭРДЭНЭС СОЛЮШИНС” ХК

ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

“Эрдэнэс Сольюшинс” ХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн ээлжит хурлын ТУЗТ 11/2021 тоот тогтоолоор компанийн дунд хугацааны бизнес төлөвлөгөөг баталж, уг төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэхэд шаардлагатай санхүүгийн эх үүсвэрийг төвлөрүүлэх зорилгоор компанийн зарласан энгийн хувьцаанаас тодорхой хэсгийг “Монголын Хөрөнгийн Бирж” ТӨХК-аар дамжуулан нэмж эргэлтэд гарган олон нийт болон стратегийн хөрөнгө оруулагчдад санал болгохоор шийдвэрлэсэн билээ. Мөн 2022 оны 5 дүгээр сарын 15-ний өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн ээлжит хурлын ТУЗТ 09/2022 тоот тогтоолоор нэмж гарган нийтэд санал болгох энгийн хувьцааны нэг бүрийн үнийг 108 төгрөг байхаар тогтоож, тогтоосон үнийн аргаар санал болгох тухай шийдвэр гарсан. Нэмж гаргаж буй Үнэт цаасны танилцуулгыг Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйл, Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2021 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдрийн 225 тоот тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын 3.5 дахь хэсэг болон “Монголын Хөрөнгийн Бирж” ТӨХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2018 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 2018/01 тоот тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын 4 дүгээр зүйлд тус тус заасныг үндэслэн бэлтгэв.

Нийт нэмж гаргаж буй хувьцааны тоо ширхэг	16,572,469
---	------------

Нэмж гаргаж буй хувьцааны төрөл	Энгийн хувьцаа
---------------------------------	----------------

Нэмж гаргаж буй хувьцааны нийтэд санал болгох нэг бүрийн үнэ	108 төгрөг
--	------------

Нийт татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн хэмжээ	1,789,826,652 төгрөг
---	----------------------

Нэмж гаргаж буй хувьцааны нийт хувьцаанд эзлэх хувь	9.5%
---	------

Үнэт цаас гаргагчийн бүртгэлтэй бирж	Монголын Хөрөнгийн бирж
--------------------------------------	-------------------------

Үнэт цаасны код	AMT / 175
-----------------	-----------

Үндсэн андеррайтер
ГҮҮДСЕК ҮЦК ХХК

Туслах андеррайтер
ЭС ЖИ КАПИТАЛ ҮЦК ХХК

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДЫН АНХААРАЛД

Үнэт цаас гаргагч “Эрдэнэс сольюшинс” ХК нь “Монгол Улсын Компанийн тухай” хууль, “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай” хууль болон “Санхүүгийн зохицуулах хороо”, “Монголын хөрөнгийн бирж” ТӨХК-ийн холбогдох журмуудын дагуу нэмэлт хувьцаа гарган олон нийтэд санал болгож байна.

Энэхүү Үнэт цаасны танилцуулга нь Хөрөнгө оруулагч таны хараат бус үнэлгээ гаргах, шинжилгээ хийхийг орлохгүй бөгөөд тэдгээрт тооцогдохгүй. Хөрөнгө оруулагч та Үнэт цаас гаргагч болоод түүний гаргаж буй үнэт цаас, холбогдох мэдээллийн талаар өөрийн хөндлөнгийн судалгаа шинжилгээг хийсний үндсэн дээр хөрөнгө оруулалт хийж буй бөгөөд санхүүгийн, хуулийн болон бусад зохих мэргэжлийн зөвлөгөөг авахыг зөвлөж байна.

Үнэт цаасыг “Монголын хөрөнгийн бирж” бүртгэсэн нь уг үнэт цаасны эрсдэлийн талаар аливаа баталгаа гаргаагүй болохыг анхаарах нь зүйтэй. Энэхүү үнэт цаасыг худалдан авах замаар хөрөнгө оруулалт хийх нь хөрөнгө оруулагч таны хувьд ЯМАГТ ЭРСДЭЛТЭЙ үйлдэл байдгийг онцгойлон анхаарч, үнэт цаасны танилцуулга, үнэт цаас гаргах ажиллагааг сайтар анхааран судалсны үндсэн дээр хөрөнгө оруулалтын шийдвэрээ гаргахыг зөвлөж байна.

Тус үнэт цаасны танилцуулгад хөрөнгө оруулагч таны хувьцаа худалдан авах шийдвэр гаргалтад туслах, шаардлагатай гэсэн бүхий л мэдээллийг оруулахыг зорилоо. Хөрөнгө оруулагч таны шийдвэр гаргалтад танилцуулгад тусгагдсан мэдээллээс бусад дэлгэрэнгүй мэдээлэл шаардлагатай буюу лавлах тодруулах зүйлсийг үнэт цаас гаргагч “Эрдэнэс сольюшинс” ХК болон үндсэн андеррайтер “Түүдсек ҮЦК” болон туслах андеррайтер “Эс Жи Капитал ҮЦК” ХХК-д хандана уу.

ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

БЭЛТГЭХЭД ОРОЛЦСОН БАЙГУУЛЛАГУУД

ҮНДСЭН АНДЕРРАЙТЕР

ГҮҮДСЕК
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЗӨВЛӨХ,
БРОКЕР, ДИЛЛЕР, АНДЕРРАЙТЕР

Нэр: ГҮҮДСЕК ҮЦК ХХК
Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Чингисийн гудамж 8/1, Сити Тауэр, 1803 тоот.
Утас: (976) 11-33-1878
Вэб: www.goodsec.mn
И-мэйл: ipo@goodsec.mn

ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕР

Нэр: ЭС ЖИ КАПИТАЛ ҮЦК ХХК
Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 30-р байр, 10 давхар.
Утас: (976) 7011-2191
Вэб: www.sgcapitalsec.com
И-мэйл: info@sgcapitalsec.com

ХУУЛИЙН ЗӨВЛӨХ БАЙГУУЛЛАГА

Нэр: ӨМГӨӨЛЛИЙН БАТБАЯР ЭНД ПАРТНЭРС ХХК
Хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-8, Монгол ТВ цамхаг, 10 давхар, 1001-1003 тоот
Утас: (976) 7711-9008
Вэб: www.bnp.mn
И-мэйл: contact@bnp.mn

АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГА

Нэр: ПИ КЭЙ ЭФ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК
Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг-14240, 1-р хороо, Жамьян гүний гудамж-18/1, Даун Таун Бьюлдинг, 602 тоот.
Утас: (976) 7505-7979, (976) 9919-3732
Вэб: www.pkf.mn
И-мэйл: bayarmaa@pkf.mn

ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАЙГУУЛЛАГА

Нэр: МӨНХ ОРГИЛ ТРЕЙД ХХК
Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, МҮЭ-ийн Холбооны Ерөнхий Зөвлөлийн байр, 211 тоот өрөө.
Утас: (976) 7013-3256
И-мэйл: bestcon6@gmail.com

ГАРЧИГ

Товчилсон үгийн тайлбар	8
Нэр томъёоны тайлбар	9
1. Үнэт цаас гаргагчийн тухай	10
1.1 Үнэт цаас гаргагчийн хуулийн этгээдийн бүртгэл	10
1.2 Компанийн товч танилцуулга	10
1.3 Түүхэн замнал	11
1.4 Компанийн эрхэлж буй үйл ажиллагаа	12
1.4.1 D3ARS систем	13
1.4.2 БРОКЕРС.МН СИСТЕМ	15
1.4.3 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮРТГЭЛИЙН СИСТЕМ	16
1.4.4 ПРОГРАММЫН ТҮВШНИЙ НУУЦЛАЛ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	20
1.4.5 ЗОЧИД БУУДЛЫН БҮРТГЭЛИЙН СИСТЕМ	21
1.4.6 СИСТЕМҮҮДИЙГ ХӨГЖҮҮЛЖ ДУУСАХААР ТӨЛӨВЛӨСӨН ХУГАЦАА	21
1.5 Компанийн санхүүгийн үзүүлэлтүүд	21
1.5.1 БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, АШИГ	21
1.5.2 Актив хөрөнгө	22
1.5.3 Өр төлбөр болон Эздийн өмч	23
1.6 Үнэт цаас гаргагчийн хувьцаа эзэмшигчдийн тухай	24
1.6.1 Компанийн нөлөө бүхий 5 хувиас дээш хувьцаа эзэмшигчдийн мэдээлэл	24
1.6.2 Үнэт цаас гаргагчийн нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчид, тэдгээрийн дангаар болон холбогдох этгээдийн хамт эзэмшиж байгаа хувьцааны тоо, хэмжээ	25
1.7 Үнэт цаас гаргагчийн бүтэц зохион байгуулалт, эрх бүхий албан ТУШААЛТАН	26
1.8 Үнэт цаас гаргагчийн хийсэн гэрээ, хэлцэл	34
1.8.1 Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 5 болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээ, хэлцэл	34
1.8.2 Их хэмжээний хэлцэл	35
1.8.3 Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	35
1.9 Үнэт цаас гаргагчийн холбогдох этгээдийн тухай	36
1.10 Үнэт цаас гаргагчийн засаглалын журмууд болон ногдол ашгийн бодлого боловсруулж баталсан тухай	36
1.10.1 Компанийн тухай хуулийн 75,79,81 дүгээр зүйлүүдийг дагаж мөрдөх талаар	37
1.10.2 Компанийн эрх бүхий байгууллагаар батлуулсан ногдол ашгийн бодлого	38
1.11 Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээл болон макро орчны судалгаа	38
1.11.1 Финтек салбарын дэлхийн чиг хандлага	38
1.11.2 Макро орчны судалгаа	45

1.12 Үнэт цаас гаргагчийн зах зээлд эзлэх байр суурь	58
1.13 Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зарцуулалт	59
1.13.1 Эйс Ассошиэйтс ББСБ-ын хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нэмэгдүүлэх	59
1.13.2 Кларо трейд ххк	60
1.14 Үнэт цаас гаргагчийн дунд хугацааны бизнес төлөвлөгөөний тойм	63
1.14.1 Стратеги	63
1.14.2 Байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт	64
1.14.3 Маркетинг	64
1.14.4 SWOT шинжилгээ	65
1.14.5 Санхүүгийн төлөвлөгөө	68
1.14.6 Ноогдол ашгийн бодлого ба төлөвлөгөө	70
1.14.7 Эрсдэлийн шинжилгээ	70
1.14.8 Монголын хөрөнгийн биржийн арилжаа	74
2. Үнэт цаасны тухай	76
2.1 Үнэт цаасны танилцуулга	76
2.2 Үнэт цаас гаргах тухай эрх бүхий этгээдээс гаргасан шийдвэр	77
2.3 Нийтэд санал болгох үнэ тогтоосон үндэслэл, шийдвэр	79
2.4 Нийтэд санал болгох үнэт цаасны төрөл тоо, хэлбэр, нэрлэсэн үнэ, нөлөө бүхий энгийн хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн өөрчлөлт	81
2.5 Нийтэд санал болгох болон арилжих нөхцөл	82
2.6 Үнэт цаас худалдан авах заавар	84
2.7 Нийтэд санал болгож байгаа үнэт цаасаар гэрчлэгдэх эрх, үүрэг	84
2.7.1 Үнэт ЦААС эзэмшигчийн эрх	84
2.7.2 Үнэт цаас эзэмшигчийн үүрэг	86
2.8 Үнэ тогтворжуулах хөтөлбөр	86
3. Үнэт цаас гаргах ажиллагаанд оролцсон этгээдүүдийн тухай мэдээлэл	87
3.1 Үнэлгээний компанийн мэдээлэл	87
3.2 Үнэлгээний компанитай байгуулсан гэрээний эрх, үүрэг хариуцлагын тухай мэдээлэл	88
3.3 Аудитын компанийн мэдээлэл	89
3.4 Аудитын компанитай байгуулсан гэрээний эрх, үүрэг хариуцлагын тухай мэдээлэл	90
3.5 Хуулийн компанийн мэдээлэл	91
3.6 Хуулийн компанитай байгуулсан гэрээний эрх, үүрэг хариуцлагын тухай мэдээлэл	92
3.7 Андеррайтерийн компанийн мэдээлэл	93
3.8 Андеррайтерийн компанитай байгуулсан гэрээний эрх, үүрэг хариуцлагын тухай мэдээлэл	94

Хүснэгт

Хүснэгт 1. Хуулийн этгээдийн мэдээлэл	10
Хүснэгт 2. Системүүдийн зах зээлд нийлүүлэх хугацаа.....	21
Хүснэгт 3. Борлуулалтын орлого болон Татварын дараах ашиг /мян.төг/.....	21
Хүснэгт 4. Нийт актив /мян.төг/	22
Хүснэгт 5. Нийт өр төлбөр ба Эздийн өмчийн дүн /мян.төг/	23
Хүснэгт 6. Нөлөө бүхий 5 хувиас дээш хувьцаа эзэмшигчид /2022.03.02-ны өдрийн байдлаар/.....	24
Хүснэгт 7. Компанийн нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшил /2022.03.02-ны өдрийн байдлаар/	24
Хүснэгт 8. "Субашид тек" ХХК-ны хувьцаа эзэмшигчид	25
Хүснэгт 9. Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн холбогдох этгээдүүдийн хоорондын хамаарал, тэдгээрийн тухай мэдээлэл.....	25
Хүснэгт 10. Компанийн эрх бүхий албан тушаалтны компани дах хувьцаа эзэмшил	34
Хүснэгт 11. Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 5 болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээний төрлийн тоо үзүүлэлт	34
Хүснэгт 12. Инфляцын төсөөлөл.....	48
Хүснэгт 13. Инфляцын төсөөллийг өөрчилж болзошгүй тодорхой бус байдал	49
Хүснэгт 14. Эдийн засгийн өсөлтийн төсөөлөл 30 хувийн магадлалтай итгэх интервал.....	52
Хүснэгт 15. Эдийн засгийн өсөлтийн төлөвт гарсан өөрчлөлт (2021)	52
Хүснэгт 16. Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулалт /сая.төг/.....	59
Хүснэгт 17а. Хувьцаа нэмж гаргахын өмнө хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн хувь	61
Хүснэгт 17б. Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зарцуулалт.....	61
Хүснэгт 18а. Хувьцаа нэмж гаргахын өмнө хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн хувь	62
Хүснэгт 20б. Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зарцуулалт.....	62
Хүснэгт 21. SWOT шинжилгээ.....	65
Хүснэгт 22. Орлогын тайлангийн төсөөлөл 2022-2025 /мян.төг/	69
Хүснэгт 23. Санхүүгийн байдлын тайлангийн төсөөлөл 2022-2025 /мян.төг/.....	70
Хүснэгт 24. Нэмж гаргах хувьцааны тоо ширхэг, үнэ, нийт татах дүн, зарцуулалт	76
Хүснэгт 25. Дахин нэмж гаргах хувьцааны тоо ширхэг, үнэ, нийт татах дүн	76
Хүснэгт 26. Нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчид анхдагч зах зээлд арилжих хувьцааны тоо ширхэг, үнэ, нийт дүн.....	77
Хүснэгт 27. Үнэлгээний дүгнэлт	80
Хүснэгт 28. Олон нийтэд нэмж 9.5%-ийн энгийн хувьцааг нэмж гаргасаны дараах нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн өөрчлөлт 2022 оны 03-р сарын 02-ны өдрийн эцсийн байдлаар	81
Хүснэгт 29. Олон нийтэд нэмж 10.5% -ийн энгийн хувьцааг нэмж гаргасны дараах нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц	81

Хүснэгт 30. Нөлөө бүхий 4 хувьцаа эзэмшигч хувьцаагаа тус бүр 1% зарсны дараах хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц	82
Хүснэгт 31. Нөлөө бүхий энгийн хувьцаа эзэмшигч тус бүрийн нийтэд худалдах хувь	84
Хүснэгт 32. Үнэ тогтворжуулах нөхцөл.....	86
Хүснэгт 33. Мөнх-Оргил трейд ХХК-ний үнэлгээчдийн мэдээлэл.....	87

График

График 1. Финтекийн санхүүгийн салбарт үзүүлж буй нөлөөллийн харьцуулалт	39
График 2. Финтек орлогыг нэмэгдүүлнэ.....	39
График 3. Финтекийн салбарт 2010-2017 онуудад хийгдсэн хөрөнгө оруулалт, бүс нутгаар.....	40
График 4. Финтекийн салбарын 2010-2017 онуудын хөрөнгө оруулалт	41
График 5. Дэлхийн Финтек компаниуд ба Монгол компаниуд (тэрбум ам.доллар)	44
График 6. Инфляци	45
График 7. Ерөнхий инфляц болон инфляцад өндөр нөлөөтэй бүтээгдэхүүнүүдийн жилийн өсөлт	46
График 8. Улаанбаатар хотын жилийн инфляцын бүрэлдэхүүнээр	47
График 9. Инфляцын төсөөлөл.....	48
График 10. Нийт эрэлт.....	50
График 11. Нийт нийлүүлэлт.....	50
График 12. 4 улирлын нийлбэр ДНБ-ий жилийн өсөлт	51
График 13. М2 мөнгөний жилийн өсөлтийн бүрэлдэхүүн, актив тал	53
График 14. Төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш	54
График 15. Төгрөгийн гол валютуудтай харьцах ханш болон нэрлэсэн үйлчилж буй ханшийн жилийн өөрчлөлт	55
График 16. Төгрөгийн бодит ханшийн жилийн өөрчлөлт	55
График 17. Төгрөгийн харьцангуй өгөөж	56
График 18. Хөрөнгийн захын голлох үзүүлэлтүүд.....	57
График 19. Хөрвөх чадварын харьцаа.....	57
График 20. Түүхэн ханш.....	75

Зураг

Зураг 1.ББСБ-ын системийн бүтэц.....	17
Зураг 2. Бүтэц зохион байгуулалт, Охин компаниуд.....	26
Зураг 3. Финтекийн хөгжиж буй 8 чиглэл	42
Зураг 4. Компанийн дунд хугацааны стратеги.....	63
Зураг 5. Байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт.....	64
Зураг 6. Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд байршуулах явц	82
Зураг 7. Хувьцаа худалдан авах заавар	84

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

AI	Хиймэл оюун ухаан (Artificial Intelligence)
APAC	Ази номхон далайн орнууд
API	Нээлттэй протокол (Application programming interface)
АПП	Аппликейшн (Application)
BI	Бизнесийн ухаалагжилт (Business Intelligence)
EMI	Цахим мөнгө гаргагч (Electronic money issuer)
EPS	Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг (Earnings per share)
ERP	Банкны дотоод бүртгэл (Enterprise Resource Planning)
IT	Мэдээллийн технологи (Information Technology)
NES	Бизнесийн, уян хатан, цогц, суурь систем (Nomad Enterprise Suite)
NFC	Богино зайд харилцах технологи (Near Field Communication)
P/B	Үнэ ба эзэмшигчдийн өмчийн харьцаа (Price to Book ratio)
P/E	Үнэ ашгийн харьцаа (Price to Earning ratio)
ROA	Хөрөнгийн өгөөж (Return on Assets)
ROE	Эзэмшигчдийн өмчийн өгөөж (Return on Equity)
SWOT	Давуу тал, Сул тал, Боломж, Аюул (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
ААН	Аж ахуйн нэгж
ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар
АТТ	Арилжааны төлбөр тооцоо
ББӨ	Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг
ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага
ГЗ	Гүйцэтгэх захирал
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
КТХ	Компанийн тухай хууль
МХБ	Монголын хөрөнгийн бирж
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
УОО	Урьдчилж орсон орлого
УСХ	Үндэсний статистикийн хороо
ҮЦЗЗ	Үнэт цаасны зах зээл
ҮЦЗЗТХ	Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль
ҮЦК	Үнэт цаасны компани
ҮЦТХТ	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв
ХК	Хувьцаат компани
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
ХЭХ	Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал
ШШГЕГ	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар

НЭР ТОМЪЁОНЫ ТАЙЛБАР

Үнэт цаас гаргагч	Хувьцаагаа олон нийтэд худалдахаар санал болгож буй компани
Финтек	Санхүүгийн үйлчилгээг технологитой хамтатгасан бизнесийн төрөл
Аппликейшн	Гар утсанд суулгаж ашигладаг програм
Андеррайтер	Үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг олон нийтэд санал болгох үйл ажиллагааг гүйцэтгэгч байгууллага
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг	Цэвэр ашгийн дүнг гаргасан хувьцааны тоонд харьцуулсан дүн
Үнэ ашгийн харьцаа	Зах зээлийн үнийг нэгж хувьцаанд ногдох ашигт харьцуулсан дүн
Хөрөнгийн өгөөж	Цэвэр ашгийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан дүн
Эзэмшигчдийн өмчийн өгөөж	Цэвэр ашгийг эзэмшигчдийн өмчид харьцуулсан дүн
Их хэмжээний хэлцэл	Компанийн өөрийн хөрөнгийн 25 хувиас дээш үнийн дүн бүхий гэрээ, хэлцэл
Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Компанийн тухай хуулийн 89 дүгээр зүйлд заасан гэрээ, хэлцэл
Анхдагч зах зээл	Анх удаа олон нийтэд хувьцаагаа худалдаж буй арилжаа
Арилжаа	Үнэт цаас худалдах, худалдан авах ажиллагаа
Хиймэл оюун ухаан	Өөрийгөө хөгжүүлж байдаг төгс програм
Домайн нэр	Цахим хуудас буюу вэб сайтын хаяг
Сервер	Тусгай програм хангамж суулгасан, өндөр хурдны интернетэд холбогдсон, байнга асаалттай байж, вэб сайтын хэвийн үйл ажиллагааг хангадаг тусгай зориулалтын тоног төхөөрөмж
Клауд	Үүлэн тооцоолол (cloud computing): Сүлжээнд холбогдсон програм хангамж ба виртуал хэлбэрт шилжсэн техник тоног төхөөрөмж, тэдгээрийг уян хатан удирдан зохицуулах програм хангамж болон түүнд үндэслэсэн үйлчилгээ

1.ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТУХАЙ**1.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН БҮРТГЭЛ**¹***Хүснэгт 1. Хуулийн этгээдийн мэдээлэл***

Оноосон нэр:	“Эрдэнэс сольюшинс” ХК - Erdenes solutions LLC
Улсын бүртгэлийн дугаар:	9010001131
Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн огноо:	1996.04.20
Регистрийн дугаар:	2015358
Үйл ажиллагаа:	<ul style="list-style-type: none"> - Программ хангамжийн үйл ажиллагаа - Компьютерын тоног төхөөрөмжийн худалдаа - Вэб сайт хийх, онлайн худалдаа эрхлэх - Бусад мэдээллийн технологийн үйлчилгээ
Хувьцаа эзэмшигчдийн тоо:	241
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ:	1,578,745,700.00 (нэг тэрбум таван зуун далан найман сая долоон зуун дөчин таван мянга долоон зуу) төгрөг
Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй эсэх :	МХБ-ийн III ангилалд бүртгэлтэй
Оршин байгаа хаяг:	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, Бакула Ринбучийн гудамж, 30-р байр, 10-р давхар
Холбоо барих утас:	(976) 7011-9588
И-мэйл:	khudermunkh@erdenes.solutions
Вэб сайт:	www.erdenes.solutions

1.2 КОМПАНИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Компани нь анх Монгол Улсын Засгийн газрын 1991 оны 170-р тогтоолд заасны дагуу “Хар хорин хүнсний үйлдвэр”-ийг хувьчлахаар шийдвэрлэсний дагуу хүнс спиртийн үйлдвэрийг төрийн өмч давамгайлсан ХК болгон хувьчлахаар заасны дагуу Өвөрхангай аймгийн Ардын Хурлын Гүйцэтгэх захиргааны Өмч хувьчлалын комиссын 1992 оны 4-р сарын 02-ны өдрийн №6 тоот тогтоолыг үндэслэн “Амтлаг” нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдаж, мөн оны 10-р сарын 21-ний өдөр хувьцаагаа “Монголын хөрөнгийн бирж” ТӨХК-ийн үнэт цаасны бүртгүүлэн “Амтлаг” ХК болж үйл ажиллагаагаа эхэлсэн. Түүнээс хойш компанийн оноосон нэрээ 2 удаа өөрчилж /1997 онд “Шимтлэг” ХК, 2014 онд “Хар хорум пропертийс” ХК болгож тус тус/, 2020 оны 2-р сард программ хангамжийн “Эрдэнэс сольюшинс” ХХК-

¹ Хавсралт 1 - Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, Компанийн дүрэм.

тай нэгдэх замаар өөрчлөн байгуулагдаж одоогийн “Эрдэнэс сольюшинс” ХК /цаашид “Компани” гэх/ болсон байна.

Монгол Улсын санхүүгийн салбар сүүлийн жилүүдэд программ хангамжийн чиглэлд шинэ боломж, шинэ үйлчилгээг нэвтрүүлж дэлхийн жишигтэй хөл нийлүүлэн хөгжиж байх ба Компани нь энэ үйл явцад дэлхийн жишигт нийцсэн хэн ч, хаанаас ч холбогдон хэрэглэх бүрэн боломжтой, бүртгэл тооцооны үндсэн суурь системийг нэвтрүүлэн ажиллаж байна.

Компанийн эрхэм зорилго

Компани нь ил тод нээлттэй, хуулийн дагуу, оролцогч талуудыг харилцан ашигтай байлгах, харилцагчдаа найдвартай, ашиглахад хялбар, илүү хүртээмжтэй үйлчилгээ үзүүлэхийг эрхэм зорилгоо болгон үйл ажиллагаа явуулж байна.

Компанийн үнэ цэнэ

Компанийн үнэ цэнэ нь үнэнч шударга, бүрэн бүтэн, мэргэжлийн, гэр бүлсэг, нөхөрсөг, сэтгэл хангалуун байх болно.

Компанийн амжилтад хүрэх түлхүүр

Шинийг байнга эрэлхийлэх, шаргуу ажиллах, хийж байгаа ажил бүрээ нь үр дүнтэй байлгах, болзошгүй нөхцөл байдлыг урьдчилан харах, чанартай бүтээгдэхүүн үйлчилгээг боломжит хэрэглэгчид хүргэх, чадварлаг боловсон хүчинтэй байх нь Компанийн амжилтад хүрэх түлхүүр байх юм.

Компанийн бизнес загвар

Компанийн бизнесийн үндсэн загвар нь төрөл бүрийн үйл ажиллагаа эрхлэх чиглэлээр охин компани байгуулж, тэдгээр компаниудыг технологижуулах замаар хөрөнгө оруулах, дотооддоо программ хангамж болон систем хийж нэвтрүүлэн, түүний дотроос боломжтой программ хангамжуудыг гадаад улс оронд экспортлох гэсэн 2 үндсэн загвартай байна.

1.3 ТҮҮХЭН ЗАМНАЛ

1992.04 сар	Монгол Улсын Засгийн Газраас 1990 оны 170-р тогтоолоор “Хар хорин хүнсний үйлдвэр”-ийг буюу төрийн өмч давамгайлсан хүнс спиртийн үйлдвэрийг хувьчлах шийдвэр гарсны дараагаар Өвөрхангай аймгийн Ардын Хурлын Гүйцэтгэх захиргааны Өмч хувьчлалын комиссын 1992 оны 04-р сарын 02-ны өдрийн №6 тоот тогтоол гарч, түүнийг үндэслэн “Амтлаг” ХК үүсгэн байгуулагдсан.
1998.01 сар	Үнэт цаасны хорооны 1997 оны 02 дугаар сарын 27-ны өдрийн 18 дугаар тогтоолыг үндэслэн компанийн нэрийг “Шимтлэг” ХК болгон өөрчилсөн бөгөөд Үнэт цаасны хорооны 1998 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 08 дугаар тогтоолоор “Шимтлэг” ХК-ийн нийт гаргасан 90 038 ширхэг хувьцаанаас төрийн эзэмшлийн 53 843 ширхэг хувьцааг хасаж, 36 195 ширхэг хувьцаатай байхаар шийдвэрлэсэн.
2014.02 сар	Компанийн Хувьцаа эзэмшигчдийн 2014 оны 02-р сарын 26-ны өдрийн ээлжит хурлаас компанийн оршин байх хаягийг Улаанбаатар хот руу шилжүүлж, “Шимтлэг” ХК-ны оноосон нэрийг “Хар хорум пропертийс” ХК болгохоор шийдвэрлэсэн.
2019.12 сар	Гадаад валютын арилжааны зах зээлийг хөгжүүлэх зорилгоор 2019 онд “Эрдэнэс капитал маркетс” ХХК-ийг үүсгэн байгуулсан.
2019.06 сар	Үнэт цаасны арилжааны төлбөр тооцооны системийг “Ариг банк”-ны захиалгаар хийж гүйцэтгэсэн.

2020.01 сар	“Хар хорум пропертийс” ХК-ийн 2020 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлаас Компанид программ хангамжийн “Эрдэнэс сольюшинс” ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулж, Компанийн оноосон нэрийг өөрчлөхөөр шийдвэрлэсний дагуу “Эрдэнэс сольюшинс” ХК нэртэй болсон.
2020.03 сар	Үл хөдлөх хөрөнгийн салбарт зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор тусгай зөвшөөрөл бүхий “Эрдэнэс рийл эстэйт” ХХК-ийг үүсгэн байгуулсан.
2020.04 сар	Компанийн нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй нийт 15,787,457 ширхэг энгийн хувьцааг 10 хувааж нэг бүр нь 10 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 157,874,570 ширхэг энгийн хувьцаа болгон хуваасан.
2020.03 сар	Компани сууц өмчлөгчдийн холбооны мобайл аппликейшнийг “Хангал” ХХК-ийн захиалгаар хийж гүйцэтгэсэн.
2020.09 сар	Компани Нийслэлийн шинжлэх ухаан, үйлдвэрлэл, инновацын газрын цахим хуудасны хөгжүүлэлтийг хийж ашиглалтад оруулсан.
2021.03 сар	Компани аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор “Эрдэнэс агро энд ресортс” ХХК-ийг үүсгэн байгуулсан.
2021.01 сар	Банк бус санхүүгийн салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх “Эйс ассошиэйтс” ББСБ-ын хувьцааны 85 хувийг худалдан авсан.
2021.06 сар	Банк бус санхүүгийн байгууллагын бүртгэлийн системийг зах зээлд нэвтрүүлэх зорилгоор “Буман дусал ББСБ” ХХК-тай гэрээ байгуулж хамтран ажиллахаар болсон.
2021.07 сар	Үнэт цаасны зах зээлийн үйлчилгээ үзүүлэгч болон тэдний харилцагчдад зориулан “Брокерс.мн” системийн хөгжүүлэлтийг хийж, эхний хувилбарыг зах зээлд нэвтрүүлсэн.
2021.12 сар	Үнэт цаасны арилжаа эрхлэгчдийн холбооны хүсэлтээр мэдээлэл, гишүүний бүртгэл, сургалтын модуль бүхий программыг хөгжүүлж нэвтрүүлсэн.
2022.01 сар	Хувьцаат компани, хөрөнгө оруулалтын сан болон койн гаргагч зэрэг нийтэд мэдээлэл хүргэх үүрэг бүхий этгээдүүдийн нийтэд мэдээлэх мэдээллийг мэдүүлэх, цахим өгөгдөл цуглуулах, баримт бичигт дүн шинжилгээ хийх, олж авах зохиогчийн эрх бүхий D3ARS-the Digital Data Disclosure, Analysis and Retrieval System-ыг хийж дуусгасан.

1.4 КОМПАНИЙН ЭРХЭЛЖ БУЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

“Эрдэнэс Сольюшинс” ХК нь техник технологи, программ хангамжийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг банкны болон дотоодын санхүүгийн системд танигдсан чадварлаг боловсон хүчнээс бүрдсэн компани юм. Одоогийн байдлаар дотоодын санхүүгийн зах зээлд программ хангамж нийлүүлэх хэд хэдэн гэрээ хэлцлүүдийг хийн амжилттай ажиллаж байгаа бөгөөд гадаадын зах зээлд нэвтрэхээр анхан шатны гэрээ хэлцэл, хамтран ажиллах гэрээнүүд мөн хийгдсэн байна.

Компанийн хийж гүйцэтгэсэн программ хангамжуудын шийдлүүдээс дурдвал:

1.4.1 D3ARS СИСТЕМ

Энэ систем нь хувьцаат компани, хөрөнгө оруулалтын сангууд болон койн гаргагч эрх бүхий этгээдүүдийн нийтэд мэдээлэх үүрэг бүхий мэдээллийг мэдүүлэх, цахим өгөгдөл цуглуулах, баримт бичигт дүн шинжилгээ хийх, олж авах буюу англиар the Digital Data Disclosure, Analysis and Retrieval System болон the Digital Data Gathering, Analysis, and Retrieval System гэх үгнүүдийн эхний үсгүүдийн нийлбэр, зохиогчийн эрх бүхий D3ARS системийг 2019 оноос хойш хөгжүүлж дуусгаад байна. D3ARS систем нь мэдээлэх үүрэг бүхий этгээдүүдийн тухай бүр мэдүүлж буй мэдээллийг огноо болон цагаар бүртгэж, мэдүүлсэн мэдээллийг мэдээллийн санд цуглуулан, цугларсан мэдээллийг интернэтээр дамжуулан олон нийтэд чөлөөтэй хүргэх боломжтой систем юм. Тухайлбал Монголын хөрөнгийн бирж болон бусад санхүү, бараа таваарын арилжааны биржид оролцогч олон нийтийн компаниуд, бусад үнэт цаас гаргагчид болон оролцогч байгууллагууд хууль, төрийн эрх бүхий байгууллагын журмаар шаардсан мэдээллийг /дата өгөгдөл/ мэдүүлэг гаргах замаар заавал бүрдүүлэх, мэдээллийг тогтсон маягтын дагуу системд оруулах замаар цуглуулж, баталгаажуулах, индексжүүлэх, хүлээн авах, дамжуулах, хайх ажлыг энэ систем гүйцэтгэнэ.

D³ARS системийн өгөгдлийн сангийн хөгжүүлэлт банк болон санхүүгийн байгууллагуудын ашиглаж эхлээгүй байгаа Oracle 21c version дээр хөгжүүлэгдсэн тул блокчэйнтэй технологи ашиглах, өгөгдлийн тандалт хийх боломжтой, веб технологид суурилсан тул олон нийтэд мэдээлэх болон хэрэглэгчийн олон ялгаатай эрхээр хандах боломж бүрдсэн, бусад системтэй холболт API-тай тул төрийн болон хувийн хэвшлийн системүүдтэй мэдээлэл солилцох бүрэн боломжтой, XBRL ашигладаг тул олон улсын бизнесийн мэдээлэл солилцох стандарттай олон хэлээр нийтлэгдэх боломжтой бөгөөд компани одоогоор Хувьцаа эзэмшигчдийн болон Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлын шийдвэрийг хуульд нийцэж буй эсэхэд хянах хиймэл оюун ухаан дээр ажиллаж байна.

D³ARS систем нь АНУ-д EDGAR of the US Form 8-K, Form 10-K, Form 10-Q, Form S-1, Канадад Sedar, Англид Companies House, Япон улсад EDINET, БНСУ-д DART гэх мэтээр хөгжүүлсэн систем мэдүүлсэн үнэт цаас гаргагчдын мэдүүлгийг /Filing/ хөрөнгө оруулагчид ашиглан хөрөнгө оруулах эсэх шийдвэрээ гаргадаг системтэй ижил түвшинтэй ижил хэмжээнд хөгжүүлсэн систем юм.

D³ARS систем нь үнэт цаас гаргагчид болон бусад зохицуулалттай этгээдүүдийн нийтэд мэдээлэх үүрэг бүхий мэдээллийг “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай” хуулийн “9 дүгээр зүйл.Дотоод мэдээллийг нийтэд мэдээлэх” хэсгийн “79.2.3.тухайн мэдээллийг сонирхогч этгээд саадгүй авах боломжийг хангасан бусад хэлбэрээр.” Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 06-р сарын 11-ний өдрийн Дугаар 225 тоот “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын “АРАВ. Үнэт цаас гаргагчийн тогтоосон хугацаанд болон тухай бүр ирүүлэх мэдээллийн төрөл, мэдээлэх хэлбэр,” Монголын хөрөнгийн бирж нь үнэт цаас гаргагчдын мэдээллийн ил тод байдлыг сайжруулах, хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах зохицуулалтыг боловсронгуй болгох, тогтвортой санхүүжилтийн зарчмуудыг хөрөнгийн зах зээлд нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд “Үнэт цаас гаргагчаас олон нийтэд хүргэх мэдээллийн журам”-тай бүрэн нийцэж байна.

D³ARS системийн хийж гүйцэтгэх ажлууд

Хувьцаат компаниудын хувьцаагаа халааслах, сонирхлын зөрчилтэй болон их хэмжээний хэлцэл хийх, эцсийн өмчлөгчийн мэдүүлэг, үнэ ханшид нөлөөлөхүйц мэдээлэл, эрх бүхий албан тушаалтнуудын хамаарал, эзэмшил, Хорооны хяналт тавих зэрэг нийт 32 мэдүүлгээр компаниудыг мэдээллийг ил болгоно. Тухайлбал:

- Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд хагас жилийн болон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангуудыг тайлагнах;
- Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд компанийн үйл ажиллагааны тайлангуудыг тайлагнах;
- Компанийн сонирхлын зөрчилтэй болон их хэмжээний хэлцлүүдийг тайлагнах;
- Компанийн 5 хувиас дээш болон хяналтын хувьцааг эзэмшигчдийг тайлагнах;
- Үнэт цаас гаргагчаас тухай бүр мэдээлэх мэдээлэл гэдэгт хувьцаа эзэмшигч болон хөрөнгө оруулагчаас шийдвэр гаргахад шаардлагатай компанийн бизнесийн болон санхүүгийн үйл ажиллагаанд бий болсон ажил хэрэг, үйл ажиллагаатай холбоотой цогц мэдээллүүдийг тайлагнах;
- Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн байдал, бизнест шууд нөлөө үзүүлэхүйц гэрээ, хэлцэл байгуулах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах, гэрээг цуцлах, дуусгавар болгох, татгалзах, гэрээний хугацаа дууссантай холбоотой мэдээллийг олон нийтэд мэдээлэх бөгөөд мэдээлэлд гэрээг байгуулсан огноо, гэрээний нөхцөл, гэрээнд оролцогч талуудын эрх үүрэг, гэрээний нэг талд түүний охин хараат компани оролцсон эсэх талаарх мэдээллийг тайлагнах;
- Шүүх, прокурор, төрийн эрх бүхий байгууллагаас үнэт цаас гаргагчийн эрх бүхий албан тушаалтан, түүний хараат, охин компанийг хариуцагчаар татаж, захиргааны болон эрүүгийн хэрэг үүсгэсэн, шүүхээс дампуурлын тухай хууль тогтоомжийн дагуу эрх хүлээн авагч томилогдсон талаарх мэдээллийг тайлагнах;
- Үнэт цаас гаргагч нийт активын 25 хувь ба түүнээс дээш хэмжээтэй тэнцэх үл хөдлөх хөрөнгийг бусдад шилжүүлэх, барьцаалсан эсхүл бусад компанийн хяналтын багц худалдан авсан талаарх мэдээлэл, холбогдох гэрээ, хэлцлийг тайлагнах;
- Үнэт цаас гаргагчийн санхүүгийн байдлын гадуурх бүртгэлтэй холбоотой санхүүгийн болон санхүүгийн бус эрх үүрэг бий болгосон гэрээ, хэлцэл, гүйлгээтэй холбоотой мэдээллийг мэдээлэх бөгөөд мэдээлэлд гэрээ, хэлцлийн хугацаа, үнийн дүн, төлбөрийн нөхцөл, гүйлгээний товч утга, богино болон урт хугацаат түрээсийн гэрээнээс бий болсон эрх үүрэг, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвартай холбоотой мэдээлэл Үнэт цаас гаргагчийн гүйцэтгэх удирдлага, эрх бүхий албан тушаалтан нь үүрэгт ажлаас чөлөөлөгдсөн, гарсан өдрөөс хойш 1 жилийн хугацаанд тухайн ажиллаж байсан компанийн хувьцааг бирж болон биржийн бус зах зээл дээр худалдах, худалдан авахыг хориглосон арга хэмжээ болон үүнтэй холбогдуулан компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс гарсан шийдвэрийг тайлагнах;
- Компани хувьцаа болон бондыг олон нийтэд гаргаж буй үнэт цаасны танилцуулга зэргийг тодорхой маягтын дагуу харуулах.
- Хөрөнгө оруулагчид Мэдээллийн сангийн хайлтыг компанийн нэр, салбарын бүлэг, баримт бичгийн төрөл эсвэл гаргасан огноогоор хайж болох боломжтой.

D³ARS системийн ач холбогдол

Олон тооны компанийн мэдүүлгийг багтаасан D3ARS систем нь хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах, нийтэд мэдүүлэх үүрэг бүхий мэдээллийн төрлийг нэмэгдүүлж, мэдээлэл хүргэх процессыг хялбаршуулж, олон нийтэд түргэн шуурхай хүргэх боломжийг бий болгон, үнэт цаасны зах зээлийн үр ашиг, ил тод байдал, компаниудын шударга байдлыг нэмэгдүүлэх замаар хөрөнгө оруулагчид, компаниуд болон Монгол улсын эдийн засагт үр өгөөжөө өгнө.

Нээлттэй компаниуд санхүүгийн болон бусад чухал мэдээллүүдийг тогтмол, цаг тухайд нь үнэн зөв, бүрэн гүйцэд гаргаж байх ёстой бөгөөд хөрөнгө оруулалтын сан, хөрөнгийн менежерүүд, хөрөнгө оруулалтын мэргэжилтнүүд болон бусад зах зээлд оролцогчдоос мэдлэг, мэдээлэлтэй байдлаар хэзээ, ямар компанид хөрөнгө оруулах болон хөрөнгө оруулалтын шийдвэр гаргахад энэ систем ихээхэн ач холбогдолтой.

Түүнчлэн Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, буруутай этгээдэд хариуцлага тооцох, цаашдын буруутай үйлдлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хөрөнгө оруулагчдыг хамгаалахад системийн ач холбогдол өндөр юм. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна.

1.4.2 БРОКЕРС.МН СИСТЕМ

Үнэт цаасны арилжааны “Брокерс.мн” системийн зорилго зах зээлийн зуучлагч брокер, тэдний харилцагчдад үнэт цаасны болон арилжааны төлбөр тооцоо гүйцэтгэх эскроу данс нээх, үнэт цаасны арилжаанд оролцох, брокерийн компаниуд харилцагчдадаа чанартай хурдан үйлчилгээг хурдан шуурхай, хялбар үзүүлэхэд оршино.

Энэхүү “Брокерс.мн” систем нь таваарын арилжааны бирж болон хөрөнгийн бирж дээр иргэн, аж ахуйн нэгж шууд зайнаас оролцож арилжаа хийх, брокерийн болон банк санхүүгийн байгууллагуудын харилцагчдын бүртгэл үүсгэх, хөтлөх, харилцагчийн харилцах дансны бүртгэл хөтлөх, үнэт цаасны төлбөр тооцоо хийх, хувьцааны бүртгэл хөтлөх цогц систем юм.

“Брокерс.мн” систем нь дараах үндсэн хэсгүүдээс бүрдэнэ. Үүнд:

- Брокерийн үндсэн модуль - Brokers Core Module
- Хувьцааны болон Валютын Арилжаа хийх платформ – Stock/FX Trading Platform
- Харилцагчийн бүртгэл – Customers Registration
- Харилцагч арилжаа хийсэн болон нээлттэй байгаа арилжаагаа харах, хийгдсэн хэлцлүүдээ харах, түүнтэй холбоотой ашиг алдагдлаа харах, тооцоолох – Open Position & Profit / Loss & Historical Reports
- Харилцагч өөрийн дансны мөнгөн хөрөнгийн гүйлгээнүүдээ хянах, дансаа зузаатгах болон мөнгө татаж авах – Customer Account, Money Deposit & Withdrawal
- Арилжааны арын алба – Back Office
- Арилжааны дундын алба – Middle Office
- Хувьцааны үүсмэл хэрэгсэл арилжаа – CFD & Margin Trade
- Санхүүгийн бүртгэл болон тайлан – Financial Module & Reports
- Харилцагч үнэт цаасны төлбөр тооцоо гүйцэтгэгч арилжааны банканд үнэт цаасны төлбөр тооцоо гүйцэтгэх эскроу данс нээх хүсэлт илгээх - Open Escrow Account at Commercial Banks
- Брокер харилцагчийн дансыг үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвд дансыг нь үүсгэх- Create Customer Account at Mongolian Central Securities Depository

Системийн дээр дурдсан хэсгүүдийг дэлгэрүүлбэл Брокерын үндсэн модуль нь:

- нягтлан бодох бүртгэлийн ерөнхий дэвтэр;
- харилцагчийн бүртгэл хөтлөх модуль;
- арилжааны бүртгэл хөтлөх модуль;

- дансны бүртгэл хөтлөх модуль;
- төлбөр тооцооны бүртгэл зэрэг үндсэн модулиас бүрдэнэ.

Арилжаа хийх платформ нь веб суурьтай бөгөөд харилцагч веб болон мобайл аппликейшн IOS, Android үйлдлийн систем ашиглан арилжаанд оролцох боломжийг олгоно.

Харилцагчийн бүртгэл нь системд бүртгэлтэй брокерын компаниас сонголт хийн харилцагч болох хүсэлтийг алсын зайнаас бүртгүүлж дараах үйлчилгээг харилцагч хүлээн авна. Үүнд:

- Харилцагч брокерын болон банк бус санхүүгийн байгууллагын компанид данс нээх хүсэлт илгээх;
- Арилжааны бүтэгдэхүүний үнэ ханш харах;
- Арилжааны бүтэгдэхүүнтэй холбоотой зах зээлийн мэдээлэл авах;
- Харилцагч арилжааны бүтэгдэхүүнтэй холбоотой хийсэн хэлцлүүд, дансны гүйлгээнүүдээ харах;
- Харилцагчийн тухайн мөчид худалдан авсан эсхүл худалдсан арилжааны бүтэгдэхүүний хэлцлийг харах, зах зээлийн ханштай харьцуулсан ашиг, алдагдлаа харах;
- Дансны мөнгөн гүйлгээнүүдээ харах;
- Харилцагч дансаа зузаатгах, мөнгө татан авах үйлчилгээ авах.

Харилцагчийн бүртгэл нь систем нь харилцагчид хийсэн болон нээлттэй байгаа арилжаа, хийгдсэн хэлцлүүд, түүнтэй холбоотой ашиг алдагдлаа харах, тооцоолох, харилцагч тухайн үед худалдан авсан болон худалдсан арилжааны бүтэгдэхүүнээ зах зээлийн ханштай харьцуулах, ашиг алдагдлыг түүхийг харах боломж олгоно. Мөн харилцагч өөрийн дансны мөнгөн хөрөнгийн гүйлгээнүүдээ хянах, удирдах боломжтой юм.

Брокерын компанийн хувьд харилцагчдын хийсэн арилжааны хэлцлүүдийг баталгаажуулах, хийгдсэн арилжааны дотоод гүйлгээнүүдийг автоматаар хийх, харилцагчийн зээлжих зэрэглэл /Credit Rating/-ийг тогтоох, тэдгээрт VAR-Value at Risk арга ашиглах, харилцагчдын арилжааны стоп лосс, лимит зэргийг тооцоолно.

Хувьцааны үүсмэл хэрэгслийн арилжаа функц нь харилцагчдад үүсмэл хэрэгсэл санал болгох, зээлээр арилжаанд оролцох боломжийг олгоно.

Санхүүгийн бүртгэл болон тайлан нь брокерын компанийн нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох тайланг тухай бүр өндөрлөгөө хийж боловсруулан гаргах боломжтой.

Харилцагч үнэт цаасны төлбөр тооцоо гүйцэтгэгч арилжааны банканд үнэт цаасны төлбөр тооцоо гүйцэтгэх эскроу данс нээх хүсэлт илгээж нээлгэх, банк санхүүгийн байгууллагын харилцагчдын хувьд дансыг арилжааны банкнуудад хүсэлт илгээн нээх боломжийг олгоно. Мөн брокер энэхүү системээс харилцагчийн дансны мэдээллийг үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвд илгээж, зайнаас нээлгэх боломжтой.

1.4.3 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮРТГЭЛИЙН СИСТЕМ

Банк санхүүгийн байгууллагын цогц систем нь ОУ-ын нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, Монгол Улсын Сангийн яам, Монгол банк, Санхүүгийн зохицуулах хорооноос баталсан хууль, тогтоомж, холбогдох дүрэм, журам, заавар нийцсэн банк бус санхүүгийн байгууллагад зориулсан цогц шийдэл юм.

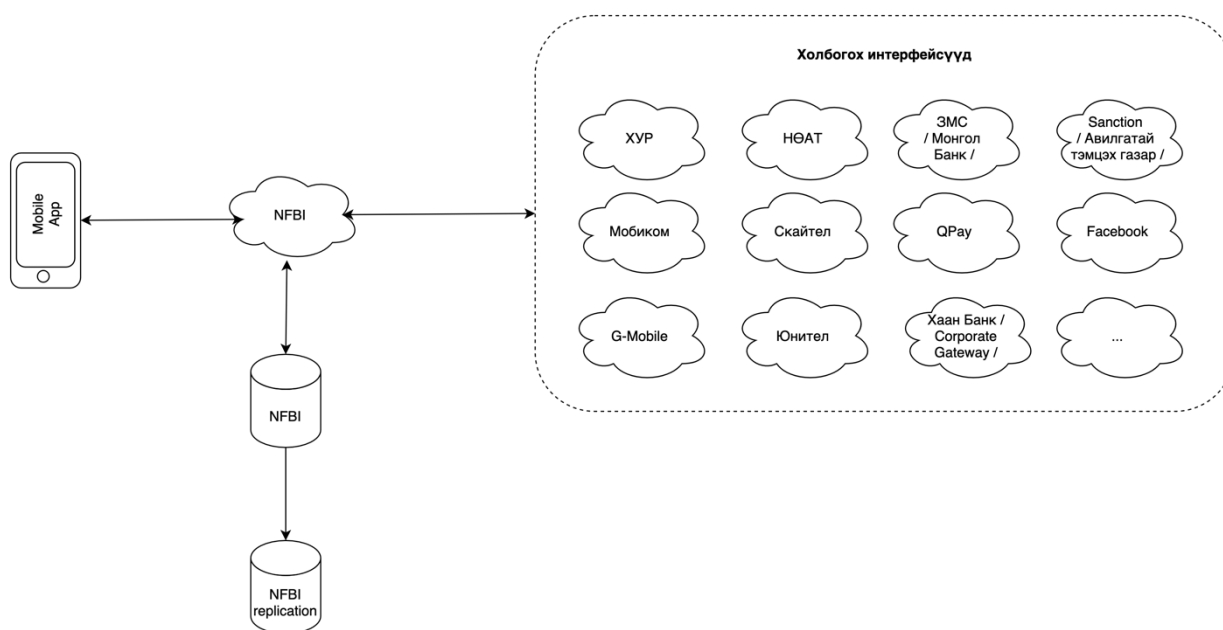
ББСБ-ийн цогц систем нь веб технологи ашиглан олон хэрэглэгчийн горимтой, өндөр ачаалал даах чадамжтай, нууцлал аюулгүй байдлыг бүрэн хангахаар хөгжүүлсэн тус

компанийн 2020 оноос эхлэн хөгжүүлсэн нэрийн бүтээгдэхүүнүүдийн нэг бөгөөд шийдлийн хувьд одоогийн зах зээл дээр хэрэглэгдэж буй уламжлалт санхүүгийн систем дээр тулгуурлан хөгжүүлсэн системийн дутагдалтай талыг нөхөж үндсэн үйл ажиллагааны системийг банкны системийн түвшинд хүргэх, санхүүгийн модулийг илүү өргөжүүлж өгснөөр ББСБ-ийн үйл ажиллагаанаас гадна тухайн байгууллагын бүхий л төрлийн санхүүгийн бүртгэлийг хөтлөх, улирал болон жилийн төсвийн төлөвлөгөөг гаргах, тайлан мэдээлэл боловсруулах, өдөр бүр тайлан гаргах бололцоог бий болгох, албан бичгийн хөтлөлт хийх, харилцагч болон байгууллагын албан бичгийг дижитал хэлбэрээр хадгалах, цахим хуудас ашиглан маркетингийн мэдээллийг цахим сувгуудаар тараах, мобайл үйлчилгээг харилцагчдад онлайнаар хүргэх болон бусад олон давуу талуудыг бий болгох харилцагч байгууллагын үйл ажиллагааг хялбарчлахыг зорьсон болно.

Системийн ерөнхий бүтэц

Энэхүү систем нь үндсэн буюу веб технологид суурилсан ББСБ-ийн веб аппликейшн, бусад систем, интерфестэй мэдээлэл солилцох API /Application Programming interface/, харилцагч зориулсан мобайл аппликейшн гэсэн гурван программ хангамжаас бүрдэнэ.

Зураг 1.ББСБ-ын системийн бүтэц

Системийн модулиуд

1. Үндсэн: Системийг ажиллуулахад шаардагдах суурь тохиргоонуудыг багцлан системийн үндсэн модуль гэх ба дараах дэд модулиудыг агуулна
 - Хэрэглэгч, хэрэглэгчийн эрх
 - Салбарын нэгжийн бүртгэл
 - Системд ашиглагдах валютын бүртгэл
 - Амралт, баяр ёслолын өдрийн бүртгэл
 - Данс төлөвлөгөө
 - Журналын данс

- Бүтээгдэхүүний ангилал

- Харилцагч: ББСБ-ийн харилцагчийн төрлөөс хамааран ялгаатай мэдээллүүдийг бүртгэх бололцоотой байна.
- Харилцах, хугацаагүй хадгаламж: Банк Бус Санхүүгийн Байгууллага харилцагчийн харилцах дансны бүтээгдэхүүн үүсгэж эх үүсвэр татах боломжгүй ч урьдчилж төлсөн зээлийн төлбөр байршуулж эргэн төлөлт хийх өдөр орлого болгон хүлээн авах мөн хуримтлагдсан хүүгийн орлогыг харилцагчид өгөх орлого болгон шилжүүлэх, итгэмжлэлийн хугацаа дууссан үед өглөг хэлбэрээр байршуулах зориулалтаар ашиглах ижил төрлийн бүтээгдэхүүн үүсгэн ашиглах бололцоотой байна. Энэ бүтээгдэхүүнийг системийн хувьд харилцагч талд өгөх өглөгийн буюу кредит утгатай харилцах, хугацаагүй хадгаламжийн данс болгон бүртгэлд ашиглана.
- Хугацаатай хадгаламж: Банк Бус Санхүүгийн Байгууллагууд зарчмын хувьд хугацаат хадгаламжийн бүтээгдэхүүн байхгүй хэдий ч итгэмжлэлээр харилцагчийн мөнгийг байршуулж кредит хүү олгох боломжтой байдаг. Системийн хувьд бид энэ төрлийн бүтээгдэхүүнийг үүсгэж итгэмжлэлээр хуримтлагдсан эх үүсвэрт банкны хугацаат хадгаламжийн бүтээгдэхүүнтэй ижил төрлийн бүтээгдэхүүн үүсгэж ашиглах бололцоотой байна. Ингэснээр харилцагч бүрийн итгэмжлэл өглөг, гэрээнд тусгагдсан кредит хүүгийн хуримтлалын тооцооллыг өдөр бүр хуримтлуулан бүртгэх боломжтой.
- Зээл: Зээлийг төрөл болон зориулалт, үнийн дүн, зээлийн эх үүсвэрээс хамааруулан ангилах боломжтой бөгөөд тухайн бүтээгдэхүүний онцлогоос харилцагчийн бүрдүүлэх материал, судлах аргачлал, тавигдах нөхцөл, зээлдэгчид тавигдах шаардлага, зээлийн хүүгийн хувь, зээлийн хэмжээ харилцан адилгүй системд бүртгэлийг динамик байдлаар үүсэх хөтлөх.
- Барьцаа хөрөнгө: Зээлийн барьцааны хөрөнгийн төрөл, барьцааны хөрөнгийн мэдээлэл бүртгэх талбар, холбогдох зураг, дижитал мэдээллийг динамикаар үүсгэж бүртгэл хөтлөх.
- Кредит скоринг: Харилцагчийн зээл авах хүсэлтийг үндэслэн тухайн харилцагчид зээл олгох боломжийг тооцоолон зээлжих чадамжийг тоон дүнгээр илэрхийлдэг. Энгийнээр үгээр хэлбэл зээлжих чадамжийг илэрхийлсэн энэ тоон утгыг credit scoring гэнэ.

Кредит скорингийг тооцоолоход уламжлалт буюу мэргэжилтэн судалж тооцоолох, технологид суурилсан хуримтлагдсан зээлийн түүх, зах зээлийн судалгаан, зан төлөвт үндэслэн зээл хүсэгчийн мэдээллийг автоматаар тооцоолох, дээрх 2 аргыг хамтад нь хэрэглэх хосолмол аргуудыг ашиглах бололцоотой.

ББСБ-ийн хувьд дээрх аргуудыг иргэдийн бага дүнтэй зээлүүдэд аналитик тооцоололд суурилсан автомат аргыг ашигладаг бол өндөр дүнтэй зээлийн судалгааг уламжлалт аргаар тооцох боломжтой.
- Цахим зээл: Цахим зээлийн модуль нь мобайл аппликейшнтэй хослон ажиллах ба ирсэн хүсэлт дээр үндэслэн зээлдэх чадамжийг тодорхойлж харилцагчид мэдэгдэх бөгөөд харилцагчтай гэрээ хийсний дараа ББСБ-аас бүх төрлийн үйлчилгээг гэрээнд заасан хүрээний дагуу дижитал хэлбэрээр авах бололцоог бий болгоно.
- Валют арилжаа: Валютын ханш тохируулах, ханшийн өөрчлөлтөөс шалтгаалсан гадаад валютын ашиг алдагдлын тооцоо хийх, валютын арилжаа хийх боломжтой байна.

10. Хар жагсаалт: Найдваргүй харилцагчийн мэдээллийн сан үүсгэх, муу зээл төлүүлэх процессын бүртгэлийг хөтлөх боломжтой байна.
 11. Төсвийн модуль: ББСБ-ийн төсвийн модуль нь эздийн өмчийг өсөлтийн хувь, өөрийн хөрөнгийн дүн дээр суурилан тухайн хэмжээний ашгийг олоход шаардагдах эх үүсвэрийн хэмжээ, зардал зэрийг урьдчилан тохируулсан өгөгдөл томъёон дээр суурилан төсвийн тооцооллыг хийнэ.
 12. Албан бичиг хэрэг хөтлөлт: Харилцагчтай байгуулах гэрээний загвар бэлтгэх, гэрээг системээс хэвлэх, бусад төрлийн албан бичгийг хөтлөх, цахим хэлбэрээр хадгалах.
 13. Санхүү: ББСБ-ийн үндсэн болоод аж, ахуйн нэгжийн бүхий л бүртгэлийг хөтлөх боломжтой байх ба СЗХ, болон татвар, санхүүгийн тайлан, удирдлагын бусад тоон мэдээллийг боловсруулах.
 14. Тайлан: Үйл ажиллагаатай холбоотой холбох бүхий л тайланг системээс авах боломжтой ба нэмэлтээр бусад системийн мэдээллийг нэгтгэж Data Warehouse үүсгэн Oracle Business Intelligence, Tableau болон бусад ижил төрлийн бүтээгдэхүүнтэй холбох замаар интерактив тайлангийн хөгжүүлэлт хийх боломжтой.
 15. Байгууллагын цахим хуудас: Цахим хуудсыг динамикаар үүсгэх тус модулийг ашиглан ББСБ-ын танилцуулга хуудсыг үүсгэж өөрийн домэйн нэртэй холбох боломжтой. Нэгдсэн удирдлагын системтэй тул системд бүртгэлтэй мэдээллээс бүхий төрлийн тоон мэдээллийг хугацааны алдагдалгүй танилцуулга хуудсанд харуулах, сошиал сувгуудаар түгээх боломжтой байна.
 16. Мэдээлэх үйлчилгээ: Урьдчилан тохируулсан дүрмийн дагуу харилцагч болон ББСБ-ийн мэргэжилтнүүдэд анхааруулах, мэдэгдэх үйлчилгээг мессеж, мобайл аппликейшн, цахим шуудан зэргийг ашиглан хүргэнэ.
 17. Бусад системтэй зохицон ажиллах чадамж: ББСБ-ийн цогц системийн тус компанийн хөгжүүлж буй цалин, цаг бүртгэл, хүний нөөцийн системтэй холбон ERP хэлбэрээр ашиглах боломжтой.
- Технологиос үл хамааран өөр бусад шаардлагатай системүүдтэй API-аар дамжуулан холболт хийх бүрэн боломжтой.

Ашигласан технологи

Oracle Apex 21.2 – Томоохон хэмжээний мэдээллийн системийг хамгийн үр ашигтайгаар, нууцлалт аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан байдлаар бүтээх технологийг ашигласан. Ингэснээр уг системийг харьцангуй богино хугацаанд хөгжүүлсэн ба цаашдын нэмэлт хөгжүүлэлт, засварлалтыг хялбар гүйцэтгэнэ.

Oracle ORDS 21.4 – Гадаад системүүдтэй сүүлийн үеийн RESTful стандартын дагуу холбогдох API боловсруулсан.

Oracle Database 21c – Мэдээлэлд хоцрогдолгүйгээр хандах, аюулгүй хадгалах болон Тасралтгүй ажиллагааг хангана.

Flutter – Мобайл аппликейшн хөгжүүлэхэд зориулан Google компанийн хөгжүүлсэн платформ.

1.4.4 ПРОГРАММЫН ТҮВШНИЙ НУУЦЛАЛ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Мэдээ, мэдээллийн нууцлал

Хэрэглэгчийн мэдээлэл болон нууц мэдээллийг (нууц үг, ПИН код г.м.) сүлжээний аль ч түвшинд end-to-end шаардлагыг хангахаар кодчилж илгээдэг бөгөөд тус мэдээлэл нь нууцлалын алгоритмаар кодлогдон хадгалагддаг.

Удирдлага ба администраторын эрхийн зохицуулалт

Системд хандах хэрэглэгчдийн эрхийг тус бүрчлэн хязгаарлах боломжтой бөгөөд системд хийгдсэн аливаа үйлдлийг системийн лог болгон хадгална.

Эрхийн түр хязгаарлалт

Хэрэглэгчийн нууцлалыг тогтоосон давтамжтайгаар буруу оруулах үед хэрэглэгчийн эрхийг түр блоклох бөгөөд хязгаарлалтыг зөвхөн системийн удирдах ажилтан нээх эрхтэй байна. Энэ нь хэрэглэгчийн нууц мэдээллийг таах оролдлогыг хааж байгаа явдал юм.

Системд хандалт хийх хязгаарлалт

Системд олон дахин хандах, автоматжуулсан довтолгоог хязгаарлах үүднээс CAPTCHA (Completely Automated Public Turning test to tell Computer and Humans Apart) функц суурилуулсан болно.

Веб түвшний нууцлал

Веб хандалтын нууцлалыг тусгайлан хангах үйлчилгээ үзүүлдэг гуравдагч этгээдийн SSL сертификатаар хэрэглэгч ба систем хоёрын хоорондын мэдээллийг баталгаажуулан дамжуулна.

Техник, тоног төхөөрөмжийн түвшний нууцлал, аюулгүй байдал

Системийн тоног төхөөрөмжийг Web (цахим хуудас), Application (боловсруулах), Data (мэдээ, мэдээлэл) гэсэн гурван шатлалд хуваарилсан бөгөөд шатлал тус бүр firewall төхөөрөмжөөр тусгаарлагдана. Шатлал хооронд харилцах мэдээллийн урсгалыг зөвхөн зөвшөөрсөн эх болон төгсгөл хаягаар хязгаарласан нь зөвшөөрөлгүй аливаа хандалтыг нэвтрүүлэхгүй байх боломжийг бүрдүүлдэг.

Хэрэглэгчийн мэдээлэл, бүртгэл, түүний нууцлал

Хэрэглэгчийн бүртгэл:

- Хэрэглэгч нь Компанийн хамтран ажиллагч банканд биеэр очин өөрийгөө баталгаажуулахад шаардлагатай бүхий л бичиг баримтыг үзүүлэн банкны шаардлагыг хангаж бүртгүүлнэ;
- Хэрэглэгч бүртгүүлэхдээ нэвтрэх нэр, утасны дугаар гэсэн талбаруудыг өөрөө бөглөж өгөөд системээс үүсгэсэн нууц үг, пин кодоор үйлчилгээнд нэвтрэх эрхээ авна;
- Бүртгэхдээ хэрэглэгчийн гар утасны дугаарыг үүрэн холбооны операторын систем рүү хандаж дугаар ашиглалтад байгаа эсэх, идэвхтэй эсэхийг шалгаж нэг удаагийн код (явуулж баталгаажуулна).

Хэрэглэгчийг таних:

- Хэрэглэгчийг өөрийнх нь бүртгүүлэхдээ оруулсан нэвтрэх нэр, утасны дугаар, нууц үг (утасны аппликейшнээр нэг удаагийн пин код) гэсэн гурван өгөгдөхүүний бүрдлээр систем таньж баталгаажуулна. Эдгээр өгөгдөхүүний аль нэг нь л зөрөхөд систем хэрэглэгчийг таньсан гэж тооцохгүй;
- Хэрэглэгч дээрх гурван өгөгдлийг өөрийн утсанд бүртгүүлсэн хурууны хээ эсвэл нүүрний төрхөөрөө баталгаажуулж нэвтрэх боломжтой;

- Аюулгүй байдлын бас нэгэн хамгаалалт бол таны байнга ашигладаг утасны бүртгэл юм. Үүнийг “тогтмол хандах төхөөрөмж” гэж нэрлэдэг. Ажиллах зарчим нь:
 - Өмнө нь огт хандаж байгаагүй төхөөрөмжөөс хандвал таны утсанд анхааруулга мессежийг нууц кодын хамт илгээдэг. Хэрэв та өөрөө мөн бол нууц кодыг оруулаад асуудалгүй үйлчилгээгээ ашиглана;
 - Анхааруулга нь и-мэйлээр мөн давхар илгээгддэг тул гадаад оронд байхдаа ч асуудалгүй ашиглаж болно;
 - Та гар утсаа сольсон тохиолдолд нэвтрэн орохдоо “Тогтмол ашиглах төхөөрөмж” гэсэн сонголтыг идэвхжүүлэх хэрэгтэй. Ингэснээр таныг тухайн төхөөрөмжийг байнга ашиглах юм байна гэж систем ойлгон, дахин код нэхэхгүй болно.

1.4.5 ЗОЧИД БУУДЛЫН БҮРТГЭЛИЙН СИСТЕМ

Захиалга хүлээн авах, бүртгэх процесстой, буудлын өрөө, үйлчилгээний төрлүүдийг ангилсан үндсэн үнэ болон хямдралтай үнийн зохицуулалт хийх, захиалгын төлөвлөгөө, хуваарийг хүссэнээрээ зохион байгуулах боломжтой үр дүн, тайлан болон анализ шинжилгээ хийх боломжтой систем юм.

1.4.6 СИСТЕМҮҮДИЙГ ХӨГЖҮҮЛЖ ДУУСАХААР ТӨЛӨВЛӨСӨН ХУГАЦАА

Хүснэгт 2. Системүүдийн зах зээлд нийлүүлэх хугацаа

№	Хөгжүүлж буй систем	Зах зээлд нэвтрүүлэх хугацаа	Хэнд
1	Үнэт цаасны арилжааны платформ	2022-IY улирал	Үнэт цаасны компаниуд
2	Банк бус санхүүгийн байгууллагын систем	2022-I улирал	Эйс ассошиэйтс ББСБ болон бусад ББСБ-д
3	Зээлийн оноо өгөх & Онлайн байдлаар зээл олгох модуль	2022-II улирал	Эйс ассошиэйтс ББСБ-д
4	Гадаад валютын арилжааны платформ	2022-IY улирал	Эрдэнэс капитал маркетс ХХК-д
5	Үнэт металлын арилжааны платформ	2022-IY улирал	Эрдэнэс коммодитийс трейдинг ХХК-д
6	Үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын систем	2023-IY улирал	Эрдэнэс рийл эстэйт ХХК-д

1.5 КОМПАНИЙН САНХҮҮГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД²

1.5.1 БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, АШИГ

Компанийн борлуулалтын орлого болон татварын дараах ашгийг онуудаар харьцуулан харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Хүснэгт 3. Борлуулалтын орлого болон Татварын дараах ашиг /мян.төг/

Он	Борлуулалтын орлого	Татварын дараах ашиг алдагдал
2019		(2,790.0)
2020	21,262.6	(151,780.1)
2021	869,800.0	697,590.4

Компанийн нийт борлуулалтын орлого Компанид программ хангамжийн “Эрдэнэс сольюшинс” ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулсан 2020 оноос хойш тогтвортой

² Хавсралт 3 - Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан.

өсөж 2021 онд программ хангамжийн борлуулалтын орлого 869.8 сая төгрөгт хүрсэн ба тухайн жилд зарим хийгдэж дуусаагүй ажил үйлчилгээний орлогыг Орлогын тайланд тусаагүй болно.

1.5.2 АКТИВ ХӨРӨНГӨ

Компанийн Санхүү байдлын тайлангийн үзүүлэлтийг сүүлийн 3 жилээр харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Хүснэгт 4. Нийт актив /мян.төг/

Үзүүлэлт	2019 он	2020 он	2021 он
<i>Эргэлтийн хөрөнгө</i>			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө		17,066.2	12,752.3
Татвар, НДШ-ийн авлага			928.8
Бусад авлага			260.0
Бараа материал		24,660.0	91,055.1
Урьдчилж төлсөн зардал / тооцоо		33,575.0	46,500.0
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	-	75,301.2	151,496.2
<i>Эргэлтийн бус хөрөнгө</i>			
Үндсэн хөрөнгө			297,174.2
Биет бус хөрөнгө	45.30	1,528,455.9	1,528,455.9
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт		20,060.0	890,054.7
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	45.30	1,548,515.9	2,715,684.8
<u>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН</u>	<u>45.30</u>	<u>1,623,817.1</u>	<u>2,867,181.0</u>

Компанийн нийт хөрөнгө “Эрдэнэс сольюшинс” ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулсан 2020 оноос шинэ бүтээгдэхүүн гаргах захиалгат ажил гүйцэтгэл гэх мэт бизнесийн оновчтой шийдлүүдийн дүнд тогтвортой нэмэгдэж 2021 онд өмнөх оноос нийт хөрөнгө 77 хувиар нэмэгдэж 2.9 тэрбум төгрөг болсон байна.

1.5.3 ӨР ТӨЛБӨР БОЛОН ЭЗДИЙН ӨМЧ

Үнэт цаас гаргагчийн өр төлбөрийн бүтцэд урт хугацаат өр байхгүй, богино хугацаат өр байна.

Хүснэгт 5. Нийт өр төлбөр ба Эздийн өмчийн дүн /мян.төг/

Үзүүлэлт	2019	2020	2021
Өр төлбөр			
Богино хугацаат өр төлбөр	-	-	-
Дансны өглөг	10,804.90	30,032.40	159,854.20
Цалингын өглөг	-	21,959.80	-
Татвар, НДШ-ийн өр	-	6,413.20	97,813.90
Урьдчилж орсон орлого	-	-	30,000.00
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	-	148,427.00	464,937.80
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	10,804.90	206,832.40	752,605.90
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	-	-	-
Өр төлбөрийн нийт дүн	10,804.90	206,832.40	752,605.90
Эздийн өмч			
Хувийн өмч	3,619.50	1,578,745.70	1,578,745.70
Хуримтлагдсан ашиг	(14,379.10)	(161,761.00)	535,829.40
Эздийн өмчийн дүн	(10,759.60)	1,416,984.70	2,114,575.10
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	45.30	1,623,817.10	2,867,181.00

Компани 2021 онд 465 сая төгрөгийн өрийн хэрэгсэл гаргаж 130.16 м² талбай бүхий оффисын зориулалтай үл хөдлөх хөрөнгө худалдаж авсан бөгөөд аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт 77.6 сая төгрөг, хувь хүний орлогын болон нийгмийн даатгалын шимтгэлд 20.2 сая төгрөг, үлдэх 81.2 сая төгрөгийн өр төлбөрийг хувьцаа эзэмшигч “Субашид тек” ХХК нь 2023 оны 12-р сарын 31-н хүртэл хүүгүй зээлсэн байна.

1.6 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ТУХАЙ

Үнэт цаас гаргагчийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ нь нэг бүр нь 10 (арав) төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 157,874,570 (нэг зуун тавин долоон сая найман зуун далан дөрвөн мянга таван зуун дал) ширхэг нийт 1,578,745,700.00 (нэг тэрбум таван зуун далан найман сая долоон зуун дөчин таван мянга долоон зуу) төгрөг байна³.

Хүснэгт 6. Нөлөө бүхий 5 хувиас дээш хувьцаа эзэмшигчид /2022.03.02-ны өдрийн байдлаар/

Хувьцаа эзэмшигчийн нэр	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь
“Субашид тек” ХХК	100,451,734	63.63%
Г.Дулмаа	9,076,765	5.75%
Ц.Хүдэрмөнх	9,514,310	6.03%
М.Бат-Эрдэнэ	9,400,000	5.95%
Т.Дөлгөөн	9,400,000	5.95%
НИЙТ	137,842,809	87.31%
Бусад хувьцаа эзэмшигчид	20,031,761	12.69%
НИЙТ	157,874,570	100.00%

Үнэт цаас гаргагчийн дүрмийн 5.2-т “Компани нь зарласан нийт энгийн хувьцаанаас нэг бүрийн 10 (арав) төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий нийт 157,874,570 (нэг зуун тавин долоон сая найман зуун далан дөрвөн мянга таван зуун дал) ширхэг гаргасан энгийн хувьцаатай байх бөгөөд Компанийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу компани нь нийт 1,578,745,700 (нэг тэрбум таван зуун далан найман сая долоон зуун дөчин таван мянга долоон зуу) төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байна.” гэж тусгасан байна⁴.

1.6.1 КОМПАНИЙН НӨЛӨӨ БҮХИЙ 5 ХУВИАС ДЭЭШ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Компанийн дүрмийн 6.1-д зааснаар “Компанийн хувьцаа эзэмшигч нь эзэмшиж буй хувьцаа буюу хувь нийлүүлсэн хөрөнгөд оруулсан хэмжээгээр хариуцлага хүлээнэ.” гэж заасан.

Хүснэгт 7. Компанийн нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшил /2022.03.02-ны өдрийн байдлаар/

Компанийн хувьцаа эзэмшигчид	Эзэмшлийн хувь	Улсын бүртгэлийн дугаар	
		Регистрийн дугаар	Улсын бүртгэлийн дугаар
1 “Субашид тек” ХХК	63.63%	6295541	9011736019
2 Иргэн Ц.Хүдэрмөнх	5.75%	ТЯ85080719	
3 Иргэн Т.Дөлгөөн	6.03%	ТЯ89053012	
4 Иргэн Г.Дулмаа	5.95%	УЗ48070209	
5 Иргэн М.Бат-Эрдэнэ	5.95%	РЭ76032576	

Хувьцаа эзэмшигч “Субашид тек” ХХК⁵-ийн танилцуулга:

Оноосон нэр:

Хаяг:

Холбоо барих утас:

Вэб сайт:

“Субашид тек” ХХК

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Энхтайваны өргөн чөлөө, Денверийн 4-р давхар (976) 9999-3396

www.subashid.com

³ Хавсралт 3 - Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан.

⁴ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрэм.

⁵ Хавсралт 9 - “Субашид тек” ХХК-ийн дүрэм.

И-мэйл:

info@subashid.com

Хүснэгт 8. "Субашид тек" ХХК-ны хувьцаа эзэмшигчид

д/д	Хувьцаа эзэмшигчид	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгөнд эзлэх хувь
1	Цогтбаяр ХҮДЭРМӨНХ	33.33%
2	Төмөрболд ЗОЛБОО	33.33%
3	Базар БАТХҮҮ	33.33%

1998-2021 онуудын хооронд Компанийн хувьцааны 5-аас дээш хувийн хувьцаа эзэмшигчдийн өөрчлөлт, хөдөлгөөн:

- 1998 он Үнэт цаасны хорооны 1997 оны 02-р сарын 27-ны өдрийн 18 дугаар тогтоолыг үндэслэн компанийн нэрийг “Шимтлэг” ХК болгон өөрчилсөн бөгөөд Үнэт цаасны хорооны 1998 оны 01-р сарын 22-ны өдрийн 08 дугаар тогтоолыг үндэслэн “Шимтлэг” ХК-ийн нийт гаргасан 90,038 ширхэг хувьцаанаас төрийн эзэмшлийн 53,843 ширхэг хувьцааг хасаж 36,195 ширхэг хувьцаанаас бүрдэж байхаар шийдвэрлэсэн байна.
- 2013 он: Компанийн 41.71 хувийг нэг хуулийн этгээд, 31.98 хувийг иргэн Б.Батхүү нар эзэмшиж байсан байна.
- 2016 он: Компанийн эргэлтэд буй хувьцааны 31.97 хувийг иргэн Ж.Баярмаа, дээр заасан хуулийн этгээд 41.71 хувийг эзэмшиж байсан байна.
- 2020 он: Компани 2020 оны 01-р сарын 24-ний өдрийн ээлжит бус хурлаар “Эрдэнэс сольюшинс” ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулахаар шийдвэрлэсний дагуу зарласан хувьцаанаас 15,751,262 ширхэг хувьцааг эргэлтэд нэмж гаргасан. Эргэлтэд гаргасан хувьцааг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2020 оны 02-р сарын 28-ны өдрийн 80 тоот тогтоолоор “Субашид тек” ХХК 71.20 хувь, М.Бат-Эрдэнэ 5.95 хувь, Г. Дулмаа 5.95 хувь, Т.Дөлгөөн 5.95 хувь, Ц.Хүдэрмөнх 5.95 хувь эзэмшүүлэхээр үнэт цаасны бүртгэлд өөрчлөлт оруулсан.

1.6.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН НӨЛӨӨ БҮХИЙ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД, ТЭДГЭЭРИЙН ДАНГААР БОЛОН ХОЛБОГДОХ ЭТГЭЭДИЙН ХАМТ ЭЗЭМШИЖ БАЙГАА ХУВЬЦААНЫ ТОО, ХЭМЖЭЭ

Компанийн нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн холбогдох этгээдийн хоорондын хамаарал, тэдгээрийн хамт эзэмшиж байгаа хувьцааны тоо, хувь хэмжээ дараах байдалтай байна.

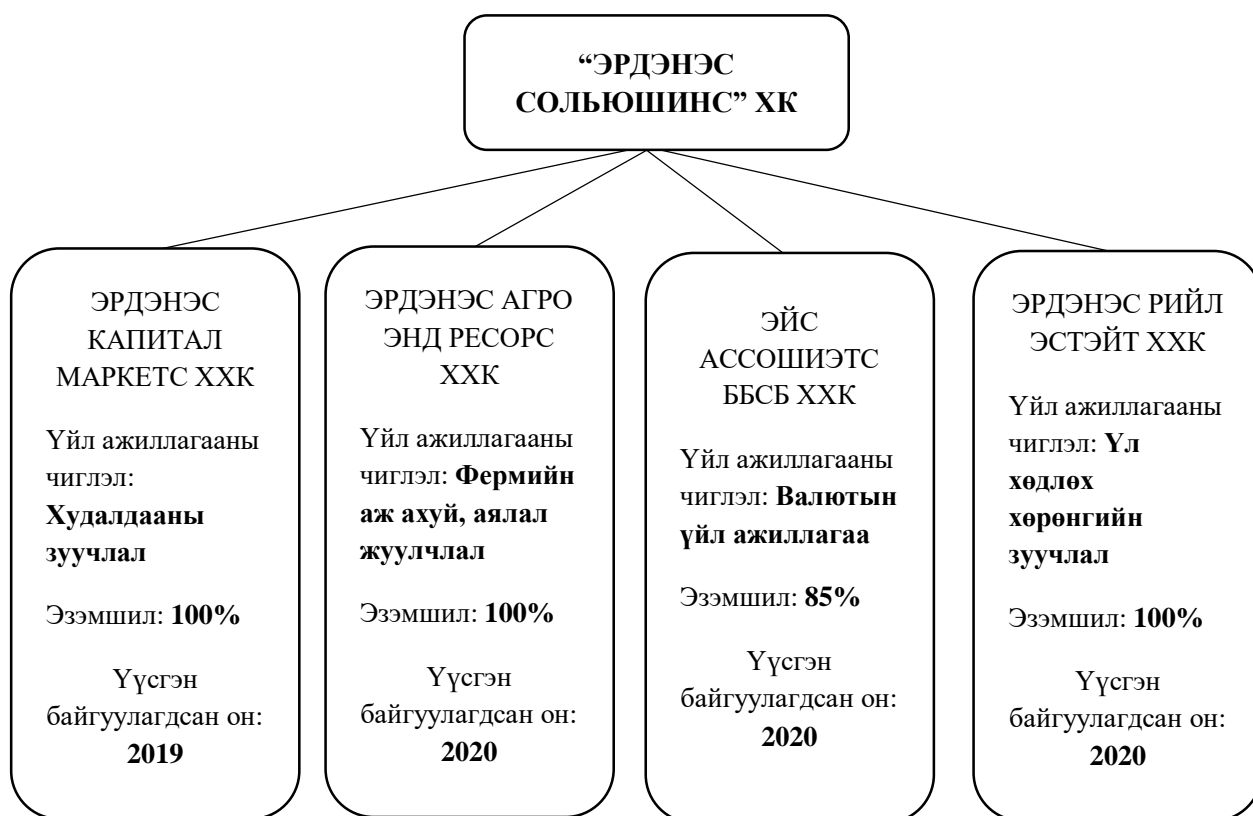
Хүснэгт 9. Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн холбогдох этгээдүүдийн хоорондын хамаарал, тэдгээрийн тухай мэдээлэл

Хувьцаа эзэмшигч		Холбогдох этгээдийн хамаарал		
		Хамаарал	Холбогдох хуулийн этгээд	Эзэмшлийн хувь
1	“Субашид тек” ХХК	Хувьцаа эзэмшигч Т.Дөлгөөн нь Т.Золбоогийн төрсөн дүү	Т.Золбоо нь “Субашид тек” ХХК-ийн 33.33%-ийн хувьцаа эзэмшигч	5.95%
		Хувьцаа эзэмшигч Г.Дулмаа нь Б.Батхүүгийн төрсөн ээж	Б.Батхүү нь “Субашид тек” ХХК-ийн 33.33%-ийн хувьцаа эзэмшигч	
2	Т.Дөлгөөн	“Субашид тек” ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигч Т.Золбоогийн төрсөн дүү	Т.Золбоо “Субашид тек” ХХК-ийн 33.33%-ийн хувьцаа эзэмшигч	5.95%

3	Г.Дулмаа	“Субашид тек” ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигч Б.Батхүүгийн төрсөн ээж	Б.Батхүү “Субашид тек” ХХК-ийн 33.33%-ийн хувьцаа эзэмшигч	5.81%
---	----------	---	--	-------

1.7 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТАН

Зураг 2. Бүтэц зохион байгуулалт, Охин компаниуд

- “Эрдэнэс капитал маркетс” ХХК-ийг худалдааны зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор 2019 онд байгуулсан, 17 мянган төгрөгийн;
- “Эрдэнэс агро энд ресорт” ХХК-ийг аялал жуулчлалын зорилгоор үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор 2020 онд байгуулсан, 14 мянган төгрөгийн;
- “Эрдэнэс рийл эстэйт” ХХК-ийг үл хөдлөх хөрөнгийн зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор 2020 онд үүсгэн байгуулагдсан, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2020 оны ТЗ 601/54 тоот үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын тусгай зөвшөөрөл авсан, 19.7 сая төгрөгийн тус тус актив хөрөнгөтэй болно.

Дээрх компаниуд нь байгуулагдсан цагаас хойш “Ковид-19”-ын нөхцөл байдлын улмаас идэвхтэй үйл ажиллагаа эрхлээгүй байна.

- “Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК нь 2012 оны 11-р сарын 16-ны өдөр байгуулагдсан. Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2013 оны 06-р сарын 12-ны өдрийн дугаар 202 тоот тогтоолоор банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авч, гадаад валютын үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Үнэт цаас гаргагч тус банк бус санхүүгийн байгууллагын 85 хувийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын 2021 оны 02-р сарын 05-ны өдрийн 39 тоот тушаалаар худалдан авч, үлдэх 15 хувийг иргэн Б.Батхүү эзэмшдэг байна. Тус ББСБ нь 2021 оны 12-р сарын 31-ний

өдрийн эцсийн байдлаар 851 сая төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй 5.6 сая төгрөгийн хуримтлагдсан ашигтай байна.

Компанийн эрх бүхий албан тушаалтан

Компанийн дүрмийн 15.1⁶-д зааснаар Компанийн ТУЗ-ийн гишүүн, Гүйцэтгэх захирал, санхүүгийн албаны дарга, ерөнхий нягтлан бодогч, ерөнхий мэргэжилтэн, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн даргыг компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд тооцно.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал

Компанийн дүрмийн 8.1⁷-д тусгагдсаны дагуу Компанийн эрх барих дээд байгууллага нь хувьцаа эзэмшигчдийн хурал байна.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлах

Компанийн дүрмийн 8.3⁸-д тусгагдсаны дагуу шаардлагатай тохиолдолд КТХ-ийн 61.1, 61.7-д заасан этгээд хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг хэдийд ч зарлан хуралдуулж болно, 8.4-д хувьцаа эзэмшигчдийн хурлыг зарлан хуралдуулах тухай шийдвэрийг компанийн ТУЗ нь КТХ-ийн 60.2-т заасан журмын дагуу гаргана⁹.

Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурал

Компанийн дүрмийн 8.3-д тусгагдсаны дагуу шаардлагатай тохиолдолд КТХ-ийн 61.1, 61.7-д заасан этгээд хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг хэдийд ч зарлан хуралдуулж болно.

Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурал

Компанийн дүрмийн 8.3-д тусгагдсаны дагуу шаардлагатай тохиолдолд КТХ-ийн 61.1, 61.7-д заасан этгээд хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг хэдийд ч зарлан хуралдуулж болно.

Төлөөлөн удирдах зөвлөл

Үнэт цаас гаргагч нь КТХ-ийн 75 дүгээр зүйл, Компанийн дүрмийн 9.1-д тус тус заасны дагуу Компанийн ТУЗ нь хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын чөлөөт цагт түүний бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх, компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх, хяналт тавих чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Компанийн дүрмийн 9.2-д заасны дагуу Компанийн ТУЗ нийт 9 гишүүнтэй байх бөгөөд КТХ-ийн 75.4¹⁰-д зааснаар тэдгээрийн 1/3-ээс доошгүй нь хараат бус гишүүн байх бөгөөд Үнэт цаас гаргагчийн хувьцаа эзэмшигчдийн 2020 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн

⁶ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрэм, 15.1.

⁷ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрэм, 8.1.

⁸ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрэм, 8.3.

⁹ КТХ – 61.1.Дараах тохиолдолд төлөөлөн удирдах зөвлөл /байхгүй бол гүйцэтгэх удирдлага/ хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулна:, 61.7.Энэ хуулийн 61.4-т заасан хугацаанд төлөөлөн удирдах зөвлөл /байхгүй бол гүйцэтгэх удирдлага/ шийдвэр гаргаагүй тохиолдолд энэ хуулийн 61.2-т заасны дагуу санал, шаардлага гаргасан хувьцаа эзэмшигч, эсхүл төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат бус гишүүн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурал хуралдуулах тухай шийдвэрийг бие даан гаргаж болно., 60.2.Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал хуралдуулах тухай шийдвэрт дараах зүйлийг заана:.

¹⁰ КТХ - 75.4.Хувьцаат компани болон төрийн өмчийн компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөл нь ес буюу түүнээс дээш гишүүнтэй байх ба тэдгээрийн гуравны нэгээс доошгүй хувь нь хараат бус гишүүн байна.

ээлжит бус хурлаас дараах гишүүд ТУЗ-ийн гишүүдээр дор дурдсан хүмүүсийг 2020 оны 01-р сарын 24-ны өдрөөс эхэлж 3 жилийн хугацаатайгаар томилсон. Үүнд:

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд

1. Т. Золбоо ТУЗ-ын дарга
2. Ц.Хүдэрмөнх ТУЗ-ын ердийн гишүүн
3. Г.Аззаяа ТУЗ-ын ердийн гишүүн
4. Э.Цэндсүрэн ТУЗ-ын ердийн гишүүн
5. Ц.Хишигбаатар ТУЗ-ын ердийн гишүүн
6. Б.Батхүү ТУЗ-ын ердийн гишүүн
7. С.Энхжаргал ТУЗ-ын хараат бус гишүүн
8. Б.Энхзориг ТУЗ-ын хараат бус гишүүн
9. П.Нарантунгалаг ТУЗ-ын хараат бус гишүүн

ТУЗ-ын дарга, ердийн гишүүн: Төмөрболд ЗОЛБОО

Боловсрол		
1993-2003	Дархан-Уул аймаг, Шарын гол сум 2-р 10 жил	Бүрэн дунд боловсрол
2003- 2007	ШУТИС-КТМС	Компьютерийн ухааны инженер
Ажлын туршлага		
2006-2007	Каракас зураг ХХК	Програмист
2007-2009	МИАТ ХК	Програмист
2009-2010	Алтан тариа ХХК	Системийн шинжээч
2010-одоог хүртэл	ШУТИС-МХТС-д	Багш
ШПГЕГ-ийн тодорхойлолт:		Өргүй
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:		Хугацаа хэтэрсэн өргүй
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:		№0430728

ТУЗ-ын ердийн гишүүн: Цогтбаяр ХҮДЭРМӨНХ

Боловсрол		
2001-2003	ШУТИС ДаТИС лицей сургуульд	Бүрэн дунд боловсрол
2003-2007	ШУТИС-КТМС	Програм хангамжийн инженер
Ажлын туршлага		
2009-2016	Хас банк	Систем хөгжүүлэгч, систем дизайнер, системийн шинжээч, системийн ахлах шинжээчээр, төслийн удирдагч, бизнесийн ахлах шинжээч
2016-2018	Бодь даатгал ХХК	Системийн шинжээч, цахим банкны хэлтэсийн захирал
2019-2020	Эрдэнэс сольюшинс ХХК	Гүйцэтгэх захирал
2020-одоог хүртэл	Эрдэнэс сольюшинс ХК	Гүйцэтгэх захирал
2009-2016	Хас банк	Систем хөгжүүлэгч, систем дизайнер, системийн шинжээч, системийн ахлах шинжээчээр, төслийн удирдагч, бизнесийн ахлах шинжээч

ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:	Өргүй
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:	Хугацаа хэтэрсэн өргүй
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:	№0430729

ТУЗ-ын ердийн гишүүн: Бямбадорж ХИШИГБААТАР

Боловсрол		
1979-1989 1989-1994	Ховд аймгийн 2-р 10-н жил ОХУ Новосибирск Геодезийн дээд сургууль	Бүрэн дунд боловсрол Аэрофото геодез
Ажлын туршлага		
1994 - одоог хүртэл	Хувиараа	Хувиараа
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:	Өргүй	
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:	Хугацаа хэтэрсэн өргүй	
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:	№0430732	

ТУЗ-ын ердийн гишүүн: Галбадрах АЗЗАЯА

Боловсрол		
1988-1998	Улаанбаатар хотын Оюуны ундраа цогцолбор	Бүрэн дунд боловсрол
Ажлын туршлага		
1998-одоог хүртэл	Союз номин ХХК	Харуулын дарга
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:	Өргүй	
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:	Хугацаа хэтэрсэн өргүй	
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:	№0430730	

ТУЗ-ын ердийн гишүүн: Базар БАТХҮҮ

Боловсрол		
1979-1989	Улаанбаатар хот, 10 жилийн 28- р дунд сургууль	Бүрэн дунд боловсрол
1993-1997	СЭЗДС	Банк санхүү
Ажлын туршлага		
1996-2004	ХХБанк	Эдийн засагч, ахлах эдийн засагч, Үйл ажиллагаа эрхэлсэн захирал
2004-2007	Улаанбаатар хотын банк	Дэд захирал, Гүйцэтгэх захирал
2007-2009	Капитрон банк	Гүйцэтгэх захирлын зөвлөх
2009-2011	Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл	Банк санхүү хариуцсан референт
2011 – Одоог хүртэл	Экспонэйншл фанд менежмент ҮЦК ХХК	Гүйцэтгэх захирал
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:	Өргүй	
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:	Хугацаа хэтэрсэн өргүй	
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:	№0430452	

ТУЗ-ын ердийн гишүүн: Эрдэнэ ЦЭНДСҮРЭН

Боловсрол		
2001 - 2004	Шинэ Монгол сургууль	Бүрэн дунд боловсрол
2005 - 2009	Шиншү Их сургууль, Нагано аймаг, Япон улс	Шиншү Их сургууль, Япон улс- Иргэний барилгын инженер
Ажлын туршлага		
2009 - 2011	Човы ХК	Үйлдвэр хариуцсан ахлах менежер
2011 - 2015	Таны зам ХХК, Таванбогд трейд ХХК	Технологи инженер, Брэнд менежер,
2015-2017	Монос Улаанбаатар ХХК	Төслийн туслах менежер Төслийн менежер
2017-одоог хүртэл	Шинэ Монгол сургууль	Гүйцэтгэх захирал
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:		Өргүй
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:		Хугацаа хэтэрсэн өргүй
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:		№0430731

ТУЗ-ын хараат бус гишүүн: Пүрэвдорж НАРАНТУНГАЛАГ

Боловсрол		
1994-2003	Завхан аймаг, 1-р 10 жил	Бүрэн дунд боловсрол
2003- 2007	ШУТИС-КТМС	Компьютерын ухааны инженер
2011-2013	ШУТИС-КТМС	Мэдээллийн систем, Магистр
Ажлын туршлага		
2007-2012	Интерактив ХХК	Программист
2012-одоог хүртэл	Хас банк	Систем аналит
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:		Өргүй
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:		Хугацаа хэтэрсэн өргүй
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:		№0430725

ТУЗ-ын хараат бус гишүүн: Сумбараа ЭНХЖАРГАЛ

Боловсрол		
1988 - 1998	Улаанбаатар хот 10-н жилийн 21-р сургууль	Бүрэн дунд боловсрол
1998 - 2002	Улсын багшийн их сургууль	Дүрслэх урлаг, дизайн багш
Ажлын туршлага		
2002 - 2003	Говь ХХК	Дизайнер
2003 - 2004	Эдмон ХХК	Дизайнер
2008-2019	Монхорус интернэйшнл ХХК	Гэрээт дизайнер
2019-одоог хүртэл	Авто ойл ХХК	Гэрээт дизайнер
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:		Өргүй
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:		Хугацаа хэтэрсэн өргүй
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:		№0430726

ТУЗ-ын хараат бус гишүүн: Бавуужамц БАВУУЖАМЦ

Бавуужамц овогтой Бавуужамц		
ТУЗ-ын хараат бус гишүүн		
Боловсрол		
1993 - 2003	Улаанбаатар хот 10-н жилийн 53-р сургууль	Бүрэн дунд боловсрол

2003 - 2007	ШУТИС-КТМС	Шиншү Их сургууль, Япон улс- Иргэний барилгын инженер
Ажлын туршлага		
2006 - 2007	Хасабэ интернэйшнл ХХК	Захиргааны ажилтан
2008 - 2011	НҮБ-ын хөгжлийн хөтөлбөр	Төслийн нарийн бичгийн дарга
2011-2014	Швейцарийн хөгжлийн агентлаг	Төслийн менежер
2014-одоог хүртэл	СЭЗДС	Сургалтын менежер
ШШГЕГ-ийн тодорхойлолт:		Өргүй
Зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт:		Хугацаа хэтэрсэн өргүй
Компанийн засаглалын гэрчилгээний дугаар:		№0430727

Үнэт цаас гаргагч нь одоогийн байдлаар ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудитын хороо, Нэр дэвшүүлэх хороо болон Цалин, урамшууллын хороодтойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

“Үнэт цаас гаргагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2020 оны 01-р сарын 28-ний өдрийн ээлжит хурлын №ТУЗТ 02/2020 тоот тогтоолоор ТУЗ-ийн дарга болон ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудитын хороо, Нэр дэвшүүлэх хороо болон Цалин, урамшууллын хороодын дарга, гишүүдийг сонгосон. Үүнд:

Аудитын хороо

Компанийн дүрмийн 10.1¹¹-д тусгагдсаны дагуу аудитын хорооны дарга нь ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн байх бөгөөд уг хороо нь дараах чиглэлээр дүгнэлт гаргаж, ТУЗ-д танилцуулна. Үүнд:

- ТУЗ-ийн аудитын хорооны дарга нь хараат бус гишүүн байх бөгөөд санхүү, бүртгэл, эрсдэлийн удирдлагын чиглэлээр мэргэшсэн байна.
- ТУЗ-ийн аудитын хороо нь Компанийн тухай хуульд зааснаас гадна дараах чиг үүрэгтэй байна:
 - компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэлийг олон улсын стандартад нийцүүлэх, дотоод хяналтын болон эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагаа, санхүүгийн тайлан, санхүү, эдийн засгийн бусад мэдээллийн үнэн бодит байдалд хяналт тавих;
 - компанийн үйл ажиллагаа нээлттэй, ил тод байгаа эсэх, хууль болон эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон мэдээллийг нийтийн хүртээл болгож байгаа байдалд хяналт тавих;
 - дотоод хяналтын албаны удирдлага, ажилтныг томилох, цалин урамшууллын талаарх гүйцэтгэх удирдлагын саналыг хянах, ТУЗ-д танилцуулах;
 - хөндлөнгийн аудитын байгууллагыг сонгох, түүний ажлын хөлсний хэмжээг тогтоох талаар санал боловсруулах, Хорооны чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар шалгалт хийж дүгнэлт гаргах талаар хөндлөнгийн аудитын байгууллагад чиглэл өгөх /чухам ямар чиглэлээр шалгалт хийж, дүгнэлт гаргасан байх талаар аудитын байгууллагатай байгуулах гэрээнд тусгах замаар энэ эрхээ хэрэгжүүлнэ/;
 - их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэлд хяналт тавих;
 - ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд заасан бусад асуудал.

Аудитын хорооны гишүүд

1. П.Нарантунгалаг

Хорооны дарга

¹¹ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрмийн Дөрөвдүгээр бүлэг, 10.1.

2. С. Энхжаргал
3. Э. Цэндсүрэн

Гишүүн
Гишүүн

Нэр дэвшүүлэх хороо

Компанийн дүрмийн 11¹²-д тусгагдсаны дагуу ТУЗ-ийн дэргэдэх Нэр дэвшүүлэх хороо нь дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- ТУЗ-ийн нэр дэвшүүлэх хороо нь Компанийн тухай хуульд зааснаас гадна дараах чиг үүрэгтэй:
 - ТУЗ-ийн гишүүн болон гүйцэтгэх удирдлагад нэр дэвшигчид тавих шаардлагыг тодорхойлж, ур чадвар, мэдлэг боловсрол, ажлын туршлага зэргийг үнэлэх шалгуурыг тогтоох;
 - ТУЗ-ийн болон гүйцэтгэх удирдлагад нэр дэвшигч нь ур чадвар, мэдлэг боловсрол, ажлын туршлага, хараат бус гишүүний хувьд заасан шалгуурыг хангаж байгаа эсэх талаар дүгнэлт гаргах;
 - ТУЗ-д нэр дэвшигчийг сонгон шалгаруулж, хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд шууд нэр дэвшүүлэх /саналын хуудсанд шууд нэрийг нь оруулах/;
 - ТУЗ-ийн болон гүйцэтгэх удирдлагын эрх бүхий албан тушаалтны үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх;
 - гүйцэтгэх захиралтай байгуулах гэрээний нөхцөлийг тодорхойлох;
 - ТУЗ-ийн гишүүдээс бусад эрх бүхий албан тушаалтны ажил үүргийн гүйцэтгэлд гүйцэтгэх захирлаас өгсөн үнэлгээнд дүгнэлт гаргах;
 - ТУЗ-д нэр дэвшсэн аливаа этгээдийн нэрийг саналын хуудсанд оруулах эсэх тухай асуудлыг хэлэлцэхдээ тухайн этгээд нь дараах нөхцөл байдлыг хянах үүрэгтэй;
 - Компанийн ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд заасан ТУЗ-ийн гишүүнд тавигдах ур чадвар, мэдлэг боловсрол, ажлын туршлагын талаарх шаардлагыг хангаж байгаа эсэх;
 - жил бүрийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаа хуралдуулаагүй, эсхүл зохих журмын дагуу хуралдуулаагүйгээс бүрэн эрх нь дуусгавар болсон ТУЗ-д ажиллаж байсан эсэх;
 - ТУЗ-ийн гишүүнээр дахин нэр дэвшүүлж байгаа бол ТУЗ-ийн гишүүний хувьд үүргээ зохих ёсоор хэрэгжүүлсэн эсэх;
 - компанийн засаглалын чиглэлээр сургалтад хамрагдаж гэрчилгээ авсан эсэх.

Нэр дэвшүүлэх хорооны гишүүд

1. Б.Энхзориг
2. Ц. Хүдэрмөнх
3. П.Нарантунгалаг

Хорооны дарга
Гишүүн
Гишүүн

¹² Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрмийн Дөрөвдүгээр бүлэг, 11 дүгээр зүйл.

Цалин урамшууллын хороо

Компанийн тухай хуулийн 81.2¹³, Компанийн дүрмийн 12¹⁴-д заасан ТУЗ-ийн дэргэдэх Цалин, урамшууллын хороо нь Компанийн тухай хуульд зааснаас гадна дараах чиг үүрэгтэй:

- эрх бүхий албан тушаалтны цалин урамшууллын талаар баримтлах бодлогыг батлах, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- эрх бүхий албан тушаалтанд олгох цалин урамшууллын дээд хязгаарыг тогтоох, тогтоосон хэмжээнд багтаан цалин урамшуулал олгох санал боловсруулах;
- компанийн цалин урамшууллын системийн зорилгыг тодорхойлж, үр дүнг үнэлэх.

Цалин урамшууллын хорооны гишүүд

1.	Т. Золбоо	Хорооны дарга
2.	С. Энхжаргал	Гишүүн
3.	Б. Энхзориг	Гишүүн

Үнэт цаас гаргагчийн гүйцэтгэх удирдлага

Үнэт цаас гаргагчийн дүрмийн 14.1-д заасны дагуу Гүйцэтгэх удирдлага нь энэхүү дүрэм болон ТУЗ-тэй байгуулсан хөлсөөр ажиллах гэрээнд заасан эрх хэмжээний хүрээнд компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулж, ажлаа ТУЗ-д тайлагнана. Компанийн дүрмийн 14.2-д зааснаар гүйцэтгэх удирдлагыг хувь хүн хэрэгжүүлдэг байна, 14.3-д зааснаар Компанийн Гүйцэтгэх захирал нь ТУЗ-ийн дарга байж болохгүй бөгөөд харин ТУЗ-ийн гишүүн байж болно¹⁵.

Гүйцэтгэх захирал: Цогтбаяр ХҮДЭРМӨНХ

Боловсрол		
2001-2003	ШУТИС ДаТИС лицей сургуульд	Бүрэн дунд боловсрол
2003-2007	ШУТИС-КТМС	Программ хангамжийн инженер
Ажлын туршлага		
2009-2016	Хас банк	Систем хөгжүүлэгч, систем дизайнер, системийн шинжээч, системийн ахлах шинжээчээр, төслийн удирдагч, бизнесийн ахлах шинжээч
2016-2018	Бодь даатгал ХХК	Системийн шинжээч, цахим банкны хэлтсийн захирал
2019-2020	Эрдэнэс сольюшинс ХХК	Гүйцэтгэх захирал
2020-одоог хүртэл	Эрдэнэс сольюшинс ХК	Гүйцэтгэх захирал

¹³ 81.2.Хувьцаат компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөл нь аудитын, цалин, урамшууллын, нэр дэвшүүлэх хороодтой байх бөгөөд эдгээр хороодын гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй нь төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат бус гишүүдээс бүрдэнэ.

¹⁴ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрмийн Дөрөвдүгээр бүлэг, 12 дугаар зүйл.

¹⁵ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрмийн Дөрөвдүгээр бүлэг, 12 дугаар зүйл.

Үнэт цаас гаргагчийн эрх бүхий албан тушаалтны өмчлөл дэх хувьцааны тоо, хувь хэмжээ

Хүснэгт 10. Компанийн эрх бүхий албан тушаалтны компани дах хувьцаа эзэмшил

Эрх бүхий албан тушаалтны нэр		Эрх бүхий албан тушаал	Хувьцаа эзэмшлийн хувь
1	Ц.Хүдэрмөнх	ТУЗ-ын ердийн гишүүн бөгөөд, Гүйцэтгэх захирал	6.03%

1.8 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХИЙСЭН ГЭРЭЭ, ХЭЛЦЭЛ

Компани нь нийтэд санал болгон нэмж хувьцаа гаргахтай холбогдуулан Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны №225 тоот тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”, Монголын хөрөнгийн бирж ТӨХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2018 оны №2018/01 тоот тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-д заасны дагуу “Өмгөөллийн Батбаяр энд Партнэрс” (цаашид “Хуулийн фирм” гэх) ХХН-тай Хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээний гэрээ байгуулсан. Хуулийн фирмийн зүгээс гаргасан Хууль зүйн дүгнэлтэд Компанийн сүүлийн 3 жилийн буюу 2019 оны 01-р сарын 01-ний өдрөөс 2022 оны 01-р сарын 01-ний өдрийн хооронд хийгдсэн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 5 болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээ, хэлцэл, их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй гэрээ хэлцлийг хуульд заасан журмын дагуу байгуулагдсан эсэх талаар дүгнэсэн болно.

1.8.1 ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН 5 БОЛОН ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ ХУВЬТАЙ ТЭНЦЭХ ХЭМЖЭЭНИЙ ҮНИЙН ДҮН БҮХИЙ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН ГЭРЭЭ, ХЭЛЦЭЛ

Компани нь хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн бөгөөд Үнэт цаас гаргагчийн гэрээ хэлцлийг тасалбар болгосон өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр хэрэгжиж байгаа нийт 5 гэрээ, хэлцлийн мэдээллийг Хуулийн фирмд хүргүүлж дүгнэлт гаргуулсан. Мөн гэрээ, хэлцлийг тасалбар болгосон өдрөөс өмнө буюу 2020 оны 09 сарын 01-ний өдрөөс өмнө байгуулагдсан хэдий ч гэрээ, хэлцлийг тасалбар болгосон өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр хэрэгжиж байгаа 4 гэрээ байна. Гэрээ, хэлцлүүдийг гэрээний агуулгаар нь дараах байдлаар ангиллаа. Үүнд:

Хүснэгт 11. Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 5 болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээний төрлийн тоо үзүүлэлт

№	Гэрээний нэр, төрөл	Хүчин төгөлдөр бус	Хүчин төгөлдөр
1.	Худалдах, худалдан авах гэрээ	3	1
2.	Зээлийн гэрээ	-	1
3.	Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд чухал ач холбогдол үзүүлэх гэрээ	-	3
4.	Бусад гэрээ	1	-
НИЙТ		4	5

Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 5 болон түүнээс дээш хувьцаатай тэнцэх хүчин төгөлдөр гэрээ¹⁶:

1. Монгол Улсын иргэн Ц.Бат-Эрдэнийн өмчлөл дэх үл хөдлөх эд хөрөнгийг худалдан авахаар харилцан тохиролцож байгуулсан Худалдах, худалдан авах гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.06.02
2. “Субашид Тек” ХХК-тай байгуулсан хүүгүй Зээлийн гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.01.01
Дуусгавар болох огноо: 2023.12.31
3. Монгол Улсын иргэн Ц.Жаргалсайхан болон Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын иргэн Чун Ёонг /Chun Yong/ нартай байгуулсан хаалттай Бондын гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.05.27
4. Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын иргэн Чун Ёонг /Chun Yong/-тай байгуулсан хаалттай Бондын гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.09.06
Бондын хэмжээ: 100,000,000 төгрөг
5. “Нүбисофт” ХХК-тай байгуулсан Ажил гүйцэтгэх гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.10.21

1.8.2 ИХ ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭЛЦЭЛ

Компанийн тухай хуулийн 87 дугаар зүйлийн 87.1.1 дэх заалтад “хэлцэл хийхийн өмнөх сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25 хувиас дээш зах зээлийн үнэтэй эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийг худалдах, худалдан авах, захиран зарцуулах болон барьцаалахтай холбогдсон хэлцэл, эсхүл хоорондоо шууд холбоотой хэд хэдэн хэлцэл (компанийн өдөр тутмын үндсэн үйл ажиллагаатай холбогдсон хэлцэл үүнд хамаарахгүй) болон 87 дугаар зүйлийн 87.1.2 дахь заалтад “компанийн урьд гаргасан энгийн хувьцааны 25 хувиас дээш хэмжээний энгийн хувьцаа, энгийн хувьцаа авах эрхийн бичиг буюу энгийн хувьцаанд хөрвөх үнэт цаас гаргах, эсхүл хоорондоо шууд холбоотой хэд хэдэн гаргалт”-ыг их хэмжээний хэлцэлд тооцохоор заасан байдаг.

Үнэт цаас гаргагчийн хувьд дээр дурдсан нөхцөл бүхий их хэмжээний хэлцэл байхгүй байна.

1.8.3 СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛТЭЙ ХЭЛЦЭЛ

Компанийн тухай хуулийн 89 дүгээр зүйлийн 89.1 дэх хэсэгт “Компанийн энгийн хувьцааны 20 буюу түүнээс дээш хувийг дангаараа, эсхүл түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хамтран эзэмшиж байгаа хувьцаа эзэмшигч, компанийн эрх бүхий албан тушаалтан, түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд нь өөрийн ажиллаж байгаа болон хувьцааг нь эзэмшиж байгаа компанитай Компанийн тухай хуульд тодорхойлсон харилцаанд орсон бол компанитай, эсхүл түүний хараат болон охин компанитай сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийх этгээдэд тооцогдоно” гэж хуульчилсан.

Үнэт цаас гаргагчийн хувьд сонирхлын зөрчил бүхий 4 гэрээ хүчинтэй хэрэгжиж байгаа бөгөөд Хуулийн дүгнэлтэд дурдсанчлан сонирхлын зөрчилгүй ТУЗ-ийн гишүүдийн олонхын саналыг үндэслэж уг гэрээ хэлцлүүд хийгдсэн байна.

¹⁶ Хавсралт 4 - Хууль зүйн дүгнэлт.

Сонирхлын зөрчилтэй, хүчин төгөлдөр хэрэгжиж буй гэрээ, хэлцлүүд¹⁷:

1. “Эс Жи Капитал ҮЦК” ХХК-тай байгуулсан Лиценз ашиглалтын гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2020.03.31
2. “Субашид Тек” ХХК-тай байгуулсан хүүгүй Зээлийн гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.01.01
Дуусгавар болох огноо: 2023.12.31
3. “Эс Жи Капитал ҮЦК” ХХК-тай байгуулсан Түрээсийн гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.08.02
Дуусгавар болох огноо: 2026.08.01
4. “Экспонэйшнл Фанд Менежмент ҮЦК” ХХК-тай байгуулсан Түрээсийн гэрээ:
Гэрээ байгуулсан огноо: 2021.09.08
Дуусгавар болох огноо: 2026.09.07

1.9 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХОЛБОГДОХ ЭТГЭЭДИЙН ТУХАЙ

Үнэт цаас гаргагчийн толгой компани

“Субашид тек” ХХК нь Үнэт цаас гаргагчийн энгийн хувьцааны 63.74%-ийг эзэмшдэг толгой компани юм.

Хуулийн этгээдийн нэр	“Субашид тек” ХХК
Хуулийн этгээдийн хаяг	Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Энхтайваны өргөн чөлөө, Денверийн 4-р давхар
Холбоо барих утас	976-11-99993396
Вэб сайт	www.subashid.com
И-мэйл	info@subashid.com

Үнэт цаас гаргагчийн зэргэлдээ компаниуд

Үнэт цаас гаргагч компанид зэргэлдээ компани байхгүй болно.

1.10 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЗАСАГЛАЛЫН ЖУРМУУД БОЛОН НОГДОЛ АШГИЙН БОДЛОГО БОЛОВСРУУЛЖ БАТАЛСАН ТУХАЙ

Үнэт цаас гаргагчийн ТУЗ-ийн 2016 оны 05-р сарын 12-ны өдрийн хурлын дараах тогтоолуудаар компанийн засаглалын журмуудыг батлан мөрдөж байна. Үүнд:

ТУЗТ 03/2016 тоот тогтоолоор:

- Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны журам

ТУЗТ 03/2016 тоот тогтоолоор:

- Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлыг зарлан хуралдуулах журам
- Мэдээллийн үйл ажиллагааны журам
- Ногдол ашгийн бодлого

¹⁷ Хавсралт 4 - Хууль зүйн дүгнэлт.

ТУЗТ 03/2016 тоот тогтоолоор:

- ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудитын хорооны дүрэм
- ТУЗ-ийн дэргэдэх Нэр дэвшүүлэх хорооны дүрэм
- ТУЗ-ийн дэргэдэх Цалин, урамшууллын хорооны дүрэм

1.10.1 КОМПАНИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН 75,79,81 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛҮҮДИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ТАЛААР

Төлөөлөн удирдах зөвлөл

Үнэт цаас гаргагч нь Компанийн дүрмийн 9¹⁸ дэх хэсэгт КТХ-ийн 75 дугаар зүйлтэй холбоотой зохицуулалтыг дэлгэрэнгүй тусгаж дагаж мөрддөг болно.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын чөлөөт цагт компанийн эрх барих дээд байгууллага нь ТУЗ байна.

Үнэт цаас гаргагчийн ТУЗ нь 9 гишүүнээс бүрдэх бөгөөд хараат бус 3 гишүүнтэй. Ердийн гишүүдэд Ц.Хүдэрмөнх, Т.Золбоо, Б.Батхүү, Ц.Хишигбаатар, Э.Цэндсүрэн, Г.Аззаяа нар, хараат бус гишүүдэд Б.Энхзориг, С.Энхжаргал, П.Нарантунгалаг нар багтана¹⁹.

Дээрх ТУЗ-ийн 9 гишүүн нь КТХ-ийн 75.8-д заасны дагуу компанийн засаглалын чиглэлээр сургалтад хамрагдаж, гэрчилгээ авсан.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат бус гишүүн

ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүний 3 хараат бус гишүүн нь КТХ-ийн 79-р зүйлд зааснаар:

- Өөрөө, эсхүл нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хамтран компанийн энгийн хувьцааны таваас дээш хувийг эзэмшдэггүй;
- Өөрөө, эсхүл нэгдмэл сонирхолтой этгээд нь компанийн болон компани оролцогч нь болж байгаа компанийн нэгдлийн бусад оролцогчид ажил, албан тушаал эрхэлдэггүй, эсхүл сүүлийн 3 жилийн хугацаанд ажил, албан тушаал эрхэлж байгаагүй;
- Төрийн үйлчилгээнийхээс бусад төрийн алба хашдаггүй;
- Компанитай бизнесийн аливаа холбоогүй учир уг хуулийн зүйл заалтыг дагаж мөрддөгт тооцогдож байна.

¹⁸ Хавсралт 2 - “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн дүрмийн Дөрөвдүгээр бүлэг, 9 дүгээр зүйл.

¹⁹ ҮЦТ-ын 1.7 дахь хэсгээс харна уу.

1.10.2 КОМПАНИЙН ЭРХ БҮХИЙ БАЙГУУЛЛАГААР БАТЛУУЛСАН НОГДОЛ АШГИЙН БОДЛОГО

КТХ-ийн 46.1²⁰-д заасны дагуу Компани нь ногдол ашгийг бэлэн мөнгө болон эд хөрөнгийн, түүнчлэн компанийн болон бусад этгээдийн үнэт цаасны хэлбэрээр төлж болох бөгөөд энэ тухай шийдвэрийг ТУЗ-өөс гаргана.

Компанийн жилийн санхүүгийн тайлан гарсны дараа дор дурдсан нөхцөлд татвар төлсний дараах цэвэр ашгаас ногдол ашиг хуваарилна:

- Компанийн ногдол ашгийн ойрын ба хэтийн бодлого, хуваарилалт нь ирээдүйд компанид хөрөнгө оруулалт татахуйц байх.
- Хуваарилж буй ногдол ашгийн хэмжээ нь компанийн тухайн жилийн бодит боломжоос хэтэрхий дээгүүр, эсхүл хэтэрхий доогуур биш байх.
- Компанийн жилийн санхүүгийн тайланд тусгагдсан цэвэр ашгаас бизнес төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгө оруулалт, нийгмийн арга хэмжээний хуваарилалтыг хасаад үлдэх хэсгийг ногдол ашигт хуваарилах зарчим баримтлах.
- Хуваарилж буй ногдол ашгийн хэмжээг (тухайн санхүүгийн жилд олсон цэвэр ашиг нь өмнөх жилийнхээс буураагүй тохиолдолд) бууруулахгүй байх бодлого баримтлах.

Компани нь эрх бүхий этгээдээр батлуулсан “Ногдол ашгийн бодлого”-ын хүрээнд ирхэ 4 жилийн хугацаанд татвар төлсний дараах цэвэр ашгийн 50 болон түүнээс дээш хувьцааны ногдол ашигт хуваарилахаар төлөвлөж байна.

1.11 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БУЙ ЗАХ ЗЭЭЛ БОЛОН МАКРО ОРЧНЫ СУДАЛГАА

1.11.1 ФИНТЕК САЛБАРЫН ДЭЛХИЙН ЧИГ ХАНДЛАГА

Fintech /Financial Technology/ буюу Финтек гэдэг нь технологийн дэвшлийг ашиглан санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг сайжруулж, хялбаршуулж буй санхүүгийн шинэ салбар юм. Ухаалаг гар утас ашиглан банкны болон хөрөнгө оруулалтын үйлчилгээг хэрэглэгчдэд хүргэж байгаа нь үүний нэг жишээ юм.

Банкны сектор

Финтек салбарын компани нь шинээр бий болж буй стартап компани байж болно эсвэл одоо явуулж буй санхүүгийн үйлчилгээгээ сайжруулах эсвэл шинээр өөрчлөх зорилготой санхүүгийн болон технологийн компаниуд байж болно.

Open Banking гэдэг нь Финтектэй холбогдох санхүүгийн нэг төрлийн хэллэг юм. Энэ нь гуравдагч этгээд болох технологийн компани “Application Programming Interface” буюу API-д тулгуурлан дата мэдээлэл боловсруулан тухайн санхүүгийн байгууллагын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг сайжруулах, үйлчлүүлэгчид болон хамтран ажилладаг байгууллага хоорондын мэдээлэл солилцооны уялдаа холбоог хялбаршуулах явдал юм.

2015 оны 10-р сард Европын парламент (PSD2) гэж нэрлэгддэг Төлбөрийн Үйлчилгээний удирдамжийг шинэчлэн баталсан. Уг шинэчлэгдсэн дүрэм нь “open-banking”-д тулгуурлан

²⁰ КТХ - 46.1.Компанийн дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол төлөөлөн удирдах зөвлөл /байхгүй бол хувьцаа эзэмшигчдийн хурал/ ногдол ашиг хуваарилах эсэх тухай шийдвэрийг гаргах бөгөөд уг шийдвэрт хувьцаа бүрд ногдох ашгийн хэмжээ, ногдол ашиг авах эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах өдөр болон ногдол ашиг төлөх өдөр зэргийг заана.

интернет болон гар утасны төлбөрийн системийг хөгжүүлэх, ашиглах явдлыг дэмжих зорилготой юм.

Финтек-ийн давуу тал

Санхүүгийн үйлчилгээг илүү хялбар, хурдан, хүртээмжтэй болгоно.

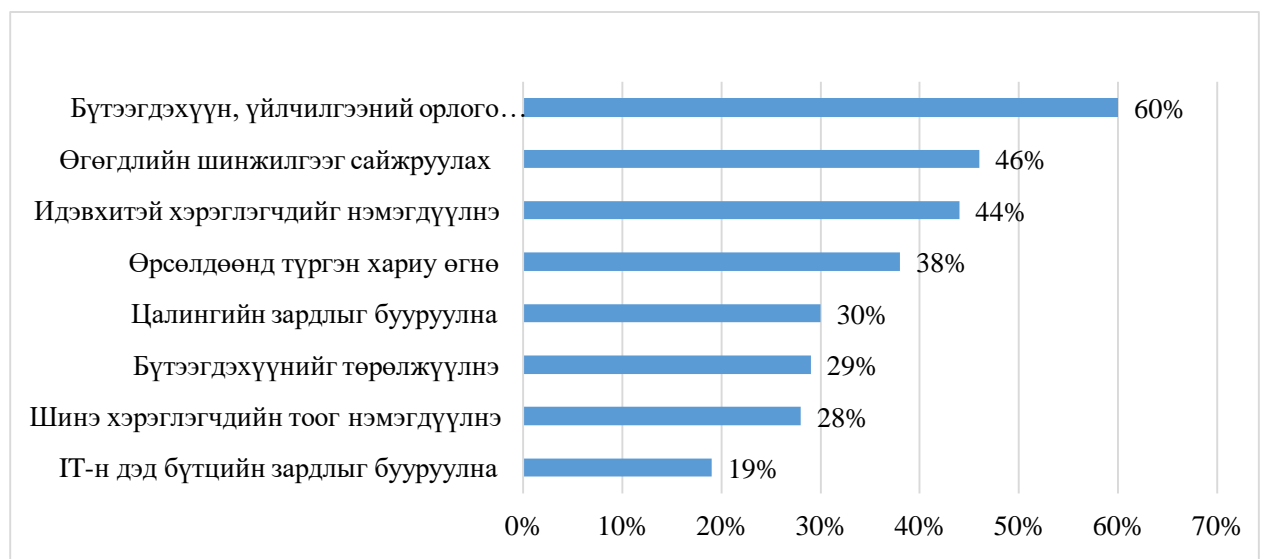
График 1. Финтекийн санхүүгийн салбарт үзүүлж буй нөлөөллийн харьцуулалт²¹

Финтектэй холбогдсоноор үүсэх орлогын өсөлт

Америкийн нэгдсэн улсын FIS (Fidelity National Information Services Inc) компанийн судалгаагаар компаниуд Финтектэй холбогдсоноор орлогоо дараах байдлаар өсгөдөг байна.

График 2. Финтек орлогыг нэмэгдүүлнэ²²

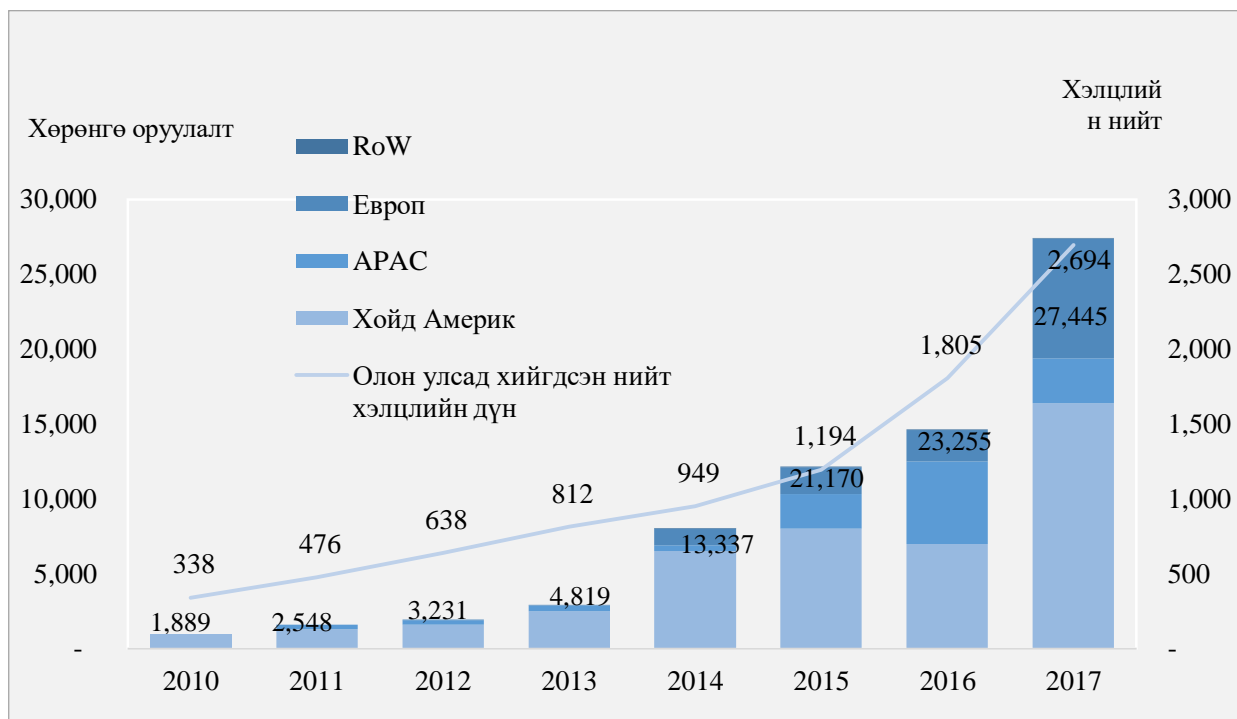

²¹ Эх сурвалж: PwC, n=974, 2017

²² Эх сурвалж: PwC, n=974, 2017.

Финтекийн салбарын хөрөнгө оруулалтууд ба ирээдүй²³

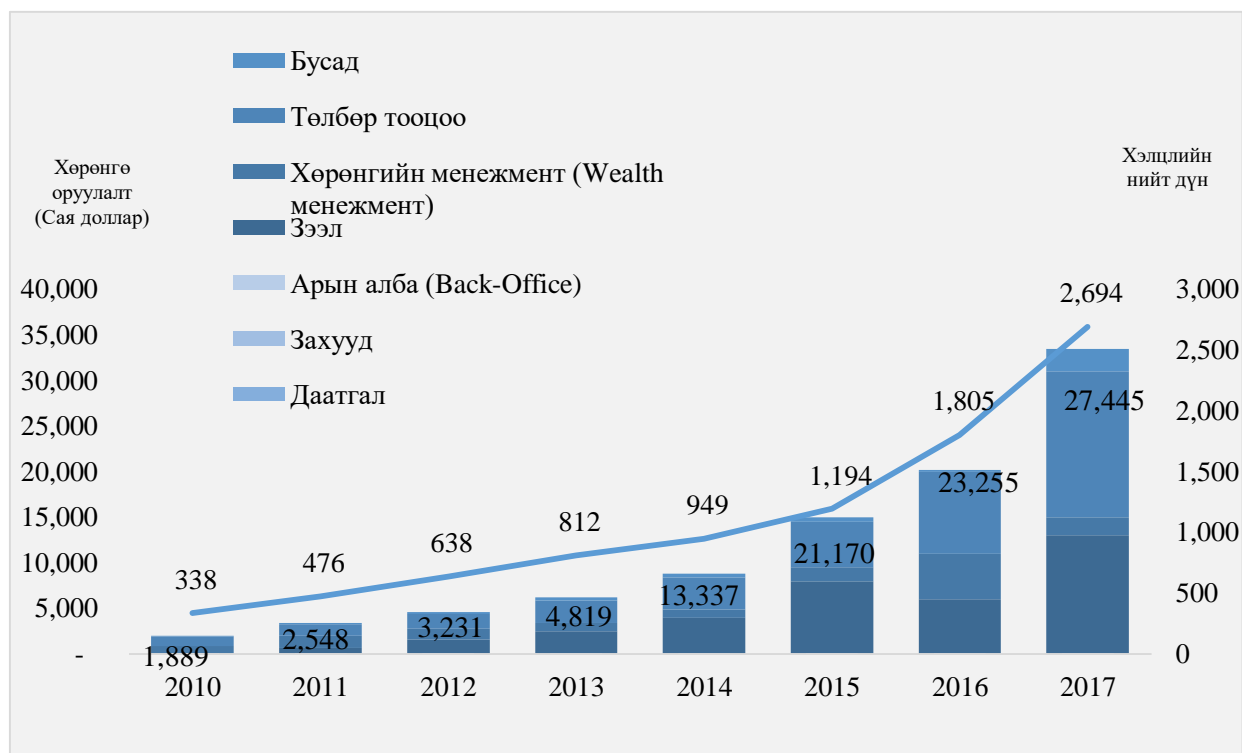
График 3. Финтекийн салбарт 2010-2017 онуудад хийгдсэн хөрөнгө оруулалт, бүс нутгаар

Финтекийн салбарт 2010 оноос хойш 100 орчим тэрбум ам.долларын хөрөнгө оруулалт хийгдсэн байна. Хойд Америк, Европ ба Ази номхон далайн орнуудад (APAC) нийт хөрөнгө оруулалтын ихэнх нь хийгдсэн байна. Европт хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 2015 оноос хойш их хэмжээгээр нэмэгдэх болсон. Өнгөрсөн 2017 онд нийт 27,445 сая долларын хөрөнгө оруулалт дэлхийн хэмжээнд хийгдсэнээс ихэнх нь Хойд Америк, Европ болон Ази номхон далайн орнуудад хийгджээ.

²³ Эх сурвалж: Accenture Research analysis of CB Insights data.

График 4. Финтекийн салбарын 2010-2017 онуудын хөрөнгө оруулалт²⁴

Финтекийн салбарын хөрөнгө оруулалт 2017 онд нийтдээ 2,694 хэлцэл хийгдсэнээс дийлэнх хэсэг нь Зээл олголт, Төлбөр тооцоо болон Даатгалын салбарт хийгдсэн байна.

Финтек салбарын хөгжлийн 8 чиглэл

REGTECHS

Сүүлийн жилүүдэд санхүүгийн салбарт хууль, эрх зүйн зохицуулалт нэмэгдэж мөн шинэ технологийн дэвшилүүд ашиглагдаж байгаатай холбогдон санхүүгийн байгууллагууд болон санхүүгийн зохицуулах байгууллагуудад Regulatory Technology /RegTech/ ашиглан Big Data буюу асар их мэдээллийг хурдан шуурхай мөн хямд өртгөөр боловсруулах шаардлага урган гарч ирсэн.

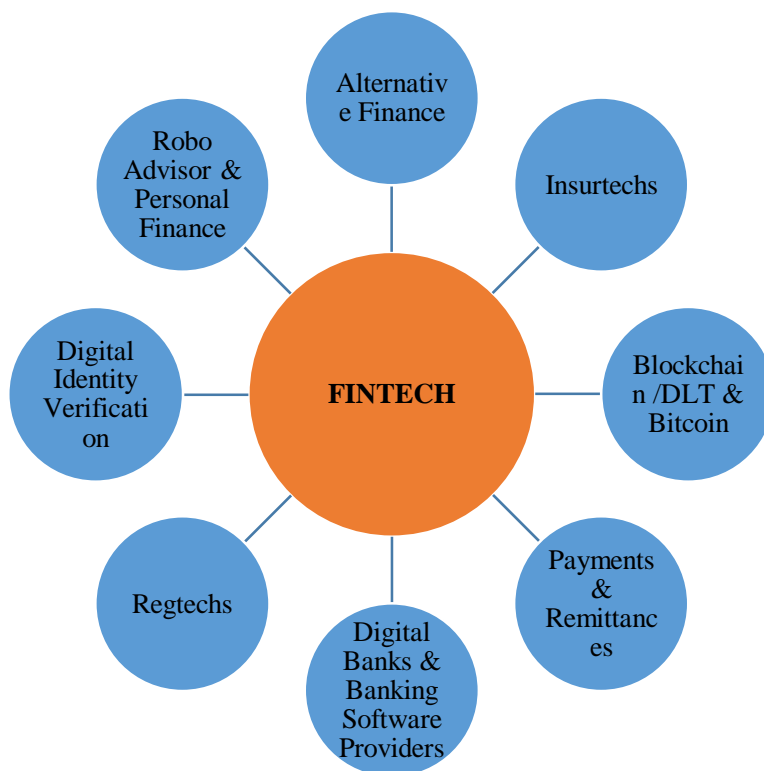
RegTech компаниуд санхүүгийн байгууллагууд болон зохицуулах байгууллагуудтай хамтран ажилладаг бөгөөд үүлэн тооцоолол болон өгөгдлийг ашиглаж мэдээлэл солилцох боломжийг бүрдүүлж өгдөг.

Мөн сүүлийн үед дижитал бүтээгдэхүүний өсөлт нэмэгдэхийн хэрээр, кибер халдлага, мөнгө угаах болон бусад залилангийн үйл ажиллагаа ихэссэн. Үүнээс үүдэн Big Data, Machine Learning болон хиймэл оюун ухааны технологийг ашиглаж regtech нь аливаа нэг байгууллагыг учирч болзошгүй санхүүгийн болон мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх боломжийг бүрдүүлж өгч байна.

Эрсдэлд суурилсан хандлагад тохирсон өгөгдлийг ашиглан зохих магадлан шинжилгээнүүдийг автоматжуулах нь энэ RegTech хувьсгалын тэргүүн зарчим юм.

²⁴ Эх сурвалж: Accenture Research analysis of CB

Зураг 3. Финтекийн хөгжиж буй 8 чиглэл²⁵

INSURTECH

Insurtech нь интернэтэд суурилсан тоног төхөөрөмжийг ашиглаж шаардлагатай мэдээллийг боловсруулж харилцагчийнхаа зан төлөв болон нийгмийн хэв маягт тохируулсан гэрээний нөхцөлийг санал болгон, түүндээ төлбөрийн уян хатан саналыг гаргаж байгаа явдал юм.

Тодруулбал, Deep learning trained AI буюу гүнзгийрүүлсэн судалгааны бэлтгэгдсэн хиймэл оюун ухаан нь брокеруудын үүрэг даалгаврыг автоматаар биелүүлэн тухайн харилцагчдад хамгийн оновчтой зөв даатгалын үйлчилгээнүүдийг багцалж өгдөг. Түүнчлэн, даатгалын олон төрлийн үйлчилгээг нэгтгэн нэгдсэн удирдлага, хяналтын платформ бий болгож, гэнэтийн богино хугацаанд нэн шаардлагатай бичил даатгалын үйлчилгээг гаргаж өгдөг программ хангамжийг үйл ажиллагаандаа ашиглах болсон. Найзынхаа тээврийн хэрэгслийг нэг, хоёр цагийн хугацаанд ашиглах явцад учирч болох эрсдэлээс урьдчилан даатгах үйлчилгээ нь үүний жишээ юм. Мөн гадаад улсад 2 долоо хоног аялахаас өөрийн улсдаа 2-3 хоног аялахад хамаагүй хямд даатгал хийдэг.

Insurtech нь илүү сайн үйлчилгээ үзүүлэхийн тулд хэрэглэгчийн мэдээллийг цуглуулах, дүн шинжилгээ хийхэд ашигтай байдаг. Хэрэв хэн нэгэн гадаад улс руу аялах бол тухайн хүн өөрийн ухаалаг гар утаснаасаа даатгалын үйлчилгээ авах боломжтой.

Insurtech гарч ирснээр даатгалын компаниуд өөрсдийн харилцагчдад үйлчлэх үйлчилгээ болон санал болгох даатгалын үйлчилгээгээ сайжруулах өрсөлдөөн бий болгож байна.

²⁵ Эх сурвалж: BI Intelligence, 2017

Robo Advisor & Personal Finance

Robo Advisor гэдэг нь санхүүгийн зөвлөх хөлсөлж авах сонирхолгүй хүмүүст зориулагдсан тухайн хүний хөрөнгө оруулалтын зорилгод таарсан зохистой хуваарилалтыг автоматаар хийж өгдөг программ хангамж юм. Зарим тохиолдолд автоматаар арилжааг нь гүйцэтгэж хөрөнгө оруулалтын зөв балансыг бүрдүүлж явдаг.

Өрхийн буюу хувийн санхүүд Fintech-ийн шийдлүүд нь олон төрөл байж болдог.

Хэрэглэгч та өөрийн интернэтэд холбогдсон гар утсаараа хувийн санхүүгийн орлого, зарлага, зээлийн картын харьцуулалтаас авхуулаад хөрөнгө оруулалт болон хөрөнгийн удирдлагын талаар суралцах зэргээр олон төрлийн үйлчилгээ авч болно.

Шинээр гарч ирж буй Fintech компаниудад өрхийн буюу хувийн санхүүгийн дараах үндсэн дөрвөн чиглэлд хөгжих томоохон боломж нээлттэй байна. Үүнд, зардлын тооцоолол, санхүүгийн боломжит бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнүүдийн харьцуулалт, хадгаламж болон хөрөнгө оруулалт багтана.

ALTERNATIVE FINANCE

Алтернатив санхүү нь уламжлалт санхүүгийн систем болох арилжааны банк болон хөрөнгийн захын хувьцаа, бондоос бусад санхүүгийн сувгууд ба хэрэгслүүдийг хэлдэг. Жишээлбэл, онлайн зах зээл дэх хөрөнгө оруулалтын нээлттэй болон хаалттай сангууд, crowdfunding, банк бус санхүүгийн байгууллага гэх зэрэг технологийн шийдлүүд хэрэглэгчид болон бизнесүүдийн үйл ажиллагааг дэмжин гарч иржээ.

BLOCKCHAIN/ DLT & BITCOIN

Блокчэйн технологи гэдэг нь удаах бичилт буюу гүйлгээ бүрийг өмнөхөөс нь нөхцөлдүүлэн гинжин хэлхээ үүсгэн хөтөлдөг бүртгэлийн журналын шийдэл юм.

Өнөөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн давхар бичилт (double-entry) хийж хөтлөх арга бол угтаа бас л блокчэйн технологи. Нэг ёсондоо гүйлгээ бүр нь өмнөх гүйлгээнээсээ гинжин хэлхээний хамааралтай бөгөөд энэ нь ямарваа “булхай” хавчуулах аргагүй. Гагцхүү журналыг хүн хөтөлдөг учир давхар шалгаж байх шаардлага үүсдэг бөгөөд үүнтэй холбоотой аудитын институт ажилладаг. Аудит “авлига аваагүй” л бол гинжин хэлхээ тасарсан эсэхийг дор нь олж илрүүлнэ.

Харин блокчэйн бол журнал хөтлөх үүргийг өөр дээрээ авсан завсрын зуучлагч (тухайн улсын арилжааны банкнуудын хувьд “төв банк”, банкны харилцагч нарын хувьд бол банк, нэг байгууллагын хувьд бол нябо нар г.м.) этгээд байхгүй, “систем” өөрөө гинжин хэлхээгээ дижитал аргаар үүсгэж, гинжин хэлхээнд нэгэнт үүссэн гүйлгээ бүрийг тэр чигт нь дижитал аргаар “бэх”-лэж байгаагаараа онцлог юм. Нэгэнт бэхлэгдсэн бүртгэлд булхай орох аргагүй бөгөөд энэ нь анхны бүртгэл тэр чигтээ байгаа эсэхийг хөндлөнгийн аудит оруулж давхар шалгах шаардлагыг үгүй болгож байгаа юм.

PAYMENTS & REMITTANCES

Хяналт, зохицуулалттай банкны салбар мөнгө шилжүүлэх нь дараалал ихтэй, шимтгэл хураамж нь ойлгомжгүй, өндөр байдаг бол уг салбарт технологийн шийдлийг ашиглаж түргэн шуурхай, маш бага зардлаар найз нөхөд болон хамаатан садандаа мөнгөн гуйвуулга хийх боломж бий болж байна.

DIGITAL BANKING & BANKING SOFTWARE PROVIDER

Банкны салбар дахь гол FinTech чиг хандлагуудын дотор Digital Banking & Banking software provider нь онлайн платформууд болон гар утасны программуудаар банкны үйлчилгээг хэрэглэгчдэд хүргэх цорын ганц шийдэл болоод байна.

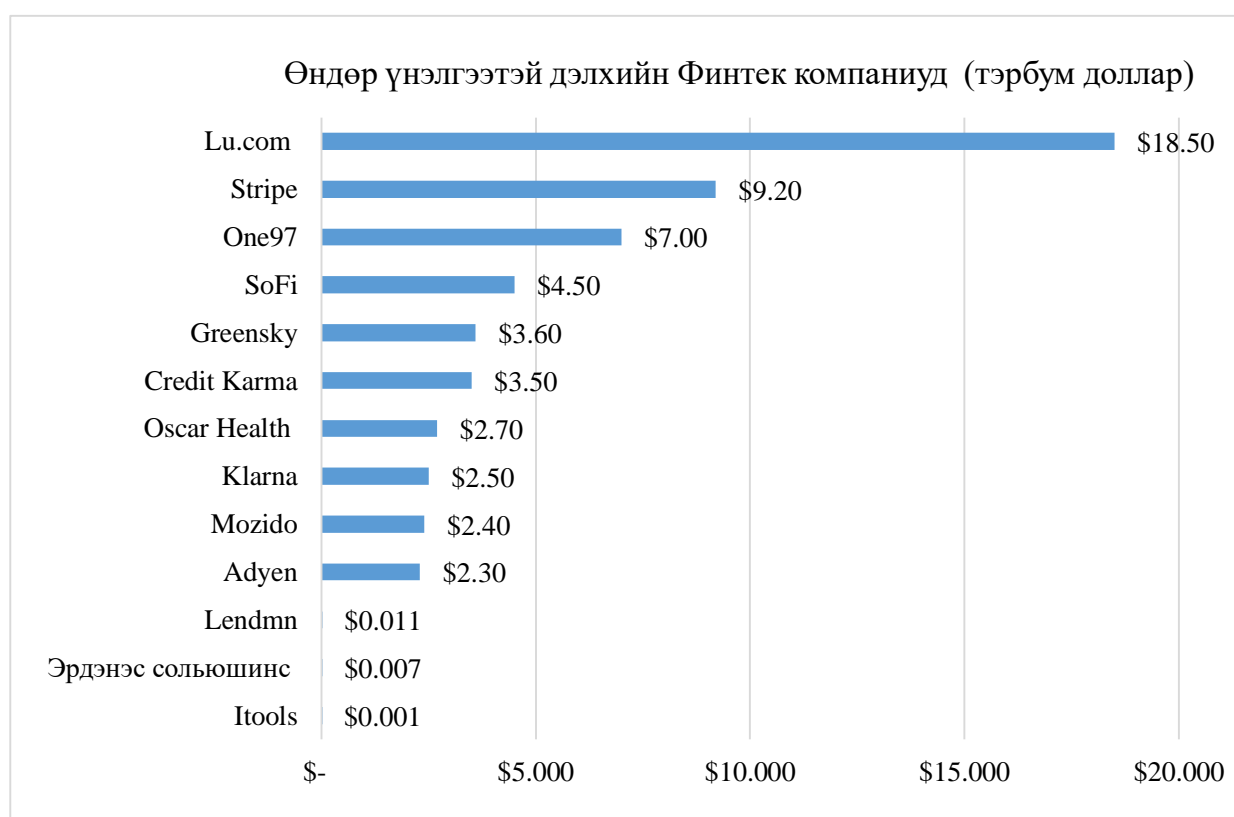
Дижитал банкнууд нь уламжлалт банкнуудын бараг л бүх данс, үйлчилгээг санал болгодог. Ингэснээр дижитал банк нь оффисын зардал зэрэгт мөнгө зарцуулдаггүй тул өөрийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний өртийг бага байлгах үндсэн боломж бүрдэж байгаа юм.

Digital Identity verification

Digital Identity гэдэг нь хэрэглэгчийг бизнесийн салбарууд, веб, гар утас, өсөн нэмэгдэж буй түншлэлийн экосистем зэрэг бүхий л сувгуудаар чөлөөтэй зорчуулах үндсэн элемент юм. Хэрэглэгчээ таних, мөнгө угаахтай тэмцэх, open banking зэрэг олон төрлийн зохицуулалтын шаардлагуудын улмаас Digital Identity нь санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудад зөвхөн нийцэмжтэй байхаас гадна өрсөлдөх чадвартай байх шинэ, шинэлэг бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хөгжүүлэхэд тусалдаг.

Технологийн компаниудын зах зээлийн үнэлгээ²⁶

График 5. Дэлхийн Финтек компаниуд ба Монгол компаниуд (тэрбум ам.доллар)

Дээрх графикаас харахад хамгийн их үнэлгээтэй Финтекийн компаниар 18.5 тэрбум долларын үнэлгээтэй Lu.com шалгарчээ. Lendmn 0.011, Itools 0.0001 тэрбум долларын үнэлгээтэй байна. (Lendmn болон Itools компанийн хувьцааны ханшийг Монголын хөрөнгийн биржийн 2022 оны 02-р сарын 21-ний өдрийн хаалтын ханшаар, ам.долларын ханшийг Монгол банкны 2022 оны 02-р сарын 20-ны өдрийн 2,860.95 төгрөгөөр тооцоолов. Харин “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн үнэлгээ болох 0.007 тэрбум долларыг “Мөнх оргил трейд” ХХК-ийн бизнесийн үнэлгээнд суурилан Компанийн ТУЗ-ын шийдвэрээр 1 ширхэг энгийн хувьцааг олон нийтэд санал болгож буй 115.00 төгрөгт үндэслэв.)

²⁶ Эх сурвалж: CB

1.11.2 МАКРО ОРЧНЫ СУДАЛГАА

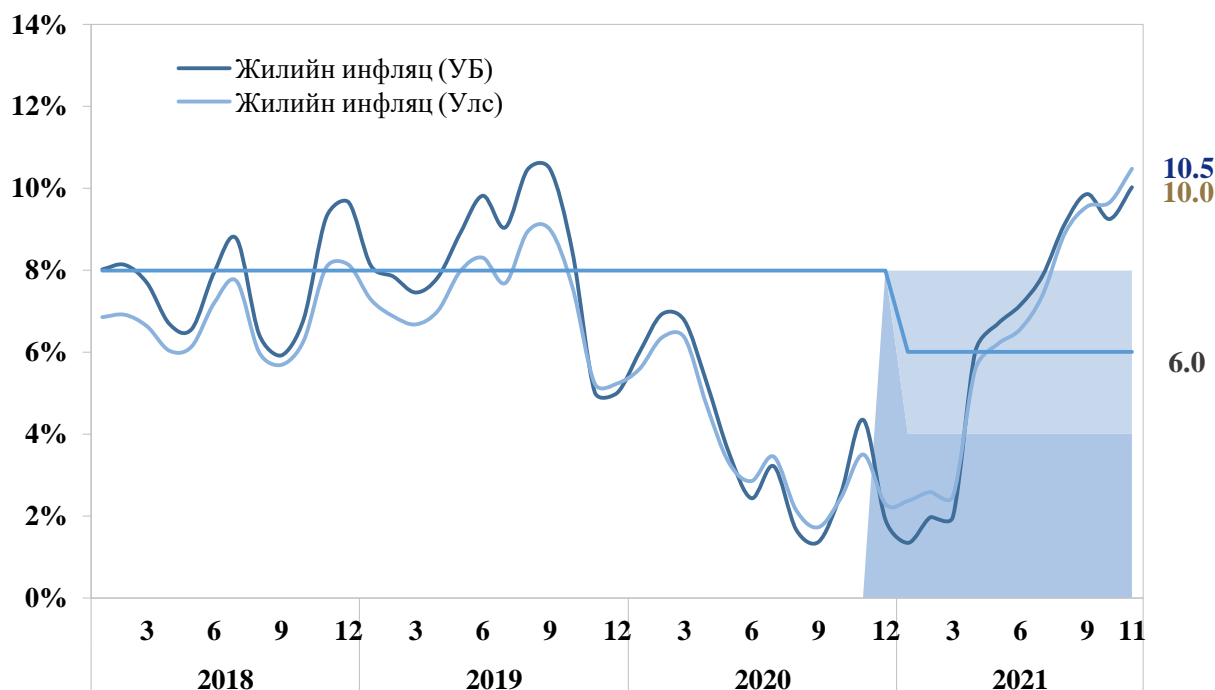
Эдийн засгийн өсөлт

Монголбанк хэрэглээний үнийн индексээр илэрхийлсэн инфляцыг 2021-2023 онд жилийн 6 хувийн орчимд, +/-2 нэгж хувийн интервалд тогтворжуулах зорилтыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Инфляцын динамик

Өнгөрсөн 2021 оны III улиралд инфляц 1 улсын хэмжээнд 8.6 хувь, Улаанбаатар хотод 8.9 хувь болж өмнөх улирлаас өслөө. Инфляцад нэг талаас эдийн засгийн сэргэлт тодорхой хэмжээгээр нөлөөлж байгаа бол дийлэнх хэсгийг нийлүүлэлтийн хүчин зүйлс тайлбарлаж байна. Тодруулбал, цар тахлын сөрөг нөлөөг зөөллөх бодлогын арга хэмжээнүүд үргэлжлэн хэрэгжиж, эдийн засгийн үйл ажиллагаа сэргэж буй хэдий ч өрхийн хэрэглээ 4 улирал дараалан буурсан, хэрэглээний зээлийн өсөлт бага байгаа зэргээс эрэлтийн шалтгаантай инфляц алгуур нэмэгдэх хандлагатай байна. Нийлүүлэлт талаас шатахууны үнэ III улиралд өмнөх улирлаас 31 хувиар огцом өссөн, тэвэр, логистикийн зардал нэмэгдэж нийлүүлэлтийн доголдол үүссэн нь инфляцад өндөр нөлөөтэй байлаа

График 6. Инфляци²⁷

Өнгөрсөн 2021 оны 11 дүгээр сард инфляц улсын хэмжээнд жилийн 10.5 хувь, Улаанбаатар хотын хэмжээнд 10.0 хувьд хүрэхэд махнаас бусад хүнсний бүлэг болон шатахууны үнэ нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

²⁷ Эх үүсвэр: Үндэсний Статистикийн Хороо

График 7. Ерөнхий инфляц болон инфляцад өндөр нөлөөтэй бүтээгдэхүүнүүдийн жилийн өсөлт²⁸

Инфляцын хөдөлгөөнд гол нөлөө үзүүлж буй бүтээгдэхүүнүүд:

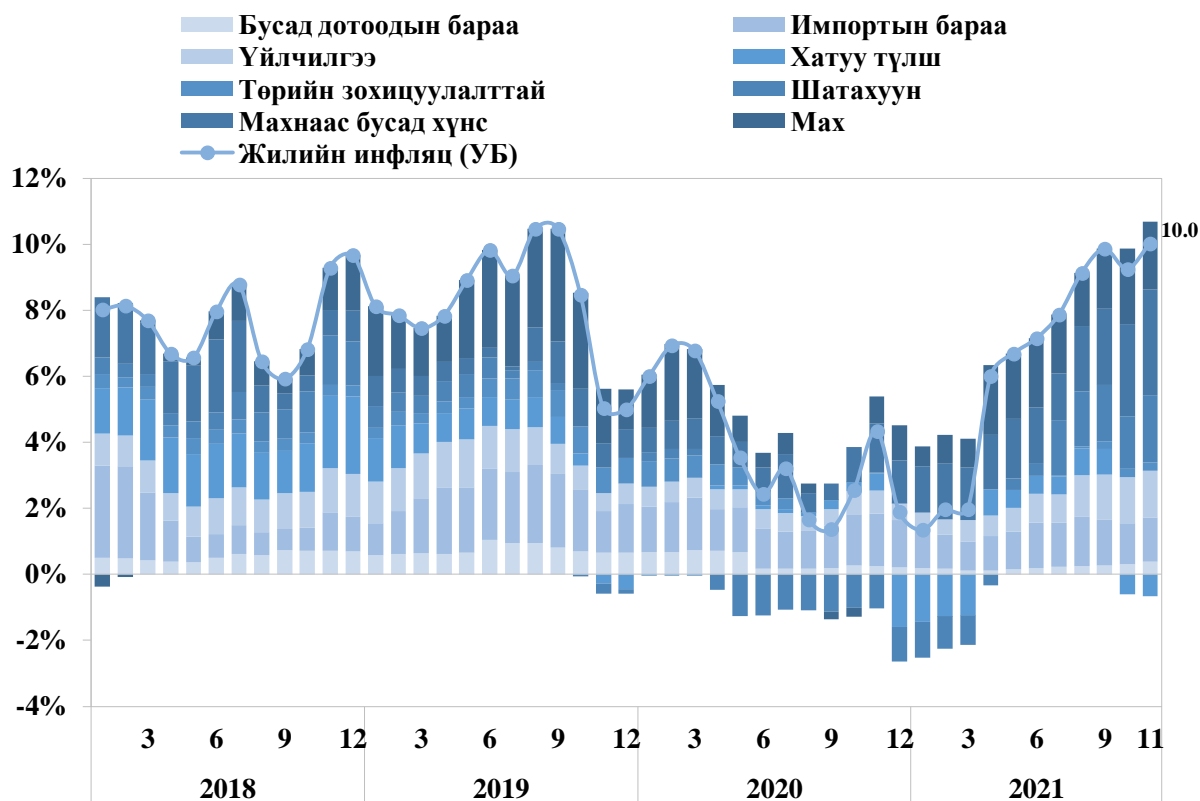
Махны үнэ улирлын хандлагаараа 11 дүгээр сард алгуур хямдарч жилийн инфляцын 2.1 нэгж хувийг бүрдүүлж байна. Тодруулбал, үхрийн махны үнэ өсөх хандлагатай байсан бол бусад төрлийн мах буурчээ. Орон нутагт дэгдсэн малын гоц халдварт өвчин нь голлон үхэрт халддаг учраас үхрийн махны нийлүүлэлтэд тавих хяналт чангарахаас гадна, нийлүүлэлтэд нь сөргөөр нөлөөлсөн байж болохоор байна.

Махнаас бусад хүнс: Хил хаагдсантай холбоотойгоор 10 дугаар сард үнэ нь огцом өссөн импортын нарийн ногоог төмөр замын тээврээр татан авах замаар нийлүүлэлтийг дэмжсэн нь үнэ² 20 орчим хувиар эргэн буурахад нөлөөллөө. Харин хүнсний ногооны бүлэгт өндөр жин эзэлдэг дотоодын хүнсний ногооны хувьд үнэ нь өссөн байна. Ийнхүү хүнсний ногооны бүлгийн инфляцад үзүүлэх нөлөө 0.9 нэгж хувь болж нэмэгдлээ. Түүнчлэн нарийн ногооноос бусад импортын хүнсний үнэ мөн өсөж, инфляцад үзүүлэх нөлөө нь 0.7 нэгж хувьд хүрч нэмэгдлээ. Замын-үүд боомтын ачаа тээвэр саатсан, олон улсын хүнсний үнэ өндөр байгаа, тээврийн зардал өссөн зэрэг нь үнэ өсөх үндсэн шалтгаан болж байна.

Шатахууны үнэ 11 дүгээр сарын байдлаар оны эхнээс төрлөөсөө хамааран 700-750 орчим төгрөгөөр өсөн инфляцыг 2.0 нэгж хувийг бүрдүүлж байна. Дэлхийн зах зээл дэх газрын тосны үнэ (11 дугаар сарын дундаж үнэ брент газрын тос \$81/баррель) өндөр байгаа нь хилийн үнээр дамжин дотоодын шатахууны үнэ өсөх үндсэн шалтгаан болсоор байна. Хатуу түлш бүлэгт багтдаг түлшний модны үнэ галлагааны улиралтай уялдан өсөж инфляцын 0.7 нэгж хувийг бүрдүүлж байна. Харин 10 дугаар сараас Засгийн газрын шийдвэрийн хүрээнд сайжруулсан түлшийг 50 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр худалдаалж буй нь инфляцыг -1.4 нэгж хувиар бууруулах нөлөөтэй.

²⁸ Эх сурвалж: Монголбанк

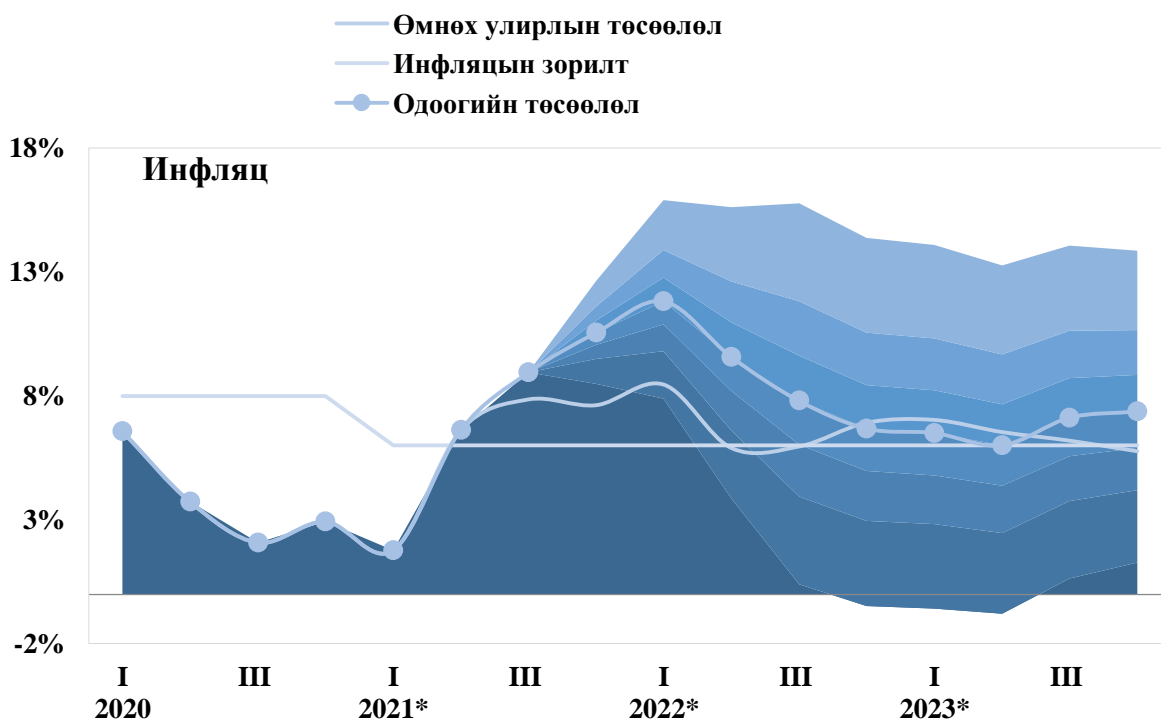
График 8. Улаанбаатар хотын жилийн инфляцын бүрэлдэхүүнээр²⁹

Үүнийг төсөөлөлд тусгахдаа галлагааны улиралтай зэрэгцэн 9 дүгээр сард эхэлнэ гэж үзсэн бол борлуулалт 10 дугаар сард буюу төсөөллөөс хожуу эхэлсэн нь төсөөллийн гол зөрүүг (0.6 нэгж хувь) тайлбарлаж байна. Мөн хүнсний бүтээгдэхүүний үнэ төсөөллөөс өндөр буюу жилийн 12.9 хувиар өссөн байна. Инфляцын цаашдын төлөв Ирэх улирлуудад хүнсний болон шатахууны үнийн өсөлт өмнөх төсөөллөөс нэмэгдэхээр байгаа нь нийт инфляцын төсөөллийг нэмэгдүүлэхэд голлон нөлөөллөө. Тодруулбал, орон нутагт малын халдварт өвчин дэгдсэн нь махны үнийн өсөлт улирлын хандлагаасаа давж нэмэгдэхэд хүргэж байгаа бол БНХАУ-ын хилийн хязгаарлалтаас шалтгаалан нийлүүлэлт саатсан нь импортын хүнсний ногоо болон бусад хүнсний үнэ өсөхөд нөлөөлж, үүнийг дагаад дотоодын хүнсний үнийн өсөлт мөн өмнөхөөс нэмэгдэх төлөвтэй байна. Түүнчлэн дэлхийн зах зээл дээрх газрын тосны үнийн өсөлтөөс үүдэн дотоодын шатахууны үнэ өндөр түвшинд хадгалагдахаар байгаа нь инфляцын төсөөллийг өмнөхөөс нэмэгдүүлэхэд нөлөөллөө.

²⁹ Эх сурвалж: Монголбанк

График 9. Инфляцын төсөөлөл³⁰

2022 оны эхний хагаст инфляц зорилтот түвшнээс давахаар байгаа нь голлон өмнөх онд инфляц буурсан суурь үеийн нөлөө болон нийлүүлэлтийн шинжтэй хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр тайлбарлагдаж байна. Тухайлбал, хилийн боомтын хязгаарлалтаас үүдэлтэй импортын хүнсний барааны үнийн өсөлт, тээврийн зардлын өсөлт болон малын өвчлөлтэй холбоотой махны үнийн өсөлт зэрэг нь ирэх оны эхний хагас хүртэл үргэлжлэх төлөвтэй бол 2022 оны сүүлийн хагасаас үнийн өсөлт тогтворжиж инфляц алгуур буурах хүлээлттэй байна. Засгийн газар болон Монголбанкнаас хэрэгжүүлж буй эдийн засгийг сэргээх бодлогын нөлөө уул уурхайн бус салбарыг дэмжиж дотоод эрэлт сэргэх, ханш сулрах нөлөөгөөр эрэлтийн шинжтэй инфляцын дарамт дунд хугацаанд алгуур нэмэгдэх хүлээлттэй байна. Түүнчлэн дэлхийн зах зээл дээрх хүнсний үнэ, гадаад инфляцын төсөөлөл нэмэгдсэн бөгөөд эдийн засгийн сэргэлтийг дагасан инфляцын дарамт нэмэгдэхээр байгаа зэрэг нь инфляцын дунд хугацааны төсөөллийг өмнөхөөс нэмэгдүүлж байгаа ч инфляц Төв банкны зорилтот интервалд тогтворжих хүлээлт хэвээр байна.

Хүснэгт 12. Инфляцын төсөөлөл³¹

Инфляцын төсөөлөл	2020	2021*	2022*	2023*
		төсөөлөл		
Инфляц, ХҮИ ⁵	2.9	10.5 [10.1-11.0]	6.7 [5.0-8.4]	7.4 [5.9-8.9]

³⁰ Эх сурвалж: Монголбанк

³¹ Эх сурвалж: Монголбанк

Хүснэгт 13. Инфляцын төсөөллийг өөрчилж болзошгүй тодорхой бус байдал

Эрсдэл, тодорхой бус байдал	Магадлал	Нөлөө (чиглэл)
Бараа бүтээгдэхүүний нийлүүлэлтийн доголдол эсвэл илүүдэл үүсвэл төсөөллийг өөрчлөх эрсдэлтэй. Тухайлбал, цаг агаарын нөхцөлөөс шалтгаалан мах, хүнсний ногооны үнэ огцом хэлбэлзэх, төрийн зохицуулалттай бараа үйлчилгээний үнэ төсөөллөөс давж нэмэгдэх зэрэг нь инфляцын төсөөллийг өөрчлөх шалтгаан болно.	Бага	Өндөр (өсгөх)
Дэлхий нийтийн тээвэр, ложистикийн түгжрэл, манай орны хилийн бүс дэх хязгаарлалт, түүний тодорхой бус байдал нь гадаад худалдааны тээвэрлэлтийн хугацаа удаашрах, тээврийн зардал өсөх, улмаар импортын болон дотоодын бараа бүтээгдэхүүний үнэ өсөх эрсдэлийг бий болгож байна.	Өндөр	Өндөр (өсгөх)
Орон нутагт малын халдварт өвчин дэгдсэн нь махны нийлүүлэлтэд сөргөөр нөлөөлж, махны үнэ өндөр түвшинд тогтох, мөн хилийн боомтууд дээрх ачаалал буурахгүй байгаа нь импортын хүнсний нийлүүлэлтийн тасалдлыг бий болгож, хүнсний бүлгийн үнэ нийлүүлэлтийн шалтгаантайгаар төсөөллөөс нэмэгдэх эрсдэлтэй.	Өндөр	Өндөр (өсгөх)
Цар тахлын тархалт дэлхийн улс орнуудад эрчимжих, вирусийн шинэ хувилбарууд тархах, геополитикийн асуудал зэргээс үүдэн гадаад орчинд тодорхой бус байдал нэмэгдэх тохиолдолд дэлхийн зах зээл дэх түүхий эдийн үнэ, манай улсыг чиглэх хөрөнгийн урсгалд сөргөөр нөлөөлж, улмаар төгрөгийн ханшид дарамт учруулж инфляцын хэлбэлзэл бий болгох эрсдэлтэй.	Бага-дунд	Дунд (өсгөх)
Засгийн газар, Монголбанкнаас хэрэгжүүлж буй эдийн засгийг сэргээх бодлогын арга хэмжээний хүрээнд олгох санхүүжилт, Засгийн газраас хэрэгжүүлэх томоохон төслүүд зэргээс инфляцын төсөөлөл өөрчлөгдөх боломжтой.	Дунд	Дунд (өсгөх)

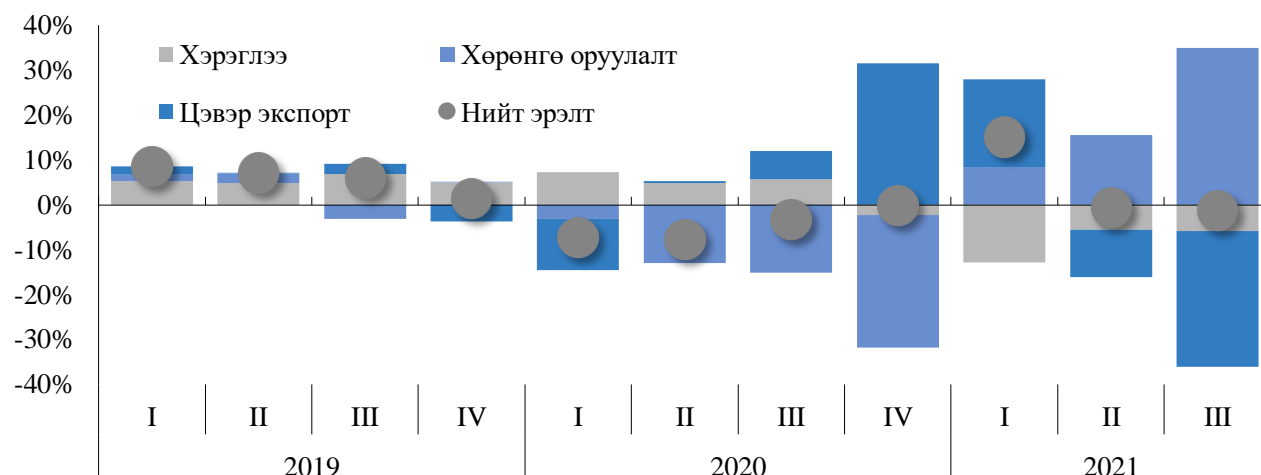
Эдийн засгийн өсөлт

Бодит ДНБ⁶ 2021 оны эхний 3 улирлын нийлбэр дүнгээр өмнөх оны мөн үеэс 3.6 хувиар өслөө. I улиралд 14.8 хувьд хүрч огцом өсөж байсан эдийн засаг II, III улирлуудад дараалан саараад байна. Тухайлбал, III улирлын байдлаар эдийн засаг өмнөх оны мөн үеэс 0.9 хувиар агшив. Нэг талаас эдийн засгийг сэргээх, өрхийн орлогыг дэмжих бодлогын арга хэмжээ үргэлжилж, хөл хорионы дэглэм шат дараатай суларч байгаа нь эдийн засгийн идэвхжилийг дэмжих хэдий ч нөгөө талаас хилийн боомтууд дээр үүсээд буй ложистикийн асуудлууд нь гадаад худалдааны эргэлтийг хязгаарлаж, сэргэлтэд сөргөөр нөлөөлж байна. Түүнчлэн, цар тахлын өмнөх үе буюу 2019 оны мөн үетэй харьцуулахад бодит ДНБ эхний 3 улиралд 3.4 хувиар бага бага байна.

Нийт эрэлт

Нийт эрэлт /эцсийн ашиглалтын аргаар тооцсон/ 2021 оны III улиралд 1.2 хувиар агшлаа. Нийт хөрөнгийн хуримтлал эрэлтийг дэмжих гол бүрэлдэхүүн хэвээр байгаа бол өрхийн хэрэглээ хүлээлтээс удаан сэргэж байна.

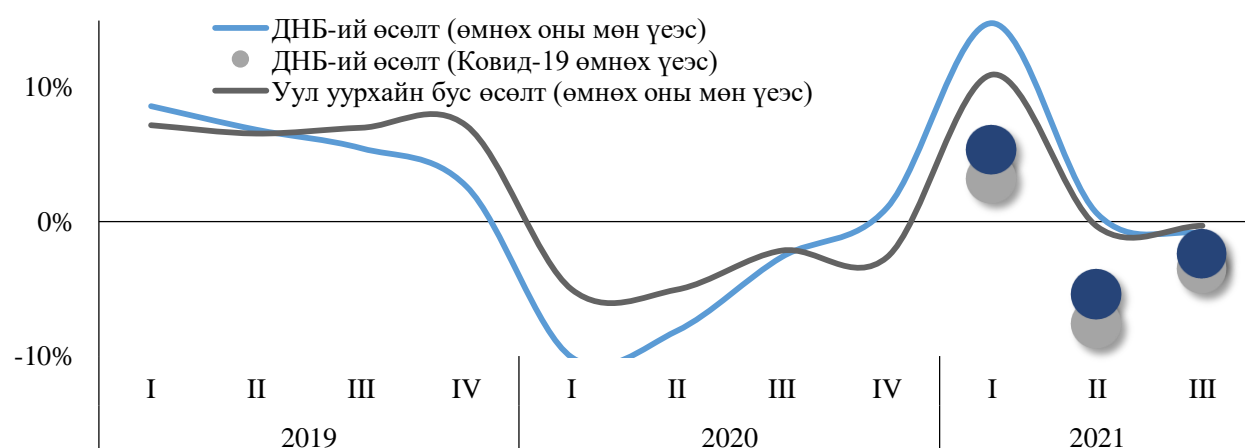
График 10. Нийт эрэлт³²

Нийт нийлүүлэлт

Эдийн засгийн өсөлтийг нийлүүлэлт үйлдвэрлэлийн аргаар тоцоосон ДНБ талаас авч үзвэл 2021 оны эхний 3 улиралд уул уурхайн салбар өмнөх оны мөн үеэс 11.7 хувь, уул уурхайн бус салбар 2.4 хувиар өсөөд байна. Харин цар тахлын өмнөх үе буюу 2019 оны эхний 3 улиралтай харьцуулахад уул уурхай 13.0 хувь, уул уурхайн бус салбар 1.7 хувиар бага байна.

График 11. Нийт нийлүүлэлт³³

Эдийн засгийн өсөлтийн цаашдын төлөв

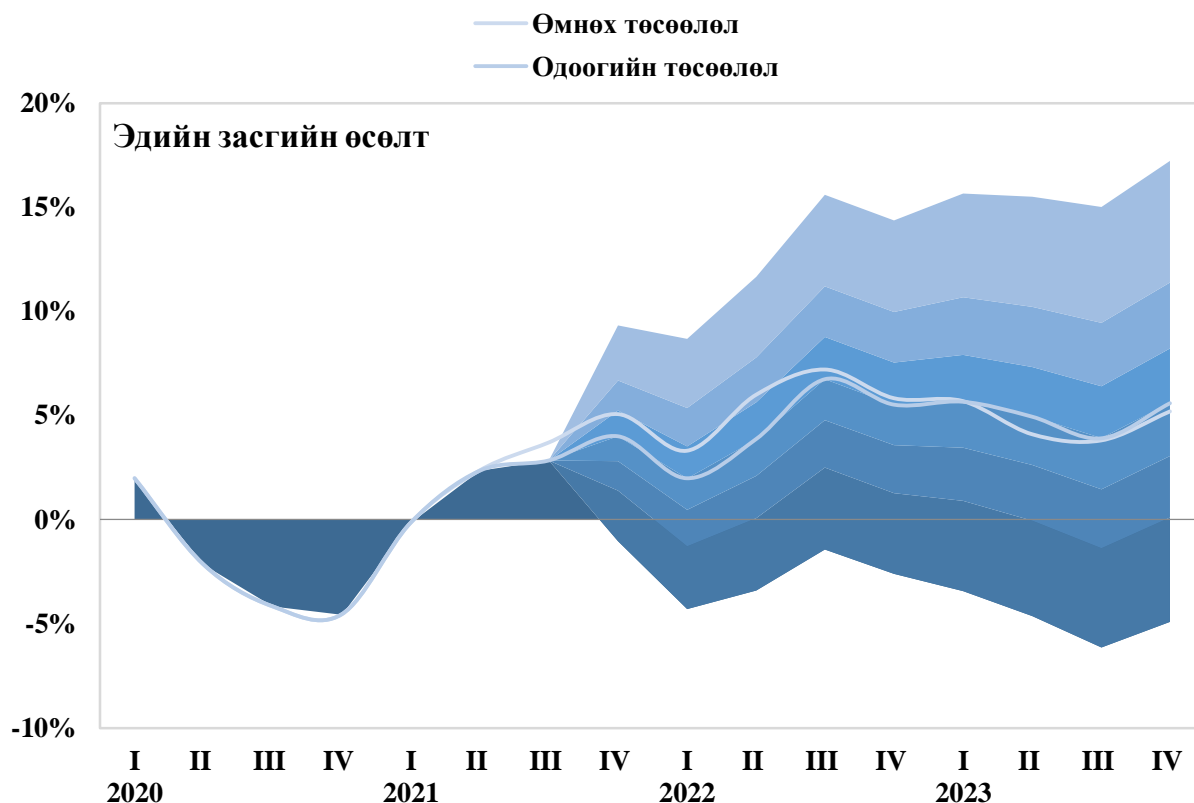
Эдийн засгийн өсөлтийг салбаруудаар авч үзвэл, уул уурхайн салбарын хувьд БНХАУ-ын хилийн хязгаарлалттай холбоотойгоор гол бүтээгдэхүүнүүдийн үйлдвэрлэл саарахаар байгаа хэдий ч зэсийн баяжмалын олборлолт, түүний алтны агууламж төлөвлөгөөнөөс давсан биелэлттэй байгаа нь энэ онд уул уурхайн салбарын өсөлтийн төсөөллийг өмнөхөөс нэмэгдүүлэхэд голлон нөлөөллөө. Харин Засгийн газар болон Төв банкнаас хэрэгжүүлж буй эдийн засгийг дэмжих бодлогын нөлөө нь уул уурхайн бус зарим салбарын өсөлтийг дэмжиж байгаа боловч хөдөө аж ахуй, барилга, тээвэр зэрэг бусад салбаруудын өсөлтийн төлөв хүлээлтээс бага байна.

³² Эх сурвалж: ҮСХ

³³ Эх сурвалж: Монголбанк

Энэ онд төсвийн төлөв харьцангуй сулрахаар байгаа нь эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих нөлөөтэй хэдий ч гадаад эрэлт өмнөх төсөөллөөс саарахын зэрэгцээ худалдааны нөхцөл, гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын төсөөлөл өмнөхөөс буурч байгаа нь өсөлтийн төсөөллийг бууруулах нөлөө үзүүллээ. Ийнхүү 2021- 2022 оны төсөөлөл буурсан суурь үеийн нөлөө болон худалдааны нөхцөл сайжирч, төсвийн төлөв өмнөх төсөөллөөс сулрах төлөвтэй байгаа нь 2023 оны эдийн засгийн өсөлтийг нэмэгдүүлэхээр байна.

График 12. 4 улирлын нийлбэр ДНБ-ий жилийн өсөлт³⁴

Уул уурхай: Уул уурхайн салбарын үйлдвэрлэл ирэх оныг дуустал саарч, 2023 онд сэргэх хүлээлт хэвээр байна. Хилийн боомтын үйл ажиллагаа хязгаарлагдаад байгаа нь нүүрс, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг гол бүтээгдэхүүнүүдийн үйлдвэрлэлийг сааруулж байгаа хэдий ч зэсийн баяжмалын олборлолт, түүний алтны агууламж нэмэгдсэн нь уул уурхайн салбарын 2021 оны өсөлтөд эерэгээр нөлөөлж байна. 2022-оос 2023 онд түүхий эдүүдийн дэлхийн зах зээл дээрх үнэ харьцангуй өндөр түвшинд хадгалагдах, хилийн хязгаарлалт байхгүй гэж үзсэнээр түүхий эдүүдийн үйлдвэрлэлийн түвшин урт хугацааны хэвийн түвшиндээ алгуур хүрэх ч Оюу толгойн зэсийн баяжмал болон түүний алтны агууламж 2022 онд буурах хүлээлттэй байгаа нь уул уурхайн салбарын өсөлт саарахад хүргэж байна. Харин 2023 оноос Оюу толгойн алт, зэсийн агууламж буцаад сэргэх хүлээлттэй байна.

³⁴ Эх сурвалж: Монголбанк

Хүснэгт 14. Эдийн засгийн өсөлтийн төсөөлөл 30 хувийн магадлалтай итгэх интервал³⁵

	2020	2021*	2022*	2023*
ДНБ-ий өсөлт	-4.6	4.0 [2.8-5.2]	5.5 [3.6-7.5]	5.6 [3.0-8.2]
Уул уурхайн	-9.9	6.3 [5.1-7.5]	(-5.5) [(-7.5) – (-3.5)]	3.5 [0.9–6.1]
Уул уурхайн бус	-3.7	3.6 [2.4-4.8]	7.3 [5.3–9.3]	5.9 [3.3–8.5]

Уул уурхайн бус: Засгийн газар болон Төв банкнаас хэрэгжүүлж буй эдийн засгийг дэмжих бодлогын нөлөөгөөр уул уурхайн бус салбарын өсөлт алгуур сэргэж, дунд хугацаанд цар тахлын нөхцөл байдал сайжирснаар салбаруудын өсөлт хэвийн үеийн түвшинд тогтворжих төлөвтэй байна. Тодруулбал, худалдаа, мэдээлэл холбоо, санхүү даатгал, эрчим хүчний салбарууд 2021 оны өсөлтийг голлон тайлбарлаж байгаа бол төсвийн зардлын дутуу гүйцэтгэл болон хилийн хязгаарлалттай холбоотойгоор барилга, боловсруулах, тээврийн салбарын үйлдвэрлэл хүлээлтээс муу байж, бүтээгдэхүүний татвар бүрдүүлэлтийн төлөв бага байгаа нь эдийн засгийн өсөлтийг сааруулах нөлөөтэй байна. Эрэлт талаас гадаад худалдаа, өрхийн хэрэглээ төдийлөн сэргэхээргүй байна. 2022 онд төсвийн төлөв сулрах, гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт, тэр дундаа Оюу толгойн хөрөнгө оруулалт нэмэгдэх нөлөөгөөр дотоод эрэлт сэргэж, салбарууд цар тахлын үеийн уналтаас гарснаар эдийн засгийн үйл ажиллагаа идэвхжиж, уул уурхайн бус салбарын өсөлт сэргэх төлөвтэй. Харин 2023 онд худалдааны нөхцөл эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих хэдий ч гадаад эрэлтийн эерэг нөлөө саарч, хөрөнгө оруулалт болон дийлэнх салбарын үйлдвэрлэл хэвийн үеийн түвшинд хүрч тогтворжсоноор уул уурхайн бус салбарын өсөлт удааших төлөвтэй байна.

Хүснэгт 15. Эдийн засгийн өсөлтийн төлөвт гарсан өөрчлөлт (2021)

НИЙТ ЭРЭЛТ	
Хэрэглээ	Төсөөлөл буурсан
Өрхийн орлогоор дамжуулан хэрэглээг дэмжих бодлогын арга хэмжээ үргэлжилж байгаа хэдий ч өрхийн хэрэглээ хүлээлтээс удаан сэргэж байна. Одоогийн төсөөллөөр өрхийн хэрэглээ 2022 оны эхний улиралд цар тахлын өмнөх үед хүрч сэргэх төлөвтэй байна.	
Хөрөнгө оруулалт	Төсөөллийн орчимд
Эдийн засгийг сэргээх арга хэмжээнүүдтэй уялдан бизнесийн зээл сэргэсэн хэдий ч ГШХО, төсвийн хөрөнгө оруулалт оны сүүлийн хагаст өмнөх оноос төдийлөн сайжрах ааргүй байгаа тул үндсэн хөрөнгийн хуримтлалын өсөлт 2021 оны эхний хагасаас буурах төлөвтэй байна. • Нөгөөтгээгүүр түүхий эдийн экспорт удааширнаас гадна хэрэглээ удаан сэргэж байгаа тул бэлэн бүтээгдэхүүн, сэлбэг хэрэгсэл, дахин борлуулах бүтээгдэхүүн зэрэг эргэлтийн хөрөнгийн нөөц нэмэгдэхэд нөлөөлж байна.	
Цэвэр экспорт	Төсөөлөл буурсан нь

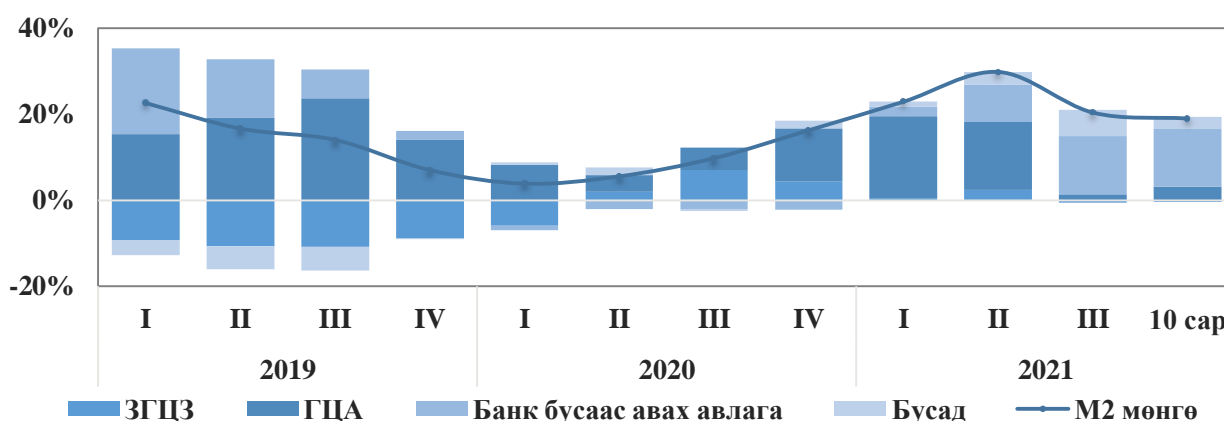
³⁵ Эх сурвалж: Монголбанк

Бодит экспорт оны сүүлийн улиралд үргэлжлэн буурах төлөвтэй байна. Жилийн нийлбэр дүнгээр нүүрсний экспорт өмнөх оноос 11.5 сая тонн, Монголбанкны экспортолж буй боловсруулаагүй болон хагас боловсруулан алтны биет хэмжээ 13 тонноор буурахаар байгаа юм.	
НИЙТ НИЙЛҮҮЛЭЛТ	
Уул уурхай	Төс. Бага зэрэг нэмэгдсэн
Зэсийн баяжмал олборлолт болон түүнд агуулагдах цэвэр зэс, алтны биет хэмжээ оны сүүлийн саруудад өндөр хадгалагдахаар байна. Нөгөөтээгүүр, нүүрс, төмрийн хүдэр, газрын тосны олборлолт өмнө хүлээгдэж байснаас буурахаар байна.	
Уул уурхайн бус	Төсөөлөл буурсан
<ul style="list-style-type: none"> Төсвийн хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт хүлээгдэж байснаас харьцангуй бага гүйцэтгэлтэй байгаа нь барилгын салбарын төлөвийг бууруулж байна. Замын Үүд - Эрэн, Шивээхүрэн - Сэхэ зэрэг хилийн боомтуудын үйл ажиллагаа хязгаарлагдсантай холбогдуулан авто замын тээвэрлэлт саарахаар хүлээгдэж байна. Эдгээр хилийн боомтын асуудлуудаас шалтгаалан бараа, бүтээгдэхүүний импорт буурч, улмаар үүнд ногдуулдаг НӨАТ, гаалийн татварын орлого багасахаар байна. Энэ оны мал бэлтгэл өнгөрсөн оны өндөр түвшнийг давж нэмэгдэхээргүй байгаа ч нөгөөтээгүүр үр тарианы ургац хураалт өмнөх оноос 32.8%-аар нэмэгдэж байгаа нь хөдөө аж ахуйн салбарын төлөвт эергээр нөлөөлөхөөр байна. 	

Мөнгө, санхүүгийн зах зээл

Банкуудын зээлийн өсөлт тогтворжиж, мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт саарч байна. Банкуудын зээлийн шалгуур 2021 оны 3 дугаар улиралд төдийлөн өөрчлөлтгүй, харин зээлийн нөхцөл суларч байна. Банкны системийн долларжилт сүүлийн саруудад харьцангуй тогтвортой хадгалагдав. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийг зээлийн өсөлт голлон бүрдүүлж байна. Харин төлбөрийн тэнцлийн алдагдал нэмэгдэж гадаад цэвэр актив (ГЦА)-ын өсөлт огцом саарав.

График 13. М2 мөнгөний жилийн өсөлтийн бүрэлдэхүүн, актив тал³⁶

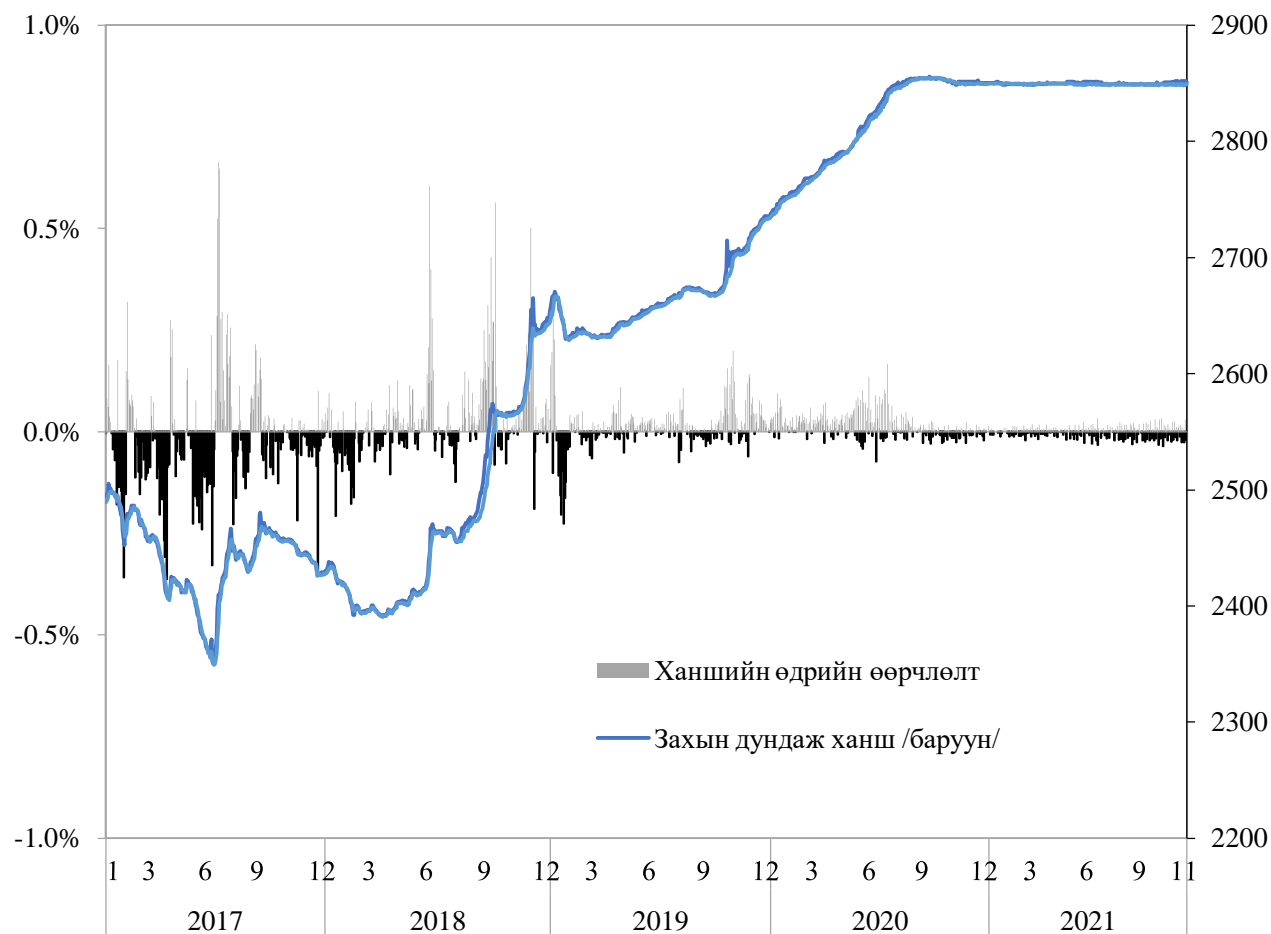

³⁶ Эх сурвалж: Монголбанк

Валютын ханш

Төгрөгийн ам.доллартай харьцах ханш тогтвортой хэвээр байна. Сүүлийн нэг жил гаруй хугацаанд ам.долларын ханш 2850 төгрөгийн орчимд тогтвортой, хэлбэлзэл багатай байгаа ба 2021 оны 11 дүгээр сарын эцсийн байдлаар 2849.2 төгрөгтэй тэнцэж байна. Тайлант улиралд импортын хэмжээ мэдэгдэхүйц өссөн хэдий ч экспортын хэмжээ өнгөрсөн оны мөн үеийн түвшинд байснаар худалдааны тэнцэл ашигтай гарлаа. Түүнчлэн, Монгол улсын Засгийн газрын гадаад өрийн дахин санхүүжилтийн амжилттай хийсэн нь зах зээлийн хүлээлтэд эергээр нөлөөлөв.

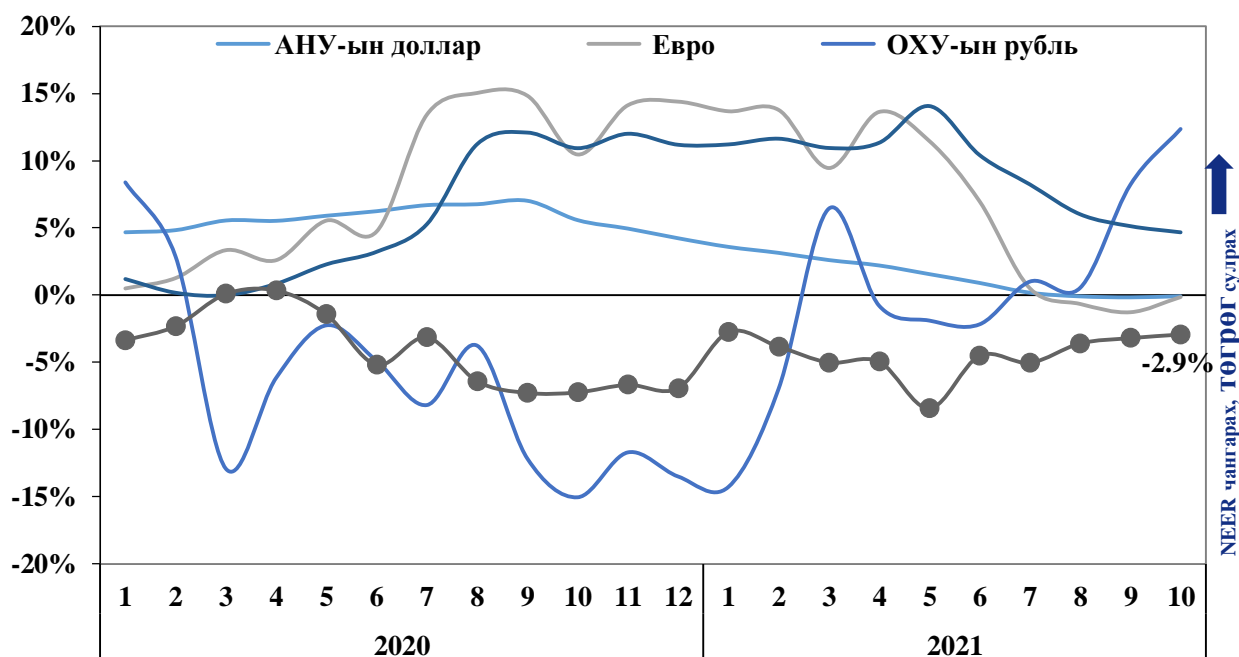
График 14. Төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш³⁷

Гадаад худалдааны эргэлтээр жигнэж тооцсон төгрөгийн нэрлэсэн үйлчилж буй ханш (NEER) 2020 оны 4 сараас эхлэн суларч байгаа бөгөөд 2021 оны 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 2.9 хувиар сулав. Үүнд, төгрөгийн ханш юанийн эсрэг жилийн 4.7 хувиар, рублийн эсрэг 12.4 хувиар суларсан нь голлон нөлөөлөв. Харин 2021 оны 10 дугаар сарын байдлаар ам.доллар болон еврогийн эсрэг төгрөгийн ханш өмнөх оны мөн үеэс бараг өөрчлөлтгүй байна (Зураг III.2.3.2). Харин сарын өөрчлөлтийг авч үзвэл 7 сараас хойш төгрөгийн ханш еврогийн эсрэг алгуур чангарсан бол рублийн эсрэг сүүлийн 2 сарын хугацаанд 1-3 хувиар суларсан.

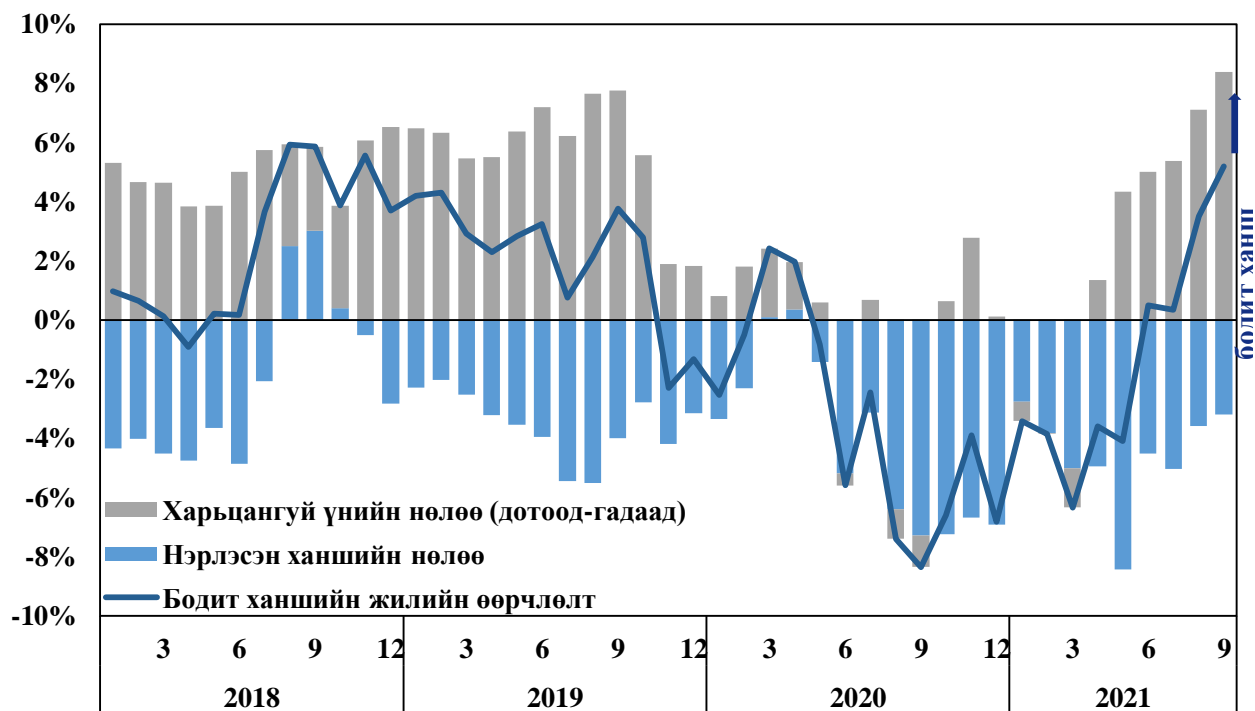
³⁷ Эх сурвалж: Монголбанк

График 15. Төгрөгийн гол валютуудтай харьцах ханш болон нэрлэсэн үйлчилж буй ханшийн жилийн өөрчлөлт³⁸

Төгрөгийн бодит ханш дотоод үнийн харьцангуй өсөлтөөс үүдэн чангарч буй хандлага үргэлжилж сүүлийн 3 жилийн хамгийн чанга түвшиндээ хүрээд байна. Төгрөгийн нэрлэсэн ханш 3.2 хувиар суларч, гадаад үнэтэй харьцуулахад дотоод үнэ 20.8.4 хувиар чангарснаар бодит ханш энэ оны 9 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 5.2 хувиар чанга тогтлоо.

График 16. Төгрөгийн бодит ханшийн жилийн өөрчлөлт³⁹

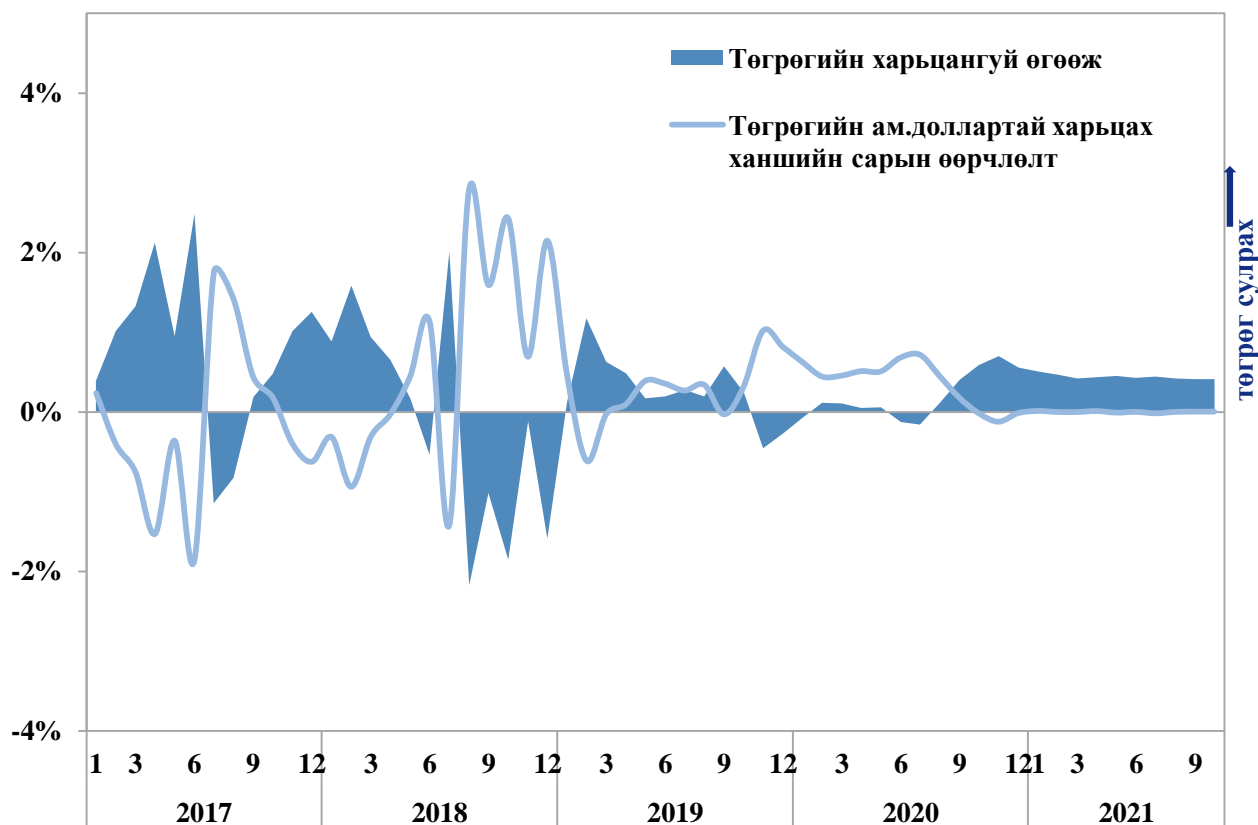

³⁸ Эх сурвалж: Монголбанк

³⁹ Эх сурвалж: Монголбанк

Төгрөгийн харьцангуй өгөөж сүүлийн 1 жил гаруй хугацаанд эерэг түвшинд хадгалагдаж, төгрөгийн ханшийн өөрчлөлтийг даган тогтвортой байна. Тайлант улиралд өгөөж жилийн 4.9 хувьтай байна.

График 17. Төгрөгийн харьцангуй өгөөж⁴⁰

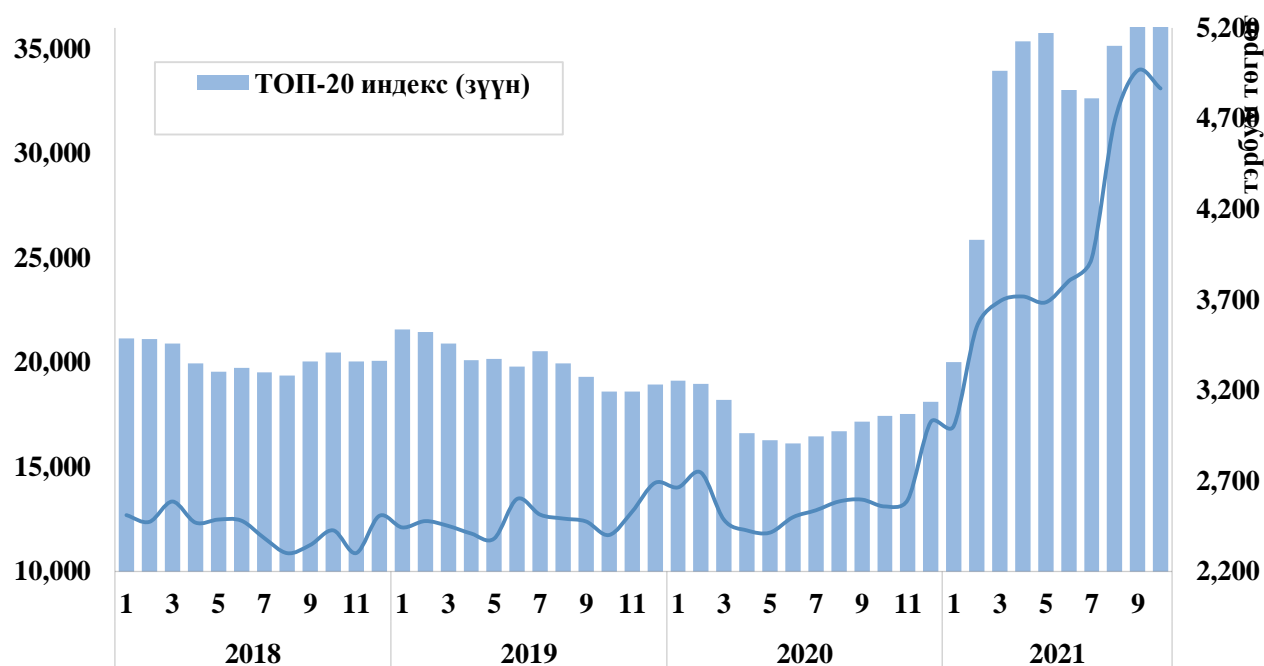
Ийнхүү төгрөгийн харьцангуй өгөөж өндөр байгаа нь Мөнгөний бодлогын хорооны 2020 оны 6 сарын ээлжит хурлын шийдвэрээр өндөр хүүтэй гадаад валютын хадгаламж болон хүү төлж буй гадаад валютын харилцахын эзлэх хувиар банканд олгох төгрөгийн заавал байлгах нөөцийн урамшууллыг бууруулан тооцох шийдвэр гарснаар валютын хадгаламжийн хүү буурсантай холбоотой юм. Үр дүнд нь төгрөгийн хадгаламжийн хэмжээ нэмэгдэж, валютын хадгаламжийн хэмжээ буурч байна. Тодруулбал, хадгаламжийн долларжилтын хэмжээ 2020 оны 9 сараас хойш 10 орчим нэгж хувиар буурч 2021 оны 10 сарын байдлаар 24.1 хувьд хүрээд байна.

Хөрөнгийн зах зээл

Хөрөнгийн захын идэвхжил тайлант улиралд эрчимжиж, ТОП-20 индекс 2021 оны 9 дүгээр сард түүхэн дээд түвшиндээ хүрч өссөн бол 10 дугаар сараас эргээд буурах хандлага ажиглагдав. Тодруулбал, ТОП-20 индекс 2021 оны 9 дүгээр сард дунджаар 44,824.4 нэгжид хүрч, оны эхнээс хоёр дахин өссөн бол 10 дугаар сарын дунджаар 40,357.5 нэгжид хүрээд байна. Харин зах зээлийн үнэлгээ 10 дугаар сард оны эхэнтэй харьцуулахад 62.0 хувиар өсч, 4,867 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

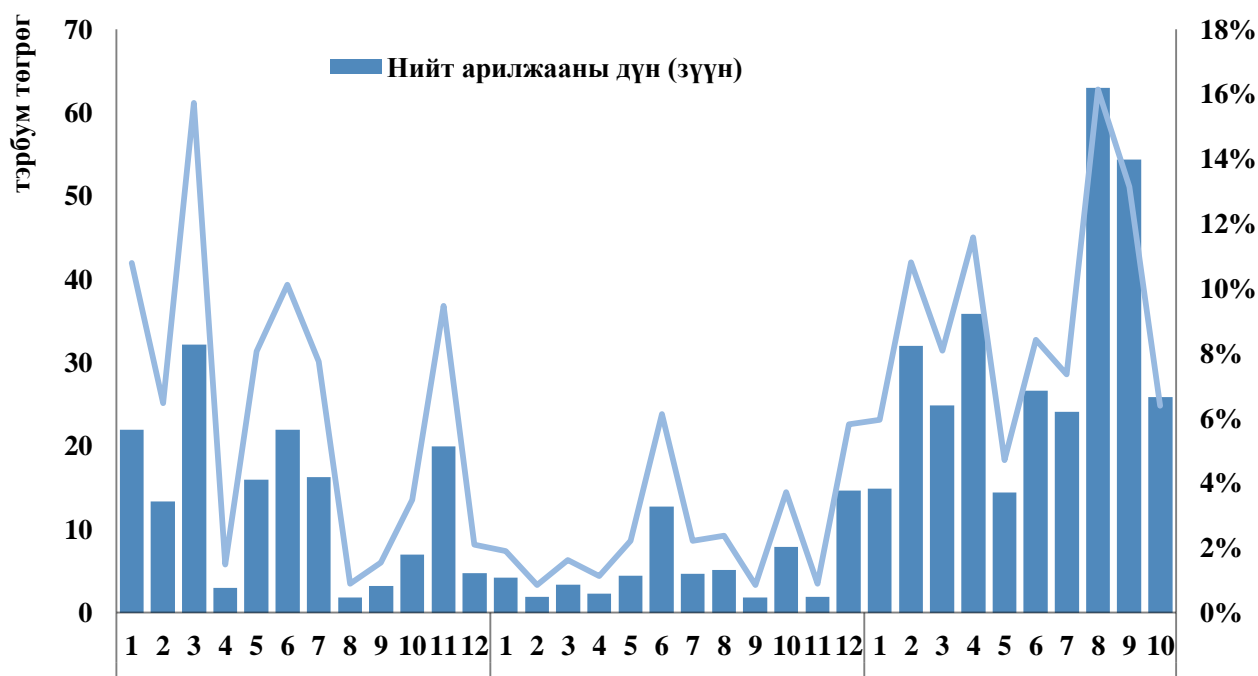
⁴⁰ Эх сурвалж: Монголбанк

График 18. Хөрөнгийн захын голлох үзүүлэлтүүд⁴¹

Хөрөнгийн зах зээлд арилжаалагдах бүтээгдэхүүний төрөл нэмэгдсэний зэрэгцээ хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй компаниудын үйл ажиллагаа идэвхжин ногдол ашиг тараалт, шинээр үнэт цаас гаргах явдал ихэссэн бөгөөд нөгөө талаас банкны хадгаламжийн хүү буурснаар хөрөнгийн зах зээлд оролцогчдын идэвх өсч хөрөнгийн захын үзүүлэлтүүд сэргэхэд нөлөөлж байна.

График 19. Хөрвөх чадварын харьцаа⁴²

⁴¹ Эх сурвалж: Монголын хөрөнгийн бирж

⁴² Эх сурвалж: ҮСХ, Монголбанк

2021 оны эхний 10 сарын байдлаар Монголын хөрөнгийн бирж дээр нийт 1,173 тэрбум төгрөгийн үнэт цаасны арилжаа хийгдээд байна. Тайлант улиралд Эрдэнэс Таван Толгой компанийн ЭТТ бондын 2-р шатны захиалгын хүрээнд 164 тэрбум төгрөг, 13.1 сая ам.долларын арилжаа, Инвескор ББСБ-ын бондын 2 ба 3-р шатны захиалгын тус бүр 6 тэрбум төгрөгийн арилжаа анхдагч зах дээр хийгдсэн бол “Мандал Ассет Менежмент ҮЦК”-ий гаргасан “Мандал Ирээдүйн өсөлт” хамтын хөрөнгө оруулалтын сан нийт 47.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг олон нийтээс татан төвлөрүүлсэн зэрэг нь үнэт цаасны арилжаанд томоохон дүн эзэлж байна. Сүүлийн саруудад хувьцааны арилжааны идэвхийг үнийн дүнгээр “Ард санхүүгийн нэгдэл”, “Тэнгэрлиг медиа групп”, “АПУ” компаниуд тэргүүлсэн бол арилжааны тоо ширхгээр “Мандал даатгал”, “Лэндмн ББСБ”, “Монос хүнс” буюу санхүү болон хүнсний салбарт үйл ажиллагаа явуулдаг компаниуд тэргүүлжээ. Хөрөнгийн захын арилжааны идэвх сүүлийн саруудад харьцангуй идэвхжиж, 8 дугаар сард хөрвөх чадварын харьцаа 16.1 хувьд хүрч хамгийн өндөр түвшинд хүрсэн бол 10 дугаар сарын байдлаар 6.4 хувь болж буураад байна.⁴³

1.12 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ БАЙР СУУРЬ

Программ хангамжийн өнөөгийн байдал

Программ хангамжийн үйлдвэрлэл эрхэлдэг хувийн хэвшил үүсэн бий болсноос хойш даруй 25 гаруй жил өнгөрчээ. Энэ хугацаанд дотоодын зах зээлийн хэрэгцээ шаардлагыг хангах үүднээс үндэсний үйлдвэрлэгчид тодорхой хэмжээнд хөгжиж ирсэн. Гэвч энэхүү хөгжлийн хажуугаар дутагдалтай талууд бий болсон. Үүний нэгэн жишээ нь программ хангамжийн үндэсний үйлдвэрлэгчид дотоодын эдийн засгаас шууд хамааралтай болсон. Зөвхөн дотоодын зах зээлд тулгуурласан үйлдвэрлэгчид, зах зээлийн хэлбэлзлээс шалтгаалан үйл ажиллагаагаа хумих, чадварлаг программистууд өндөр хөгжилтэй орон руу ажиллахаар зорих зэрэг үзэгдэл ихээр ажиглагдах боллоо. Энэ нь программ хангамжийн үндэсний үйлдвэрлэлийн хөгжлийг хязгаарлаад зогсохгүй, цаашдын боломжит нөхцөл байдлуудад хүндрэл учруулж буй. Энэхүү нөхцөл байдлаас гарч, цаашдын программ хангамжийн үндэсний үйлдвэрлэлийн хөгжлийг урагшлуулах нэн шаардлага тулгарч байна. Бидэнд өнөөгийн нөөц бололцоогоо бүрэн дүүрэн ашиглан дэлхийд танигдсан программ хангамж үйлдвэрлэх бүрэн боломж байгаа. Энэ нь зөвхөн дотоодын зах зээлд тулгуурлах бус харин олон улсын зах зээлд бүтээгдэхүүнээ амжилттай танилцуулснаар эдийн засгийн өсөлтөд шууд нөлөөлж, оюуны бүтээлээр бий болсон экспортыг нэмэгдүүлж, улмаар валютын ихээхэн хэмжээний урсгалыг бий болгох боломжтой. Өнөөдөр олон Монгол залуус дэлхийд тэргүүний компаниудад ажиллаж, баялаг бүтээж байгааг бид мэднэ. Тэд бидэнд дэлхийд танигдсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чадамж байгааг илт нотлон харуулж байна. Энэхүү салбарын хөгжилд төр засгийн дэмжлэг, програм хангамжийн компаниудын нэгдсэн ойлголт, стартап бизнесийг дэлхийн зах зээлд гаргах туршлага, хөгжлийн бодлого дутагдаж байна. Олон улсын туршлага дээр тулгуурлан бид асуудлуудыг нээлттэй хэлэлцэж нэгдсэн ойлголтод хүрэх нь нэн шаардлагатай.⁴⁴

Программ хангамжийн хамгийн том гэсэн 56 компанийн хүний нөөцөд үндсэн 1180 хүн ажиллаж байгаагаас 417 эмэгтэй байна.

Компьютер программчлал, зөвлөгөө болон түүнд холбогдох үйл ажиллагааны орлого 2021 оны 4-р улирлын байдлаар 144 тэрбум төгрөг байна.⁴⁵

⁴³ Эх сурвалж: Маркетинфо, www.marketinfo.mn

⁴⁴ Эх үүсвэр: <https://mddc.gov.mn>

⁴⁵ Эх үүсвэр: <https://www.1212.mn/>

1.13 ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

Үнэт цаас гаргагч нь МХБ-ээр дамжуулан энгийн хувьцааны 9.5% буюу 1.9 тэрбум төгрөгөөр санал болгон гаргаж, татан төвлөрүүлсэн хөрөнгөөр үнэт цаас гаргагч нь нийт гаргасан хувьцааны 85%-ийн эзэмшдэг “Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК-ийн үйл ажиллагааг өргөтгөж, жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч, иргэдэд шаардлагатай зээлийн үйлчилгээ үзүүлэх зорилгоор хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлж тус банк бус санхүүгийн байгууллагад эзэмшиж буй хувьцааны тоог 95%-д хүргэх зорилгыг тавьж байна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 225 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын 7 дугаар бүлгээр анхдагч зах зээлд үнэт цаас гаргагчийн хувьцааны захиалгын нийлүүлэлтээс эрэлт давсан тохиолдолд зах зээлийг тогтворжуулах зорилгоор үнэт цаас гаргагч олон нийтэд санал болгосон хувьцааны тодорхой хувьтай тэнцэх хувьцааг нэмж гаргах, хяналтын багц эзэмшигч хувьцааны 5 хүртэлх хувийг зах зээлд гаргах зохицуулалтын орчныг бүрдүүлсэн.

Тиймээс үнэт цаас гаргагч, андеррайтерийн компанийн зүгээс хувьцааны анхдагч зах зээлийн арилжаагаар захиалгын нийлүүлэлтээс эрэлт давсан тохиолдолд компанийн хувьцааны хяналтын багц эзэмшигчдээс өөрсдийн эзэмшлийн хувьцаанаас зах зээлд нийлүүлэхээр зөвшөөрч, олон нийтэд санал болгох хувь, татан төвлөрүүлэх хөрөнгө болон зарцуулалтын талаар дараах хувилбаруудыг дэвшүүлэн ажиллана. Үүнд:

- нийт гаргасан хувьцааны 9.5% буюу 1.8 тэрбум төгрөг татан төвлөрүүлсэн тохиолдолд;
- нийт гаргасан хувьцааны 10.5% буюу 2.0 тэрбум төгрөг татан төвлөрүүлсэн тохиолдолд;

Хүснэгт 16. Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулалт /сая.төг/

	Хөрөнгө оруулах компанийн нэр болон зарцуулалт	Зарцуулах мөнгөн дүн	Хөрөнгө оруулахын өмнөх эзэмшлийн хувь	Хөрөнгө оруулсны дараах эзэмшлийн хувь	Хөрөнгө оруулахаар төлөвлөж байгаа хугацаа
1.1	“Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК	1,650.0	85.00%	94.90%	2022 оны 2-р улирал
1.2	“Кларо трейд” ХХК	139.8	-	44.79%	2022 оны 2-р улирал
Нийт I		1,789.8			
2.1	“Кларо трейд” ХХК	210.5	-	67.02%	2022 оны 2-р улирал
Нийт II		2,000.3			

1.13.1 ЭЙС АССОШИЭЙТС ББСБ-ЫН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ НЭМЭГДҮҮЛЭХ

Эйс ассошиэйтс ББСБ-ын тухай

“Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК нь 2012 оны 11-р сарын 16-ны өдөр үүсгэн байгуулагдаж, улсын бүртгэлд хуулийн этгээдээр бүртгүүлсэн бөгөөд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2013 оны 06-р сарын 12-ны өдрийн дугаар 202 тоот тогтоолоор банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авч, гадаад валютын үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хувьд үнэт цаас гаргагч нь нийт хувьцааны 85 хувийг, үлдэх 15 хувийг иргэн Б.Батхүү нар тус тус эзэмшиж байгаа бөгөөд дээрх хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц, бүрэлдэхүүнийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны даргын 2021 оны 02-р сарын 05-ны өдрийн 39 тоот тушаалаар зөвшөөрөл олгосон. Тус ББСБ нь 2021 оны 12-р сарын 31-ний өдрийн эцсийн байдлаар 851 сая төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй 5.6 сая төгрөгийн хуримтлагдсан ашигтай ажилласан.

Үнэт цаас гаргагчийн бизнесийн үндсэн загвар нь төрөл бүрийн үйл ажиллагаа эрхлэх чиглэлээр охин компани байгуулж, тэдгээр компаниудыг технологижуулах, замаар хөрөнгө оруулах, дотооддоо программ хангамж болон систем хийж нэвтрүүлэн, түүний дотроос боломжтой программ хангамжуудыг гадаад улс оронд экспортлох гэсэн 2 үндсэн загвараар ажилладаг бөгөөд “Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК-д өөрийн хөгжүүлсэн банк бус үндсэн үйл ажиллагааны программ хангамжийг бүрэн нэвтрүүлсэн.

Энэхүү систем нь үндсэн буюу веб технологид суурилсан ББСБ-ийн веб аппликейшн, бусад систем, интерфэйстэй мэдээлэл солилцох API /Application Programming interface/, харилцагч зориулсан мобайл аппликейшн гэсэн гурван программ хангамжаас бүрдэх бөгөөд программ нь банк бус санхүүгийн үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой 17 дэд функцийг агуулдаг. Жишээ нь цахим зээл, кредит скоринг, эрсдэлийн удирдлагыг цогц байдлаар хэрэгжүүлэх боломжтой.

Сүүлийн жилүүдэд иргэд, аж ахуйн нэгжүүд банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааг эрхлэх сонирхол нэмэгдэж, Санхүүгийн зохицуулах хорооны тусгай зөвшөөрөлтэй банк бус санхүүгийн байгууллагын тоо эрс өсөлт ажиглагдаж байгаа бөгөөд мөн санхүүгийн шинэ технологийн шийдлийг нэвтрүүлсэн “Лэндмн ББСБ”, “Инвескор ББСБ”, “Ард кредит ББСБ” зэрэг банк бус санхүүгийн байгууллагууд нь хувьцаа, өрийн хэрэгслээ олон нийтэд санал болгон гаргах замаар шаардлагатай зээлийн санхүүжилтийг татан төвлөрүүлсэн.

Тиймээс үнэт цаас гаргагчийн зүгээс нэмж хувьцаа гаргах замаар олон нийтээс санхүүжилт татан төвлөрүүлсэн хөрөнгөөр “Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК-ийн 1 ширхэг бүр нь 1,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 851,000 ширхэг энгийн хувьцааг 1 ширхэг бүр нь 1,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 1,650,000 ширхгээр нэмэгдүүлж, 2 тэрбум 501 сая төгрөгт хүргэснээр зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн шаардлагыг хангаж, улмаар өөрийн хөгжүүлсэн программ хангамжаар дамжуулан цахим хэлбэрээр жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч, эхлэлтийн бизнес эрхлэгч этгээдүүдэд шаардлагатай зээлийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг хангах замаар санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, улмаар банк бус санхүүгийн байгууллага дундаа технологийн шинэ шийдлийг нэвтрүүлэгч болохоор зорьж байна.

“Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хувьцаа нэмж гаргах асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэж дэмжсэн⁴⁶ бөгөөд хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нэмэгдүүлэхээр төлөвлөж буй хугацаа – 2022 оны 2-р улирал, Зарцуулах мөнгөн дүн 1,650.0 сая төгрөг.

1.13.2 КЛАРО ТРЕЙД ХХК

Нийт гаргасан хувьцааны 9.5% буюу 1.8 тэрбум төгрөгийг амжилттай төвлөрүүлсэн тохиолдолд:

Компани нийт гаргасан хувьцааны 9.5% буюу 1.8 тэрбум төгрөг татан төвлөрүүлсэн тохиолдолд 255.8 сая төгрөгөөр “Кларо трейд” ХХК-д урт хугацааны хөрөнгө оруулалт

⁴⁶ Хавсралт 17 - “Эйс ассошиэйтс ББСБ” ХХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын 02/2022 тоот шийдвэр.

хийж, тус компанийн энгийн хувьцааг худалдан авах замаар нийт хувьцааны 44.79%-ийг дангаар эзэмшиж, өөрийн хараат компани болгохоор төлөвлөж байна.

Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн хамаарал бүхий тус “Кларо трейд” ХХК⁴⁷ нь 2011 оны 04-р сарын 04-ний өдөр “Жиргэр” ХХК нэртэйгээр гадаад худалдаа, үл хөдлөх хөрөнгийн түрээсийн үйл ажиллагаа эрхлэх зорилготойгоор байгуулагдсан, одоогоор төлбөр болон гэрээний үндсэн дээр хийгдэх бөөний худалдааны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар 173 сая төгрөгийн нийт хөрөнгөтэй, 171.1 сая төгрөгийн хуримтлагдсан ашигтайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна.

“Кларо трейд” ХХК нь хувьцаа нэмж гарган “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-аас хөрөнгө оруулалт татсанаар хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээгээ 139.8 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх ба компанийн хувь эзэмшилд дараах байдлаар өөрчлөгдөнө:

Хүснэгт 17а. Хувьцаа нэмж гаргахын өмнө хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн хувь

№	Хувьцаа нэмж гаргахын өмнөх эзэмшлийн хувь					Нэмж гаргаж буй хувьцааны тоо ширхэг	Хувьцаа нэмж гаргасны дараах эзэмшлийн хувь	
	Хувьцаа эзэмшигчид	Тоо ширхэг	Нэрлэсэн үнэ /төг./	Нийт үнэ /төг./	Эзэмшлийн хувь	Тоо ширхэг	Тоо ширхэг	Эзэмшлийн хувь
1	Б.Батхүү	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	13.80%
2	Ц.Хүдэрмөнх	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	13.80%
3	Т.Золбоо	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	13.80%
4	Ц.Хуяг	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	13.80%
5	“Эрдэнэс сольюшинс” ХК	-				139,800,000	139,800,000	44.79%
	Нийт	172,350,000		172,350,000	100.00%		312,150,000	100.00%

Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулахаар төлөвлөж байна.

Хүснэгт 187б. Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зарцуулалт

Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулалт /төг/		
1	Үйл ажиллагааны зардал	100,000,000.00
2	Тоног төхөөрөмж	39,800,000.00
	Үндсэн сервер	20,000,000.00
	Камер, дохиоллын систем	10,000,000.00
	Компьютер,	4,800,000.00
	Принтер, бар код уншигч	5,000,000.00
	Нийт	139,800,000.00

Нийт гаргасан хувьцааны 10.5% буюу 2.0 тэрбум төгрөгийг амжилттай төвлөрүүлсэн тохиолдолд:

Компани нийт гаргасан хувьцааны 10.5% буюу 2.0 тэрбум төгрөг татан төвлөрүүлсэн тохиолдолд 350.3 сая төгрөгөөр дээр дурдсантай мөн адил “Кларо трейд” ХХК-д урт хугацааны хөрөнгө оруулалт хийж, тус компанийн энгийн хувьцааг худалдан авах замаар нийт хувьцааны 67.02%-ийг дангаар эзэмшиж, өөрийн охин компани болгохоор төлөвлөж байна. Ийнхүү хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлснээр компанийн хувь эзэмшилд дараах байдлаар өөрчлөгдөнө:

⁴⁷ Хавсралт 19 - “Кларо трейд” ХХК-ийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар.

Хүснэгт 198а. Хувьцаа нэмж гаргахын өмнө хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн хувь

№	Хувьцаа нэмж гаргахын өмнөх эзэмшлийн хувь					Нэмж гаргаж буй хувьцааны тоо ширхэг	Хувьцаа нэмж гаргасны дараах эзэмшлийн хувь	
	Хувьцаа эзэмшигчид	Тоо ширхэг	Нэрлэсэн үнэ /төг./	Нийт үнэ /төг./	Эзэмшлийн хувь	Тоо ширхэг	Тоо ширхэг	Эзэмшлийн хувь
1	Б.Батхүү	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	8.24%
2	Ц.Хүдэрмөнх	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	8.24%
3	Т.Золбоо	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	8.24%
4	Ц.Хуяг	43,087,500	1.00	43,087,500	25.00%		43,087,500	8.24%
5	“Эрдэнэс сольюшинс” ХК	-				350,300,000	350,300,000	67.02%
	Нийт	172,350,000		172,350,000	100.00%	350,300,000	522,650,000	100.00%

Хүснэгт 18б. Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зарцуулалт

Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулалт /төг/		
1	Систем хөгжүүлэлтэд	225,000,000.00
	Онлайн худалдааны ERP систем хөгжүүлэх	210,500,000.00
	Цахим худалдааны модуль	50,000,000.00
	API/Application Programming Interface/ хөгжүүлэлт	35,000,000.00
	Мобайл аппликейшн	50,000,000.00
	Хүний нөөцийн модуль	20,000,000.00
	Санхүүгийн модуль	35,500,000.00
	Цалингийн модуль	20,000,000.00
	Гаднын системтэй холболт хийхэд	15,000,000.00
2	Үйл ажиллагааны зардал	100,000,000.00
3	Тоног төхөөрөмж	39,800,000.00
	Үндсэн сервер	20,000,000.00
	Камер, дохиоллын систем	10,000,000.00
	Компьютер,	4,800,000.00
	Принтер, бар код уншигч	5,000,000.00
	Нийт	350,300,000.00

Дээрх зарцуулалтад зах зээлийн нөхцөл байдал, тоног төхөөрөмжийн үнэ ханшийн өөрчлөлттэй холбоотойгоор тухайлсан барааны үнэд өөрчлөлт орж болох боловч нийт зарцуулалтын үнийн дүнд өөрчлөлт орохгүй болно.

“Кларо трейд” ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хувьцаа нэмж гаргах асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэсэн байна.⁴⁸

⁴⁸ Хавсралт 20 - “Кларо трейд” ХХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын 05/2022 шийдвэр.

1.14 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ДУНД ХУГАЦААНЫ БИЗНЕС ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТОЙМ

Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2021 оны 12-р сарын 13-ны өдрийн хурлаар Компанийн 2022-2025 онуудад хэрэгжүүлэх бодлого, стратеги, маркетинг, шинэ бүтэц, зах зээлд гаргах шинэ бүтээгдэхүүн, санхүүгийн төлөвлөгөөг тусгасан Бизнес төлөвлөгөө баталсан байна.

1.14.1 СТРАТЕГИ

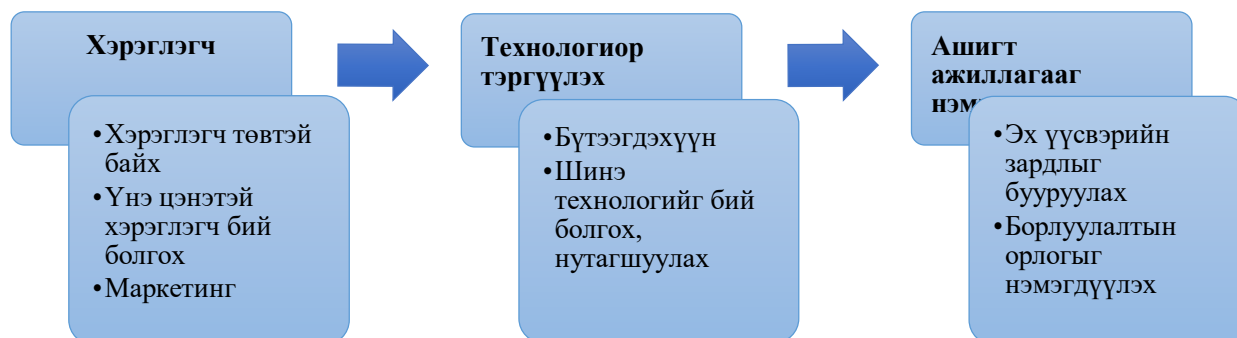
Үнэт цаас гаргагч нь үйл ажиллагаандаа юуны түрүүнд “хэрэглэгч төвтэй” байх бодлогыг баримталж байна. Нөгөө талаас шинжлэх ухаан, технологийн AI, BI, Blockchain болон бусад ололт, дэвшлийг ашиглан аливаа төвөгтэй процессыг хялбарчлах, цаг хугацааг хэмнэх, шинэлэг бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, шийдлийг бий болгож зах зээлд нэвтрүүлэхэд өндөр ач холбогдол өгч байна.

Компанийн өрсөлдөөнд хандах хандлага бол түүнд төвлөрөх бус, өөрийн гэсэн “үнэ цэнэ” бүтээхэд төвлөрч, бие биеэ нөхөх зарчмаар аль болох бүгдтэй хамтран, банк, төлбөр тооцоо, үнэт цаас, даатгал, eКоммерцийг хамарсан бүхэл бүтэн экосистемийн цогц шийдэл бүтээж, улмаар Зүүн Өмнөд Азийн орнуудын зах зээл дээр өрсөлдөхүйц үйлдвэрлэл, үйлчилгээний “хүчин чадал” хуримтлуулах бодлого баримталж байна.

Компани нь дараах гурван гол цэгт төвлөрсөн стратегийг мөрдөн ажиллана.

- Хэрэглэгч төвтэй байх
- Технологиор тэргүүлэх
- Ашигт ажиллагааг нэмэгдүүлэх

Зураг 4. Компанийн дунд хугацааны стратеги

Үнэ цэнтэй хэрэглэгч бий болгох бодлого:

- Хэрэглэгчийг хаана ч таньдаг байх, хамгийн тохиромжтой үйлчилгээг санал болгодог байх;
- Хэрэглэхэд тааламжтай UX (User Experience)-тэй байх;
- Хэрэглэгчид зориулсан дизайнтай байх UI (User Interface) ;
- Хэрэглэгчийн хэрэгцээнд тохирсон бүтээгдэхүүнийг санал болгох;
- Хэрэглэгчийн түүх үүсгэх, хэрэглэгчийн сегментэд тохирсон маркетингийн ажил хийх;
- Хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжаар дамжуулан шинэ хэрэглэгч татах;
- Технологийн компанийн давуу талыг ашигласан маркетингийн арга, хэлбэр ашиглана.
-

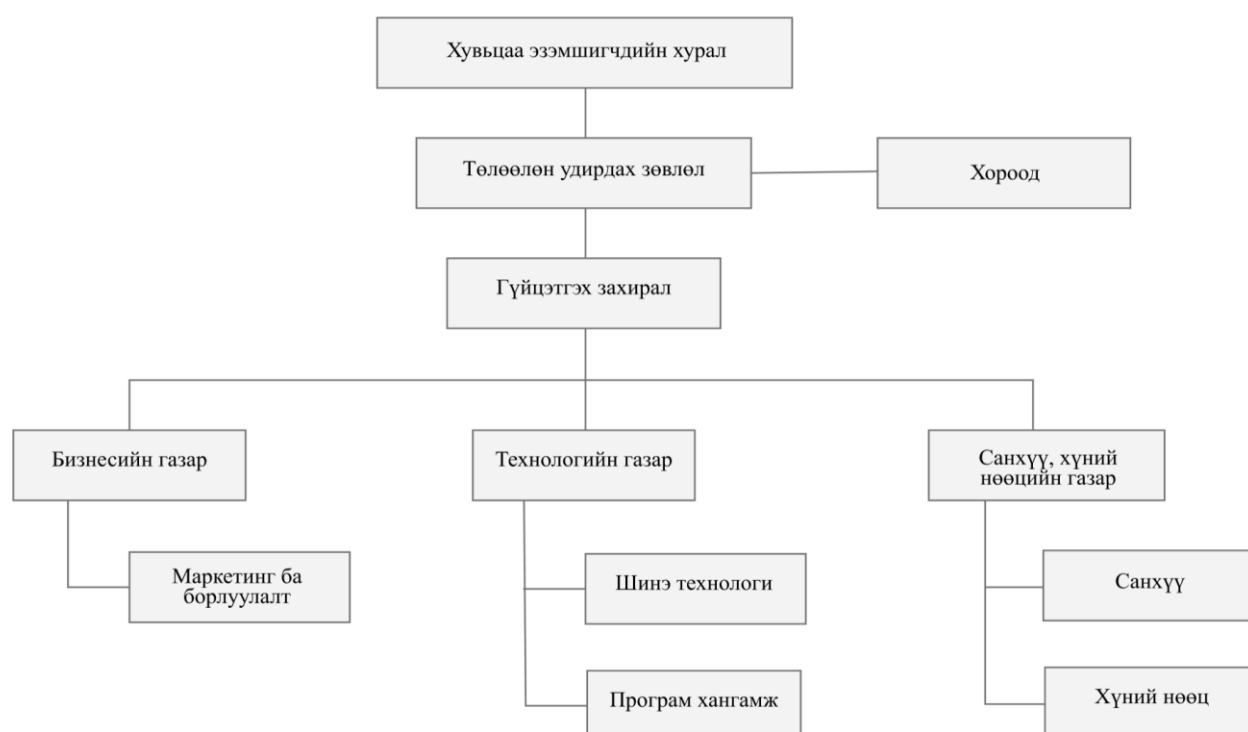
1.14.2 БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Компанийн 2022-2025 онуудад хэрэгжүүлэх Бизнес төлөвлөгөөнд компанийн бүтцийг Бизнесийн газар, Технологийн газар, Үйл ажиллагааны газартай байхаар төлөвлөсөн.

Бизнесийн газар нь борлуулалт, маркетинг хариуцах бол Технологийн газар нь шинэ технологи болох хиймэл оюун ухаан (AI), өөрөө суралцдаг машин (ML), блокчэйн (Blockchain), Биг дата, Лоялти, Крипто төлбөр, Цахим мөнгө, Кредит скоринг, Сошиал шийдэл зэрэг шинэ бүтээгдэхүүний технологийг хариуцан ажиллана.

Санхүү, хүний нөөцийн газар нь Компанийн санхүү, хүний нөөцийг хариуцан ажиллана.

Зураг 5. Байгууллагын бүтэц зохион байгуулалт

1.14.3 МАРКЕТИНГ

Үнэт цаас гаргагч нь байгуулагдсан цагаасаа эхлэн зөвхөн эхний хэрэглэгч буюу банк санхүүгийн байгууллагууд, байгууллага хэрэглэгчдэд чиглэсэн маркетингийн ямар нэг ажил хийгээгүй.

Цаашид компани нь бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээ сурталчлах зах зээлийг бүхэлд нь хамарсан маркетингийн бодлого баримтлан ажиллаж илүү өсөлтөд хүрэхээр төлөвлөж байна. Үүний тулд:

- Технологийн Компанийн давуу талыг ашиглах
- Хэрэглэгчийн хүсэл сонирхолд нийцсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний тоог нэмэгдүүлэх

- Хэрэглэгчийн судалгаанд үндэслэн сегментчилсэн маркетингийн бодлого барих

5с шинжилгээ

COMPANY (КОМПАНИ)

- Компани платформ нь гүйлгээ хийхэд зориулагдсан. Гүйлгээг чанарын өндөр түвшинд бүх төрөл хэлбэрээр хийдэг.
- Одоогоор зөвхөн хувь хэрэглэгчдэд үйлчилж байгаа. Нэмж хувьцаа гаргахтай гаргахтай зэрэгцэн бид байгууллага хэрэглэгчид үйлчилгээгээ үзүүлж эхлэхээр төлөвлөж байна.
- Салбартаа 3-20 жил ажилласан туршлагатай мэргэшсэн боловсон хүчинтэй.

CUSTOMERS (ХЭРЭГЛЭГЧИД)

- Санхүүгийн зах зээлд финтек ойрын 5 жилийн хугацаанд байнга тэлсээр байх хандлага ажиглагдаж байна.
- Компани бүтээгдэхүүн хэрэглэгч нар харьцангуй өндөр хэрэглээтэй, олон төрлийн үйлчилгээг нэг дороос авах боломжтой харагдаж байна. Энэ нь цаашдын шинэ үйлчилгээнүүдийг нэвтрүүлэх таатай суурь болохоор байна.

COMPETITORS (ӨРСӨЛДӨГЧИД)

- Зах зээлд уламжлалт банкнуудаас гадна Финтек Компаниуд хүч түрэн орж ирж байна. ББСБ-ууд шинэ технологийн дэвшил ашиглан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ зах зээлд хурдацтайгаар нэвтрүүлж байна.
- Компанийн бүтээгдэхүүний хувьд өрсөлдөгч гэж байхгүй бөгөөд хэнийг ч өрсөлдөгч гэж үзэхгүй. Бүх оролцогчтой хамтран ажиллана. Хамтраад зах бүтээгдэхүүн үйлчилгээг тэлж, бүх талууд ашигтай байх зарчим баримтална.

COLLABORATORS (ХАМТРАГЧ ТҮНШ)

- Бүх оролцогчидтой хамтран ажилласнаар эцсийн хэрэглэгч хожно.
- Ижил төстэй байгууллагуудтай харилцаа үүсгэн ажиллана.

1.14.4 SWOT ШИНЖИЛГЭЭ

Хүснэгт 20. SWOT шинжилгээ

ДАВУУ ТАЛ	СУЛ ТАЛ
<p>Нийт брокерын Компанийн 70 гаруй хувь, нийт банк бус санхүүгийн байгууллагын 50 гаруй хувь нь программ хангамжгүй байна.</p> <p>Өгөгдлийн сангийн хөгжүүлэлтэд Oracle 21c ORDS нь хэрэглэгчийн хандах нууцлалыг OAuth2.0 –ийн дагуу байх бөгөөд технологийн давуу талтай. Ингэснээр брокерын Компанийн харилцагчид программ гацах, удах зэрэг асуудал байхгүй болж нууцлалын өндөр зэрэглэлээр хангагдана.</p> <p>Энэ технологийн давуу талыг аль ч программ хангамжийн Компани ашиглаж чадаагүй болно.</p>	<p>Маркетингийн үйл ажиллагаа сул</p> <p>Зах зээлийн хэмжээ жижиг</p> <p>Өрсөлдөгч Компаниуд тодорхой зах зээлийн хувийг эзэлсэн.</p> <p>Хөрөнгийн зах зээлд оролцдог идэвхтэй брокерын Компанийн харилцагчид аль хэдийн үнэт цаасны дансаа нээсэн байдал</p>

Монголын хөрөнгийн биржийн МПТ программ хангамжтай FIX/FAST протоколоор онлайн холбогдоно.Зөв баримжаа ББСБ-уудтай хамтрах технологийн давуу тал Нээлттэй бодлого Тогтвор суурьшилтай, мэргэшсэн боловсон хүчин	
БОЛОМЖ	АЮУЛ
Тус Компанийн арилжааны банкнуудад зориулж хөгжүүлж буй “Үнэт цаасны арилжааны мөнгөн төлбөр, тооцоо гүйцэтгэх программ хангамж”-аар дамжин брокерын Компаниуд, тэдгээрийн харилцагчдад үйлчлэх Сүүлийн үеийн технологи ашигласан болон нууцлалын аюулгүй байдал	Шинэ Компаниудын хөгжүүлж буй өндөр түвшний ижил төстэй программ хангамж Өрсөлдөөнөөс үүдэлтэй программ хангамжийн үнийн уналт

SWOT шинжилгээнд үндэслэн цаашид авах арга хэмжээ:

Сул тал:

- Маркетингийн менежментээ сайжруулж, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллана.
- Хамтрагч байгууллагууддаа зах зээлд тэргүүлэх боломжийг олгосон шийдлийг бэлдэж өгөх. Улмаар хамтрагч байгууллагатайгаа хамтран зах зээлд тэргүүлэх бодлого баримтлах.

Аюул:

- Өөрийн гэсэн “үнэ цэнэ” бүтээх явдалд төвлөрч, нээлттэй хамтын ажиллагааны бодлого баримтална. Өрсөлдөгч гэсэн ойлголт компанийн хувьд байхгүй, зах зээлээ хамтдаа өргөтгөн, хамтдаа хөгжинө.
- Дижитал нэвтрүүлэх хөдөлгөөн өрнүүлж, сонирхсон бүх этгээдтэй хамтран ажиллана. Ингэхдээ хамтарсан хөрөнгө оруулалт хийх хувилбарт түлхүү анхаарна.
- Эцсийн хэрэглэгч үйлчилгээг авах эсэхээ өөрөө шийдээд, үйлчилгээнд чөлөөтэй бүртгүүлэх орчныг бүрдүүлнэ.

Борлуулалтын стратеги:

Зах зээлийн зорилтод сегментэд хүрэх стратеги

- Компанийн санал болгож буй бүтээгдэхүүнүүд нь бүтээгдэхүүнийг хэрэглэж байгаа компаниуд болон тэдгээрийн хэрэглэгч, харилцагчдад ашиглахад хялбар, найдвартай, боловсон хүчний зардлыг хэмнэсэн, байж болох бүх зүйлийг программчилсан, бүхий л системд холбогдож болохуйц, хямд, сүүлийн үеийн технологи бүхий систем, программ хангамжаар хангах явдал юм. Ингэснээр программ хангамжууд нь гацах, удах, шаардлага хангахгүй байх зэрэг асуудлуудтай тулгарч байгаа компаниуд, хэрэглэгчдийг өөртэй татаж бүтээгдэхүүн хэрэглэгчдийн тоогоо өсгөх зорилт тавьж байна.

Зорилтот зах зээл.

- Компани зах зээл дээр бүтэгдэхүүнээ борлуулахдаа гадаад болон дотоод зах зээл дээр гэсэн 2 зах зээл дээр борлуулахаар төлөвлөж байна. Аль ч зах зээл дээр нэмж захиалгат

ажил нэмж авахаар төлөвлөж байна. Зах зээлийн хувьд аль ч зах зээл дээр программ хангамж хийлгэх эрэлт хангалттай байна.

Гадаад зах зээл

- Компани гадаад зах зээл дээр бүтээгдэхүүнээ 2023 оноос нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байгаа бөгөөд 2022 онд бэлтгэл хангах үүднээс АНУ-ын Делавер мужид охин компани болон Сингапур улсад төлөөлөгчийн газар нээхээр төлөвлөж байна.

- Гадаад зах зээл харьцангуй том бөгөөд хангалттай зах зээлтэй болно. Компани 2022 онд зочид буудлын, сууц өмчлөгчдийн, цаг захиалгын, гишүүнчлэлийн систем програм хангамжуудыг хөгжүүлж Монголын зах зээлд туршиж дуусгаснаар гадаад зах зээл дээр нэвтрүүлэхэд бэлэн болно. Компани гадаад зах зээлийг АНУ, Сингапур, Японы зах зээлд бүтээгдэхүүн гаргахаар төлөвлөж байгаа бөгөөд эдгээр зах зээлээс мобайл апп, веб сайтын программ хангамжийн захиалгыг аутсорсинг хэлбэрээр авахаар төлөвлөж байна.

Дотоод зах зээл

- Дарс систем-ээр** хувьцаат компани, нээлттэй хөрөнгө оруулалтын сангууд, койн гаргагчид нийтэд мэдүүлэх үүрэгтэй мэдээллийг заавал “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай” хууль болон холбогдох журамд нийцүүлэн мэдүүлэх тул хөрөнгө оруулагчид, зах зээлийн шинжээчид, эдийн засгийн ангийн оюутнууд өргөн ашиглана гэж тооцоолж байна.
- Хөрөнгийн зах зээл дээр 2021 онд нийт 128’000 хүн оролцсон тул энэ зах зээлээс 2022 онд 1’000 гаруй хэрэглэгчдэд, 2025 он гэхэд 9’000 гаруй хэрэглэгчдэд бүтээгдэхүүнийг хүргэхээр зорилт тавин төлөвлөж байна.
- Брокерс.мн систем-нийт** хөрөнгийн зах зээлд 55 гаруй үнэт цаасны компаниуд байгаа боловч өнөөдрийг хүртэл шаардлага хангасан иж бүрэн нэг ч программ хангамж байхгүй байгаа бөгөөд хэдийгээр хөрөнгийн зах зээлд 2021 онд 68’000 хүн оролцсон боловч энэ тоо компанийн хөгжүүлж буй программ хангамжийн ачаар 120’000 хэрэглэгчдэд хүргэх боломжтойгоор төлөвлөж байна. Энэ системийн борлуулалтын орлогыг бизнес төлөвлөгөөнд тусгаагүй болно.
- Банк бус санхүүгийн байгууллагын ашиглах бүртгэлийн систем-нийт** зах зээл дээр 600 гаруй банк бус санхүүгийн байгууллага байгаагаас мэдэгдэж байгаагаар 200 гаруй банк бус санхүүгийн байгууллага огт программ хангамжгүй байгаа бөгөөд 100 гаруй компанийн ашиглаж буй програм хангамж нь бүрэн ашиглах боломжгүй

хөгжүүлсэн компаниуд цаашид хөгжүүлэхээ больсон байна. Бусад компаниудын талаар мэдээлэл хомс байгаа бөгөөд Лендмн, Инвескор, Ард кредит, зэрэг цөөхөн компаниуд өөрсдийн хөгжүүлсэн программ хангамжийг ашиглаж байна.

- Компанийн хөгжүүлсэн банк бус санхүүгийн байгууллагын бүртгэлийн системийг 2022 онд 20 хүртэл, 2025 он гэхэд 50 банк бус санхүүгийн байгууллагад лиценз ашиглах замаар борлуулахаар төлөвлөж байна.Одоогоор 10 гаруй банк бус санхүүгийн байгууллагууд ашиглах сонирхолтойгоо илэрхийлсэн болно.

1.14.5 САНХҮҮГИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Борлуулалтын таамаглал

Борлуулалтын таамаглалыг 4-н жилээр хийж хүснэгтэд харуулав.

Компани борлуулалтын орлогыг 4 зүйлийн борлуулалтын орлогоос бүрдүүлнэ:

- Өөрийн хөгжүүлсэн бүтээгдэхүүний орлогоос
- Охин компаниудын ноогдол ашгаас
- Захиалгаар хийсэн программ хангамжийн орлогоос
- Захиалгаар хийсэн программ хангамжийн жил тутмын үйлчилгээний орлогоос

Орлого нь дотоод болон гадаад зах зээлээс орлого олохоор төлөвлөсөн.

Нийт орлого 2022 онд 2.2 тэрбум төгрөг олохоор төлөвлөж байгаа бол 2025 онд 10.3 тэрбум төгрөг олохоор төлөвлөж байна. Энэ нь өөрсдийн бүтээгдэхүүнийг дотоодод хөгжүүлж бэлэн болсны дараа гадаад зах зээл дээр худалдахаар төлөвлөж байгаатай холбоотойгоос гадна гадаад зах зээл дээр программ хангамжийн үнэлгээ дотоод зах зээл дээрээс илүү үнэтэй байдагтай холбоотой. Гадаад зах зээлийг АНУ, Сингапур, Япон улсын зах зээл дээр тухай улсын программ хангамжтай чанар ижил, илүү хэд дахин хямд бүтээгдэхүүн, программ хангамжийг санал болгохоор төлөвлөж байна. 2022 онд нийт орлогод эзлэх өөрсдийн бүтээгдэхүүн 39.3 хувь, охин компанийн ноогдол ашиг 21.6 хувь, захилга ажил үйлчилгээ 31.2 хувь, программ хангамжийн жил тутмын төлбөр 7.9 хувь байсан бол 2025 он гэхэд өөрсдийн бүтээгдэхүүнээс олох орлого нийт орлогын 30 хувь, охин компаниудын ноогдол ашиг 44 хувь, захиалгат ажил үйлчилгээнээс 23 хувь, 3 хувь программ хангамжийн жил тутмын төлбөрт үйлчилгээнээс олохоор төлөвлөж байна.

Гадаад зах зээл дээр Мобайл апп захиалгыг 10 мянган ам доллароор, Вэб сайтын захиалгыг 5 мянган ам доллароор, зочид буудлын захиалгат программ хангамжийг 20 мянган ам доллароор, Сууц өмчлөгчдийн програм хангамжийг 15 мянган ам доллароор зарахаар төлөвлөж байгаа бөгөөд 2025 он гэхэд компанийн тухайн улсад байгуулсан байгуулсан охин компани, төлөөлөгчийн газраар дамжуулан АНУ, Сингапурын зах зээл дээр тус бүр 5 программ хангамжийг Япон улсын зах зээл дээр 2 программ хангамжийг борлуулахаар төлөвлөж байна. Эдгээр бүтээгдэхүүнүүд нь тухайн улсын программ хангамжтай чанарын хувьд ижил түвшний, хямд үнэтэй борлуулахаар төлөвлөж байна.

Орлогын тайлан 2022-2025

Хүснэгт 21. Орлогын тайлангийн төсөөлөл 2022-2025 /мян.төг/

	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
Орлого	2,213,400	4,839,919	7,840,747	10,358,181
Өөрсдийн хөгжүүлсэн бүтээгдэхүүнээс	870,000	1,515,000	2,400,000	3,150,000
Охин компаниудын ноогдол ашигаас	478,050	2,425,789	3,772,322	4,570,527
Програм хангамжийн жил тутмын төлбөр	175,350	148,500	157,595	271,625
Захиалгат ажил үйлчилгээнээс	690,000	750,630	1,510,830	2,366,030
Үйл ажиллагааны зардал	743,440	525,521	698,354	831,002
Үйл ажиллагааны зардал	728,863	515,216	684,660	814,708
Үйл ажиллагааны бус зардал	14,577	10,304	13,693	16,294
Татварын өмнөх ашиг	1,469,960	4,314,398	7,142,393	9,527,179
Орлогын татвар	146,996	431,440	999,838	1,834,513
ЦЭВЭР АШИГ	1,322,964	3,882,958	6,142,556	7,692,667

Зардлын бүрэлдэхүүнд гол томоохон хувийг эзэлдэг зардлуудын тухайд:

Компанийн үйл ажиллагаанд хүний нөөцийн, элэгдлийн, сургалтын гэсэн 3 том зардал гарч байна.

- **Хүний нөөцийн зардал.** Компани 2025 он гэхэд нийт 30-аас 35 хүнтэйгээр үйл ажиллагаа эрхлэхээр төлөвлөж байна. Хүний нөөцийн зардлыг 2022 онд 517.6 сая, 2023 онд 710.9 сая, 2024 онд 918.4 сая, 2025 онд 1,098.9 сая төгрөгөөр тус тус төлөвлөж байна.
Цалингийн өсөлтийг жил бүрийн инфляцтай уялдуулж 8 хувьд байхаар төсөвлөсөн. Энэ зардлыг олон улсын нягтлан бодох бүртгэлийн дагуу бүтээгдэхүүн хөгжүүлэх шууд хөдөлмөрийн зардал тул бүтээгдэхүүн болгон актив хөрөнгөд бүртгэсэн.
- **Сургалтын зардал.** Компани сургалтын зардалд гадаад дотоод зардалд 2022 оноос эхлэн 42.7 сая төгрөг 2025 он гэхэд 54 сая төгрөг зарцуулахаар төсөвлөж байна.
- **Сервер, интернэт, үүлэн тооцооллын зардал.** Компани 2022-2025 онд жилийн турш ашиглах интернэт ашиглах, сервер түрээслэх, үүлэн тооцооллын зардалд 39.6 сая төгрөг зарцуулахаар төсөвлөж байна. Энэ зардлыг технологийн хөгжилтэй холбоотойгоор өсөхгүйгээр тооцоолж байна.

Хүснэгт 22. Санхүүгийн байдлын тайлангийн төсөөлөл 2022-2025 /мян.төг/

АКТИВ ХӨРӨНГӨ	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
Бэлэн мөнгө	23,713	1,935,978	4,551,688	6,746,891
Хөрөнгө оруулалт	2,766,638	2,766,638	2,766,638	2,766,638
Биет хөрөнгө	499,135	799,135	1,199,135	1,599,135
Биет бус хөрөнгө	1,984,715	2,575,973	3,296,621	4,119,708
НИЙТ АКТИВ ХӨРӨНГӨ	5,274,201	8,077,724	11,814,082	15,232,372
ӨР ТӨЛБӨР БА ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ				
Богино хугацаат өр төлбөр	150,000	-	-	-
Урт хугацаат өр төлбөр	-	-	-	-
Өр төлбөр	150,000	-	-	-
Энгийн хувьцаа	1,725,405	1,725,405	1,725,405	1,725,405
Нэмж төлөгдсөн капитал	1,539,924	1,539,924	1,539,924	1,539,924
Хуримтлагдсан ашиг	535,908	929,436	2,406,197	4,274,376
Тухайн жилийн ашиг	1,322,964	3,882,958	6,142,556	7,692,667
Өөрийн хөрөнгө	5,124,201	8,077,724	11,814,082	15,232,372
ӨР ТӨЛБӨР БА ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ	5,274,201	8,077,724	11,814,082	15,232,372

1.14.6 НООГДОЛ АШГИЙН БОДЛОГО БА ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Компанийн ирэх 4 жилийн санхүүгийн тайлан ашигтай байхаар төсөвлөгдсөн бөгөөд хөрөнгө оруулагчдад жил бүр цэвэр ашгийн 50 хувь болон түүнээс дээш хувиар ногдол ашиг олгохоор төсөвлөж, Компанийн “Ноогдол ашгийн бодлого, шийдвэр гаргах, мэдээлэх, тарааж олгох журам”-д тусгасан байна.⁴⁹

1.14.7 ЭРСДЭЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Үнэт цаас гаргагчийн эрсдэлийн хүчин зүйлс

Компанид төрөл бүрийн эрсдэл учирч болох боловч эдгээрээс чухал гэсэн эрсдэлүүдийг дараах байдлаар ангилж байгаа бөгөөд гадаад, дотоод болон үйл ажиллагаа, технологитой холбоотой, зах зээлийн эрсдэлийн хүчин зүйлсээс хамаарах эрсдэлүүд учирч болзошгүй гэж тооцоолж байна.

Гадаад эрсдэл

Энэ эрсдэл нь компанийн дотоод үйл ажиллагаанаас хамаарахгүй бөгөөд хянахад хэцүү байх болно.

- **Эдийн засгийн уналт.** Эдийн засгийн макро үзүүлэлтүүд муудсанаар Компанийн үйл ажиллагаанд тодорхой хэмжээгээр нөлөөлөх болно. Хэдийгээр энэ эрсдэл их байх тусам программ хангамжийг худалдан авах, үйлчилгээ авах худалдан авагчдын тоо буурахгүй байхаар тооцоолж байна. Учир нь программ хангамж эдийн засгийн уналтаар учрах зардлыг хэрэглэгчдийн хувьд бууруулах болно гэж тооцоолсон.
- **Өрсөлдөгч Компаниуд болон программ хангамж худалдан авагчдын өөрчлөлт.** Зах зээл дээр өрсөлдөгч Компаниуд шинэ программ хангамж нийлүүлэх эрсдэл нь өндөр зэрэглэлийн эрсдэлийг агуулна.Түүнчлэн программ хангамж худалдан авагчид

⁴⁹ Хавсралт 10 - ТУЗ-ийн 05/2022 тоот тогтоол, тус тогтоолын хавсралт “Ноогдол ашгийн бодлого, шийдвэр гаргах, мэдээлэх, тарааж олгох журам”.

болон үйлчилгээ авагчид өөр программ хангамжийг сонирхох нь Компанид эрсдэл учруулна. Компанийн программ хангамжийг хийхдээ ирэх 4 жилд тооцоолж шинээр зах зээл дээр гарч ирэх технологийг тооцоолсон болно.

- **Технологи.** Программ хангамжийн зах зээл дээр шинэ технологи гарч ирснээр эрсдэл гарна. Ялангуяа хиймэл оюун ухааны чиглэлийг тооцоолж байна. Иймд Компанид биг дата авч ашиглах боломжийг судална.
- **Инфляц.** Дотоодын валют болох төгрөгийн ханшийн уналтаас хамаарч зах зээл дээр бүхий л бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үнэ унаж болно. Төлөвлөгөөнд инфляцын уналтыг жилийн 8 хувиар тооцоолов.
- **Татварын өөрчлөлт болон эдийн засгийн бодлогын өөрчлөлт.** Энэ эрсдэл ирэх 4 жилд гарах магадлал багаар тооцоолов.

Дотоод эрсдэл болон үйл ажиллагаа технологитой холбоотой эрсдэл.

Энэ эрсдэл харьцангуй хяналттай, удирдаж байж болохуйцаар байх болно.

- **Хүний нөөцийн эрсдэл.** Компанид авах шинэ ажилтнуудын туршлага, тэдэнд олгох цалин хангамжаас ихээхэн хамаарна. Энэ эрсдэлийг бууруулахын тулд цалин хангамжийг зах зээл дээр өрсөлдөхүйц түвшинд баримтлах, хувьцааны опшён өгөх зэрэг болно.
- **Бэлэн мөнгөний дутагдал.** Компанийн санхүү түүн доторх бэлэн мөнгөний удирдлагаас хамаарна. Компанид гэнэтийн болон энэ төсөвт тусгагдаагүй худалдан авалт гарах, үйл ажиллагааны эрсдэл учрах үед төлбөр тооцоо хийхийн тулд бэлэн мөнгөний дутагдал гарч болзошгүй эрсдэл. Энэ эрсдэлийг бизнес төлөвлөлт сайн хийснээр бууруулна.
- **Үйл ажиллагааны эрсдэл.** Энэ эрсдэлийг Компанийн программ хангамжийн чанар, серверийн аюулгүй байдал, программ хангамжийг өөр газар нөөц хэлбэрээр байршуулж онлайн горимд давхар хуулбарлах зэргээр бууруулна.
- **Менежмент.** Энэ эрсдэлийг гадаад компаниудтай хамтарч, тэднээс суралцах, зөвлөгөө авах замаар ажиллахаар замаар бууруулна.
- **Мэдээллийн аюулгүй байдал.** Хэрэглэгч төвтэй үзэл баримтлалд тулгуурласан бизнесийн орчинд хэрэглэгчийн мэдээлэл гэдэг нь ямар ч байгууллагын хамгийн том үнэт зүйл болоод байна. Мэдээлэл өөрөө тун эмзэг, үнэ цэнтэй, өндөр зэрэглэлийн аюулгүй байдал, хамгаалалт шаардсан зүйл юм. Гүйлгээний мэдээлэл үүсэж, хэрэглэгчийн үйлчилгээний гүйцэтгэлийн аль нэг дамжлага дээр замаасаа болон харилцагчийн өөрийнх нь гар утсан дээрээс алдагдах, мөн гар утсаа хаяж гээх тохиолдолд түүнийг нь хөндлөнгийн этгээд ашиглах боломж нь бүрэн хаалттай байх ёстой. Энэхүү найдвартай ажиллагааны байдлыг Компани биет болон программ хангамжийн түвшинд дараах байдлаар ханган ажилладаг:
 - Платформ нь харилцагч байгууллагууд болон эцсийн хэрэглэгчийн ашиглаж буй төхөөрөмж системтэй харьцахдаа мэдээллийг encrypted байдлаар буюу өндөр түвшинд нууцлагдсан хэлбэрээр дамжуулдаг тул замаасаа алдагдах, алдагдсан байлаа ч тайлж ашиглах боломжгүй байдаг;
 - Мэдээлэл хадгалалтын аюулгүй байдлыг биет байдлаар хангахын тулд үндсэн өгөгдлийн сан серверээ Мэйжикнет болон Үндэсний дата төвд давхар байршуулах бөгөөд нөөц хувилбар /backup/-уудыг он цагийн дарааллаар,

стандартын дагуу бэлдсэн байх ба нөөц хувилбарыг ашиглах заавар болон бусад холбогдох мэдээллүүдийг гамшгийн үед сэргээхэд бэлэн байдалд байлгадаг.

- **Систем, аюулгүй байдлын эрсдэл.** Компанийн үйлчилгээ үзүүлэх цөм нь платформ бөгөөд түүний найдвартай ажиллагаа нэгдүгээрт тавигддаг. Компани нь хэрэглэгчийн өдөр тутмын үйлчилгээг тасралтгүй найдвартай явуулах асуудлыг 24/7 горимд ажиллуулна.
- **Интернэт, сүлжээний ажиллагаа.** Платформ нь үйл ажиллагаагаа явуулах үүднээс олон төрлийн албан байгууллага, бизнесийн нэгжүүдтэй холбогдох шаардлага үүсдэг. Холболтууд нь аюулгүй байдлыг хангах шаардлагаасаа хамаараад сүлжээний тусгай нууцлалтай холболт эсвэл интернэт сүлжээний нууцлалтай холболт ашиглаж байна. Сүлжээний найдвартай ажиллагаа нь өөрөө ийм төрлийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагаас шууд шалтгаалж байдаг.
- **АПП-ын найдвартай ажиллагаа.** Android, iOS үйлдлийн систем дээр тухайн системийн гарын авлага зөвлөмж стандартын дагуу “АПП”-уудаа хөгжүүлж, хийлгэсэн тул бүхий л аюулгүй байдал, найдвартай ажиллагааг хангасан байдаг. Түүнээс гадна “АПП”-аас хандаж байгаа системийн холболт нь өөрөө өндөр нууцлалтай, дамжиж байгаа мэдээлэл нь кодлогдсон байдаг тул алдагдах, алдагдсан ч тайлж ашиглах боломжгүй байдаг.
- **Цахилгаан эрчим хүчний хангамж.** Тус компанийн үйлчилгээний төв сайт буюу серверүүд нь серверүүд байршуулсан газрын автомат тог баригч, цахилгаан үүсгүүртэй дата төв дээр байрлуулсан байдаг тул цахилгаан түр болон удаан хугацаагаар тасрахад үйлчилгээний хэвийн байдлаа хадгалах боломжийг олгодог. Мөн өөрсдийн дотоод үйл ажиллагаандаа зориулсан сервер, оффисын цахилгааны доголдлоос хамгаалж түлшээр ажилладаг цахилгаан үүсгүүр ажиллуулж байна.
- **Мэдээлэл технологийн аюулгүй байдал.** Мэдээлэл технологийн аюулгүй байдлыг маш олон талаас харж болно, жишээлбэл гаднын халдлага, дотоодын халдлага, вирус гэх мэт. Компани нь нууцлалын аюулгүй байдалд учирч болзошгүй эрсдэлүүдийг дараах байдлаар урьдчилан сэргийлж хамгаалах бодлого баримталдаг.

Программын түвшний нууцлал, аюулгүй байдал

- **Мэдээ, мэдээллийн нууцлал.** Хэрэглэгчийн мэдээлэл болон нууц мэдээллийг (нууц үг, ПИН код г.м) сүлжээний аль ч түвшинд end-to-end шаардлагыг хангахаар кодчилж илгээдэг бөгөөд тус мэдээлэл нь дата баазын түвшинд нууцлалын алгоритмаар кодлогдож хадгалагддаг.
- **Удирдлага ба администраторын эрхийн зохицуулалт.** Системд хандах хэрэглэгчдийн эрхийг нэг бүрчлэн хязгаарлах боломжтой бөгөөд системд хийгдсэн аливаа үйлдлийг өөр дээрээ болон логийн системд давхар хадгална.
- **Эрхийн түр хязгаарлалт.** Хэрэглэгчийн нууцлалыг тогтоосон давтамжтайгаар буруу оруулах үед хэрэглэгчийн эрхийг түр блоклох бөгөөд хязгаарлалтыг зөвхөн системийн удирдах ажилтан нээх эрхтэй байна. Энэ нь хэрэглэгчийн нууц мэдээллийг таах оролдлогыг хааж байгаа явдал юм.
- **Системд хандалт хийх хязгаарлалт.** Системд олон дахин хандах, автоматжуулсан довтолгоог хязгаарлах үүднээс CAPTCHA (Completely Automated Public Turning test to tell Computer and Humans Apart) функц суурилуулсан болно.
- **Вэб түвшний нууцлал.** Вэб хандалтын нууцлалыг тусгайлан хангах үйлчилгээ үзүүлдэг гуравдагч этгээдийн SSL сертификатаар хэрэглэгч ба систем хоёрын хоорондын мэдээллийг баталгаажуулан дамжуулна.

Техник, тоног төхөөрөмжийн түвшний нууцлал, аюулгүй байдал

Системийн тоног төхөөрөмжийг Web (гадаад ертөнцтэй харьцах), Application (боловсруулах), Data (мэдээ, мэдээлэл) гэх гурван шатлалд хуваарилсан бөгөөд шатлал тус бүр firewall төхөөрөмжөөр тусгаарлагдана. Шатлал хооронд харилцах мэдээллийн урсгалыг зөвхөн зөвшөөрсөн эх болон төгсгөл хаягаар хязгаарласан нь зөвшөөрөлгүй аливаа хандалтыг нэвтрүүлэхгүй байх боломжийг бүрдүүлдэг.

- **Давагдашгүй хүчин зүйл.** Давагдашгүй хүчин зүйлд байгалийн гамшиг, дайн байлдаан, Засгийн газрын тогтоол, журам, нийгмийн зөрчил мөргөлдөөн, дайралт халдлага ордог ба эдгээр зүйлээр хязгаарлагдахгүй. Энэ нөхцөл байдалд ямар арга хэмжээ авах, хэрхэн ажиллах талаар “Онцгой нөхцөл байдлын үед хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө” гарган журамласан байдаг.

Зах зээл, орчны эрсдэл

- **Өрсөлдөгчийн эрсдэл.** Компанийн хамтран ажиллагч банкууд өөрийн гэсэн систем хөгжүүлж, тус тусдаа зардал гаргасаар байна. Тэдэнд Компани гэдэг нь дундын ийм шийдэлтэй, хямд, үр ашигтай, уян хатан White Label-дамжуулан Старт АПП-ууд, Финтекүүд тус тусдаа хөгжүүлсэн давхардлыг Компанийн нээлттэй API, White Label –ийг ашиглах боломжтой байдлаар зохицуулах.
- **Платформын эрсдэл.** Платформыг бүрдүүлж буй оролцогч бүр дундаа нэгдсэн нэг стандартыг баримталдаг, тэр стандарт нь Монгол Улс дотроо хаана ч бүрэн хэрэгждэг, дан ялангуяа дэлхийн шийдэлтэй уялддаг байхыг Компани зорилгоо болгон ажиллаж байна.
- **Технологийн эрсдэл.** Орчин үед технологи нь өөрөө эрсдэл, технологийн хурд нь бас эрсдэл юм. Мөн платформын бизнесийн хувьд ямагт технологийн манлайд явах үүрэгтэй. Компани нь үйлчилгээгээ нэвтрүүлсэн цагаас хойш хоёр ч удаа суурь платформын шинэчлэлт хийсэн ба удахгүй гуравдах удаагаа суурь платформын шинэчлэлтээ хийх гэж байгаа нь үүнтэй холбоотой. AI (Artificial Intelligence) буюу хиймэл оюун ухаан дээр суурилсан үйлчилгээгээ зах зээлд гаргах гэж байна. Энэ нь зөвхөн зах зээлд гаргаад л болчих зүйл биш BI (Business Intelligence) дээрээ үндэслэн AI-аа хөгжүүлэх, боловсруулах, бойжуулах нь хамгийн чухал. Компани нь гүйлгээг Blockchain технологи дээр шилжүүлэх ажлыг урт хугацааны төлөвлөгөөндөө оруулаад байна.

Эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо, баримтлах зарчим

Компани нь платформын үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүн үйлчилгээг зах зээлд нэвтрүүлэхэд учирч болох эрсдэлүүд, тэдгээрт баримтлах бодлого зэргээ тодорхой болгосон. Компанийн хувьд дундын байр суурь нь стратегийн ач холбогдол бөгөөд эрсдэлээс сэргийлэх хамгийн гол түлхүүр юм.

Үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлага

Компани нь үйл ажиллагаандаа учирч болох эрсдэлийг хаах “Системд сайжруулалт хийх журам”, “Гэмтэл саатлын үед ажиллах журам”-уудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөнө. Мөн үйлчилгээ үзүүлэхэд учирч болзошгүй эрсдэл болон онцгой нөхцөл байдал үүсэхэд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, ажилчдын бэлэн байдлыг дараах байдлаар зохицуулж ажиллах журамтай:

Сургалт

Онцгой байдлын үед ажиллах баг(гэмтэл саатал гарсан үед системийг хэвийн үйл ажиллагаанд нь эргэн оруулах үүрэг бүхий баг)-ийн гишүүд бүгд тус тусын үүрэг

хариуцлагыг мэдэж, ямар арга хэмжээ авч болох талаар сургалтыг зохион байгуулах ба хагас жилд нэг удаа, шаардлагатай тохиолдолд энэ хугацаанаас өмнө зохион байгуулна.

Нөхөн сэргээх

- Онцгой байдлын нөхцөл байдлыг анх мэдсэн аливаа ажилтан системийг ажиллах багийн ахлагчид яаралтай мэдэгдэнэ.
- Мэдээлэл хүлээн авсан ахлагч боломжит хамгийн богино хугацаанд онцгой байдлын анхан шатны шалтгааныг тодорхойлон Компанид мэдээнэ.
- Ажиллах багийн гишүүд үүссэн нөхцөл байдалд тулгуурлан гарах хохирлын урьдчилсан таамаглал судалгааг хийн сэргээх хугацааг тодорхойлон Компанийн удирлагад танилцуулан холбогдох шийдвэрийг гаргуулна.
- Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал эсвэл Гүйцэтгэх захирал гамшгийн талаар нэгжүүдэд, шаардлагатай гэж үзвэл харилцагч хамтран ажиллагч байгууллагуудад албан ёсоор зарлаж мэдээлэл хийнэ.
- Ажиллах багийн ахлагч нь сэргээх үйл ажиллагаа төлөвлөгөөний дагуу амжилттай хийгдсэн эсэхийг шалган Компанийн удирдлагад танилцуулна.
- Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал эсвэл Гүйцэтгэх захирал хэвийн үйл ажиллагаанд шилжсэн тухай нэгжүүдэд, шаардлагатай тохиолдолд харилцагч, хамтран ажиллагч байгууллагуудад албан ёсоор зарлана.

Ажиллах багийн эрх, үүрэг

Ахлагчийн эрх, үүрэг

- Онцгой байдал тохиолдсон үед зохицуулагч нь ажиллах багийн бүрэлдэхүүнийг цуглуулан хуралдаж, цаашид авах арга хэмжээний талаар хэлэлцэн, сэргээх ажиллагааг удирдан зохион байгуулах үүрэгтэй.
- Компанийн удирдлагаас гаргасан шийдвэр, Онцгой байдлаас сэргээх төлөвлөгөөний дагуу шуурхай арга хэмжээ авч, байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн тасралтгүй явуулахад анхаарна.
- Ажиллах багийн ахлагч нь онцгой байдлын үеийн нөхцөл байдлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг Компанид цаг тухай бүр мэдээнэ.
- Ахлагч нь төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд бүрэн хяналт тавина.

Багийн гишүүдийн эрх, үүрэг:

- Багийн гишүүд гар утас болон холбогдох утсыг 24 цаг нээлттэй, дуудлага хүлээн авах боломжтой байлгах үүрэгтэй.
- Онцгой байдлыг ажлын бус цагаар зарласан тохиолдолд багийн гишүүд дуудлага хүлээн авч нэн даруй цуглана.
- Ажиллах багийн гишүүд нь онцгой байдлын үеийн нөхцөл байдлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг ажиллах багийн зохицуулагчид цаг тухай бүр мэдээнэ.

1.14.8 МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН АРИЛЖАА

Компани нь түүхэн замналын хувьд өмч хувьчлалын үеийн анхны 465 ХК-ны нэг болон хүнс үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаагаа явуулж байсан бөгөөд 2020 онд программ хангамж, орчин үеийн дэвшилтэт технологи хөгжүүлэгч “Эрдэнэс сольюшинс” ХХК-тай нэгдэн өөрийн оноосон нэрийг өөрчилж, бүтцийн хувьд бүрэн шинэчлэгдэн цаг үетэй хөл

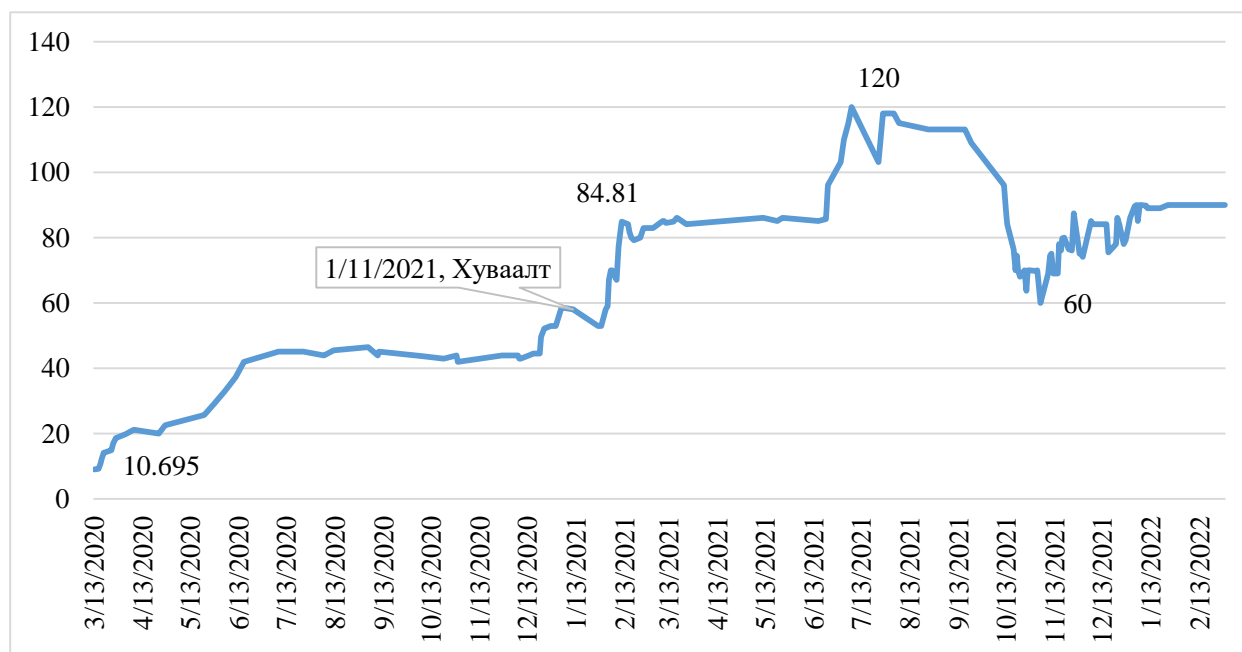
нийлүүлэн алхах технологийн компани болж өөрчлөгдсөн. Үүнтэй холбоотой “Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ны МХБ дээрх арилжааны идэвх эрс сайжирсан.

Тодруулбал Компанийн хувьцаа нь нэгдэх үйл явцаас өмнөх буюу 2020 оны 2 сар хүртэлх хугацаанд нийт 9 өдрийн арилжаагаар 38,672 ширхэг хувьцаа, үнийн дүнгээр 3,415,830 төгрөгийн арилжаа хийгдсэн бол 2020 оны 3 дугаар сараас эхлэн 2022 оны 2 дугаар сарыг дуусах хүртэл 2 жилийн хугацаанд 143 арилжааны өдрүүдэд 4,929,358 ширхэг хувьцаа, үнийн дүнгээр 464,088,912 төгрөгийн арилжаа хийгдсэн байна.

2021 оны 1 сард Компани нь нэгж хувьцаагаа 10 хуваасан бөгөөд нэгж хувьцаа хуваахын өмнө 580 төгрөг, хуваасны дараа 58 төгрөг болж өөрчлөгдсөн байна.

2022 оны 2 дугаар сарын 28-ны өдрийн байдлаар Компанийн хувьцааны хаалтын ханш 90 төгрөг /сүүлийн 6 сарын өдөр тутмын хаалтын ханшийн дундаж ханш 81 төгрөг/ байгаа нь сүүлийн 1 жилийн дотор хувьцааны ханшийн өөрчлөлт 39.7%-ийн өсөлттэй байгааг харуулж байгаа ба хувьцаа хувааснаас хойш түүхэн дээд үнэ болох 120 төгрөгөөр 2021 оны 07 сарын 07-ны өдрийн хаалтын ханш тогтсон байна.

График 20. Түүхэн ханш⁵⁰

⁵⁰ Эх сурвалж – МХБ.

2. ҮНЭТ ЦААСНЫ ТУХАЙ

2.1 ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

Хүснэгт 23. Нэмж гаргах хувьцааны тоо ширхэг, үнэ, нийт татах дүн, зарцуулалт

Үнэт цаасны бүртгэл	Монголын хөрөнгийн бирж
Үнэт цаас гаргагч	“Эрдэнэс сольюшинс” ХК
Нийтэд санал болгож буй хувь	Нийт энгийн хувьцааны 9.5%
Нийтэд санал болгож буй хувьцааны тоо, ширхэг	16,572,469 (арван зургаан сая таван зуун далан хоёр мянга дөрвөн зуун жаран ес) ширхэг энгийн хувьцаа
Нэгж хувьцааны санал болгох үнэ	108 (нэг зуун найм) төгрөг
Нийт татан төвлөрүүлэх 9.5%-ийн дүн	1,789,826,652 (нэг тэрбум долоон зуун наян есөн сая найман зуун хорин зургаан мянга зургаан зуун тавин хоёр) төгрөг
Үнэт цаас арилжих арга	Тогтоосон үнийн арга
Зарцуулалт (сая.төг)	“Эйс ассошийтс ББСБ” ХХК-ийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нэмэгдүүлэхэд
	1,650

Үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон нэмж гаргаж буй энгийн хувьцааны анхдагч зах зээлийн арилжааны захиалгын эрэлтийн хэмжээ нэмж гаргаж буй 16,572,469 ширхэг энгийн хувьцааны захиалгаас давсан нөхцөлд Компанийн зарласан энгийн хувьцаанаас нэмж дахин 1,949,129 ширхэг хүртэлх энгийн хувьцааг нэмж гаргана.

Хүснэгт 24. Дахин нэмж гаргах хувьцааны тоо ширхэг, үнэ, нийт татах дүн

Дахин нэмж гаргаж буй хувь	Нийт энгийн хувьцааны 1% (нэг) хүртэл
Дахин нэмж гаргаж буй хувьцааны тоо, ширхэг	1,949,129 (нэг сая есөн зуун дөчин есөн мянга нэг зуун хорин ес) ширхэг энгийн хувьцаа
Дахин нэмж гаргаж буй хувьцаанаас татан төвлөрүүлэх дүн	210,505,932 (хоёр зуун арван сая таван зуун таван мянга есөн зуун гучин хоёр) төгрөг хүртэл
Дахин нэмж гаргаж буй нэгж хувьцааны санал болгох үнэ	108 (нэг зуун найман) төгрөг
Үнэт цаас арилжих арга	Тогтоосон үнийн арга
Нийт олон нийтэд гаргаж буй хувь	нийтдээ энгийн хувьцааны 10.5% (арав аравны тав) хүртэл
Нийт нэмж гаргаж буй хувьцааны тоо, ширхэг	18,521,598 (арван найман сая таван зуун хорин нэгэн мянга таван зуун ерэн найм) ширхэг хүртэлх энгийн хувьцаа
Нийт татан төвлөрүүлэх 10.5%-ийн дүн	2,000,332,584 (хоёр тэрбум гурван зуун гучин хоёр мянга таван зуун наян дөрөв) төгрөг

Хэрэв үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон нэмж гаргаж буй энгийн хувьцааны анхдагч зах зээлийн арилжааны захиалгын эрэлтийн хэмжээ нэмж гаргаж буй 18,521,598 ширхэг хүртэлх энгийн хувьцааны захиалгаас давсан нөхцөлд Компанийн хувьцааны 81.36 хувийг эзэмшигч нөлөө бүхий, холбоотой 4 энгийн хувьцаа эзэмшигчид СЗХ-ны Үнэт

цаасны бүртгэлийн журмын 9.2.2.-т заасны дагуу⁵¹ Компанийн эргэлтэд гаргасан хувьцааны тус бүр 1 хувьтай 1,578,745 ширхэг энгийн хувьцаа буюу нийт 4 хүртэлх хувийг буюу нийт 6,314,980 ширхэг энгийн хувьцааг үнэ ханш тогтворжуулах зорилгоор дахин нийтэд санал болгосон 108 төгрөг буюу Тогтоосон үнийн аргаар хувь тэнцүүлэн нийтэд худалдана. Компанийн нөлөө бүхий, холбоотой энгийн хувьцаа эзэмшигч тус бүрийн нийтэд худалдах хувийг дараах хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 25. Нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчид анхдагч зах зээлд арилжих хувьцааны тоо ширхэг, үнэ, нийт дүн

№	Нөлөө бүхий, холбоотой хувьцаа эзэмшигчдийн энгийн хувьцаа нийтэд гаргахын өмнөх хувьцааны эзэмшил			Нөлөө бүхий, холбоотой этгээдүүдийн хувьцаа эзэмшигчдийн зарах үнэ, тоо ширхэг		Нийтэд энгийн хувьцааг нэмж гаргаж, худалдсаны дараах эзэмшлийн хувь	
	Хувьцаа эзэмшигчид	Тоо ширхэг	Эзэмшлийн хувь	Тоо ширхэг /1%/	₮108	Тоо ширхэг	Эзэмшлийн хувь
1	Субашид тек ХХК	100,451,734	63.63%	1,578,745	₮170,504,460	98,872,989	56.05%
2	Г.Дулмаа	9,076,765	5.75%	1,578,745	₮170,504,460	7,498,020	4.25%
3	Ц.Хүдэрмөнх	9,514,310	6.03%	1,578,745	₮170,504,460	7,935,565	4.50%
4	Т.Дөлгөөн	9,400,000	5.95%	1,578,745	₮170,504,460	7,821,255	4.43%
	Нийт	128,442,809	81.36%	6,314,980	₮682,017,840	122,127,829	69.23%

2.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ТУХАЙ ЭРХ БҮХИЙ ЭТГЭЭДЭЭС ГАРГАСАН ШИЙДВЭР

Компанийн ТУЗ-ын 2021 оны 12-р сарын 13-ны өдрийн ээлжит хурлаар Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах асуудлыг хэлэлцсэн байна. Үүнд:

- Компанийн зарласан хувьцаанаас эргэлтэд энгийн хувьцаа нэмж гаргах,
- Хувьцаа нэгж гаргахтай холбоотой андеррайтерийн компанийг сонгох, үр дүнг ТУЗ-д танилцуулах,
- Нэмж гаргах хувьцааг нийтэд санал болгохтой холбоотойгоор 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар компанийн бизнесийн үнэлгээ, аудит болон хуулийн дүгнэлт гаргуулах компанийг сонгож, гэрээ байгуулах эрхийг олгох, тэдгээрт гарах зардлын дээд хэмжээг батлах,
- Нэмж хувьцаа гаргахтай холбоотойгоор хөрөнгө оруулагчтай хэлцэл хийх, худалдах үйл ажиллагааг хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулах, шаардлагатай бусад гэрээ хэлцэл байгуулж ажиллах эрхийг Гүйцэтгэх захиралд олгох.

Компанийн ТУЗ-ын 2021 оны 12-р сарын 13-ны өдрийн ээлжит хурлаас Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах шийдвэрүүд гарсан⁵². Үүнд:

1. Компанийн дүрмийн 5.4⁵³-т заасан нэг бүр нь 10 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй нийт 19,842,125,430 ширхэг зарласан энгийн хувьцаанаас 10,077,100 ширхэг

⁵¹ СЗХ Үнэт цаасны бүртгэлийн журам – 9.2. Үнэт цаас гаргагч нь дараах эрхтэй., 9.2.2. Үнэт цаас гаргагчийн хяналтын багц эзэмшигч, нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигч нь компанийн нийт гаргасан хувьцааны 5 хүртэлх хувьтай тэнцэх хэмжээний өөрийн эзэмшлийн хувьцааг анхдагч зах зээлд худалдаж болно.

⁵² ҮЦТ-ын Хавсралт 11 - ТУЗ-ийн хурлын тогтоол №ТУЗТ 11/2021.

⁵³ “Эрдэнэс Сольюшинс” ХК-ийн дүрэм – 5.4.Компани нь нэг бүрийн 10 \арав\ төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий нийт 19,842,125,430 \арван есөн тэрбум найман зуун дөчин хоёр сая нэг зуун хорийн таван мянга дөрвөн зуун гуч\ зарласан энгийн хувьцааг хууль болон энэхүү дүрэмд заасан гүйлгээнд гаргах эрхтэй

хувьцаа буюу нийт гаргасан хувьцааны 6 хувьтай⁵⁴ тэнцэх энгийн хувьцааг нэмж гарган МХБ-ээр дамжуулан нийтэд санал болгох замаар худалдах,

2. Нийтэд санал болгох анхдагч арилжааны захиалгын хэмжээ нэмж гаргаж буй энгийн хувьцаа 10,077,100 ширхэг хувьцаанаас давсан нөхцөлд зарласан энгийн хувьцаанаас дахин нэмж 5,536,868 ширхэг хүртэлх энгийн хувьцааг нэмж эргэлтэд гаргах,
3. Тус тогтоолын 2 болон 3-т заасан нэмж гаргаж буй хувьцааны тоо хэмжээ нийтдээ 15,613,968 ширхэг хүртэл байхаар буюу Компанийн эргэлтэд гаргасан нийт энгийн хувьцааны 9 хүртэлх хувь байхаар тогтоох,
4. Нэмж гаргах хувьцааны нийтэд санал болгох нэг бүрийн үнийг компанийн Бизнесийн үнэлгээний тайланд үндэслэн андеррайтерийн компанитай харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр ТУЗ-ийн хурлаар шийдвэрлүүлэхийг Гүйцэтгэх захиралд үүрэг болгох,
5. Андеррайтерийн компанийг сонгон шалгаруулж ТУЗ-ийн хурлаар шийдвэрлүүлэхийг Гүйцэтгэх захиралд үүрэг болгох,
6. Нэмж хувьцаа гаргахтай холбоотойгоор СЗХ, МХБ болон улсын бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлэх, зөвшөөрөл авахыг Гүйцэтгэх захиралд даалгах.

Компанийн ТУЗ-ын 2022 оны 01-р сарын 31-ний өдрийн ээлжит хурлаар Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах асуудлыг хэлэлцсэн байна. Үүнд:

- Компанийн ТУЗ-ын 2021 оны 12-р сарын 13-ны өдрийн ээлжит хурлын тогтоолын 2 болон 3 дах заалтад өөрчлөлт оруулах /нэмж гаргах хувьцааны тоонд өөрчлөлт оруулах/,
- Нэмж гаргах хувьцааны нийтэд санал болгох үнэ, худалдах аргыг тогтоох.

Компанийн ТУЗ-ын 2021 оны 01-р сарын 31-ний өдрийн ээлжит хурлаас Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах шийдвэрүүд гарсан⁵⁵. Үүнд:

1. 2021 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн ТУЗТ 11/2021 тоот тогтоолын 2-т Компанийн зарласан хувьцаанаас нэмж эргэлтэд гаргах хувьцааг 10,077,100 ширхэг гэж заасныг 14,665,944 ширхэг, захиалга давсан нөхцөлд дахин нэмж гаргах хувьцааг 5,536,868 ширхэг гэж заасныг 3,855,654 ширхэг болгон өөрчлөх, нийтдээ 18,521,598 ширхэг хүртэл байхаар тогтоох
2. Нэмж гаргах хувьцааны нэг бүрийн үнийг 115 төгрөгөөр тогтоож, нийтэд тогтоосон үнийн аргаар санал болгох.

Компанийн ТУЗ-ын 2022 оны 03-р сарын 01-ний өдрийн ээлжит хурлаар Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах асуудлыг хэлэлцсэн байна. Үүнд:

- Компанийн ТУЗ-ын 2021 оны 12-р сарын 13-ны өдрийн ээлжит хурлын тогтоолын 2 болон 3 дах заалтад өөрчлөлт оруулах,
- Компанийн дүрмийн төслийг батлах.

байна. Зарласан энгийн хувьцаанаас гүйлгээнд гаргах ,компанийн дүрэмд заасан бусад төрлийн үнэт цаас болон өрийн бичиг гаргах асуудлыг Төлөөлөн удирдах зөвлөл шийдвэрлэх эрхтэй байна.

⁵⁴ ТУЗ-ын 2022 оны 01-р сарын 31-ний өдрийн ээлжит хурлаар нэмж гаргах хувьцааны тоонд өөрчлөлт оруулсан байна.

⁵⁵ ҮЦТ-ын Хавсралт 12 - ТУЗ-ийн хурлын тогтоол №ТУЗТ 02/2022.

Компанийн ТУЗ-ын 2021 оны 12-р сарын 13-ны өдрийн ээлжит хурлаас Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах шийдвэрүүд гарсан ⁵⁶. Үүнд:

1. 2021 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн ТУЗТ 11/2021 тоот тогтоолын 2-т Компанийн зарласан хувьцаанаас нэмж эргэлтэд гаргах хувьцааг 10,077,100 ширхэг гэж заасныг 16,572,469 ширхэг болгон өөрчлөх,
2. 2021 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн ТУЗТ 11/2021 тоот тогтоолын 3-т Анхдагч зах зээлийн арилжааны захиалгын хэмжээ нэмж гаргаж буй хувьцааны захиалгаас давсан нөхцөлд Компанийн зарласан хувьцаанаас дахин нэмж гаргах хувьцааг 5,536,868 ширхэг гэж заасныг 1,949,129 ширхэг болгон өөрчлөх,

Компанийн 2022 оны 05 сарын 14-ний өдрийн Хувьцаа Эзэмшигчдийн Ээлжит Бус хурлаар (№02/2022) Компанийн нэмж хувьцаа гаргахтай холбоотой дараах шийдвэрүүдийг гаргасан болно. Үүнд:

1. Компани зарласан хувьцаанаас 16,572,469 (арван зургаан сая таван зуун далан хоёр мянга дөрвөн зуун жаран ес) ширхэг хүртэлх энгийн хувьцааг нэмж гарган “Монголын хөрөнгийн бирж” ТӨХК-аар дамжуулан нийтэд санал болгох замаар худалдсугай.
2. Анхдагч зах зээлийн арилжааны хэмжээ нэмж гаргаж буй энгийн хувьцааны хэмжээнээс давсан нөхцөлд дахин 1,949,129 ширхэг хүртэлх энгийн хувьцаа эргэлтэд гаргасугай.
3. Нэмж гарж буй хувьцааны зах зээлийн үнэ тогтоох эрхийг ТУЗ-д олгосугай.

Компанийн ТУЗ-ын 2022 оны 05-р сарын 15-ний өдрийн хурлаар Компанийн хувьцааг нэмж гаргахтай холбоотой дараах шийдвэрүүдийг гаргасан байна. Үүнд:

1. Компанийн эргэлтэд гарч буй нийт 18,521,598 ширхэг хувьцааны нэг бүрийн үнийг 108 төгрөгөөр тогтоож, нийтэд тогтоосон үнийн аргаар санал болгох,
2. Өмнөх буюу №ТУЗТ 11/2021 тоот тогтоолын 2, 3, 4, 5-р заалтууд болон №ТУЗТ 11/2021, №ТУЗТ 02/2022, №ТУЗТ 04/2022 тогтоолуудыг тус тус хүчингүй болсонд тооцох,

КТХ, ҮЦЗЗТХ болон Компанийн дүрмийн холбогдох заалтыг ⁵⁷ тус тус үндэслэн Компанийн ТУЗ-ийн хурлаас дээрх тогтоол, шийдвэрүүдийг гаргасан байна.

2.3 НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОХ ҮНЭ ТОГТООСОН ҮНДЭСЛЭЛ, ШИЙДВЭР

КТХ болон Компанийн дүрэмд заасны дагуу ⁵⁸ Компанийн ТУЗ-ийн хурлаас нэмж гаргах хувьцааны нийтэд санал болгох үнийг тогтоосон.

Хараат бус үнэлгээний байгууллага болох “Мөнх-Оргил трейд” ХХК нь Компанитай байгуулсан 2022 оны 01-р сарын 20-ны өдрийн ЭС/МОТ-02-2022 тоот “Бизнесийн үнэлгээний гэрээ”-ний дагуу Компанийн бизнесийн үнэлгээг хийж гүйцэтгэсэн байна.

Компанийн бизнесийн үнэлгээний тайлангаар ⁵⁹ дараах дүгнэлт гарсан байна.

⁵⁶ ҮЦТ-ын Хавсралт 13 - ТУЗ-ийн хурлын тогтоол №ТУЗТ 04/2022.

⁵⁷ КТХ – 33.3, 42.1, 42.2, 43 дугаар зүйл
ҮЦЗЗТХ – 6.1

“Эрдэнэс Сольюшинс” ХК-ийн дүрэм – 5.3

⁵⁸ КТХ – 43.1

“Эрдэнэс Сольюшинс” ХК-ийн дүрэм – 9.10.7

⁵⁹ Хавсралт 5 - Бизнесийн үнэлгээний тайлан.

5.4. Үнэлгээний эцэслэсэн дүгнэлт

“Эрдэнэс сольюшинс” ХК-ийн бизнес /өмчийн эзний 100.0%-ийн хувь оролцоо/-ийн зах зээлийн үнэ, цэнийг 2022 оны 02-р сарын 25-ны байдлаар дээрх 2 хандлага, 3 аргаар үнэлсэн дүнг доорх хүснэгтэд оруулав.

Хүснэгт 26. Үнэлгээний дүгнэлт

Үнэлгээний хандлага	Үнэлгээний арга	Үнэлгээний дүн, мян.төг	Жин	Үнэлгээний эцэслэсэн дүн, мян.төг
Орлогын хандлага	Мөнгөн гүйлгээг хорогдуулан тооцох арга	22,876,390.8	-	-
	Ногдол ашгийг хорогдуулан тооцох арга	22,615,207.0	100.0	22,615,207.0
Өртгийн хандлага	Цэвэр хөрөнгийн арга	2,114,575.1	-	-

Дээрх 3 аргын үнэлгээний дүнг харьцуулан судалж үзээд орлогын хандлагын, “Ногдол ашгийг хорогдуулан тооцох арга”-аар тооцсон үнэлгээнд 100.0%-ийн ач холбогдол өгч эцсийн үнэлгээг **22,615,207.0 мян.төг** буюу **22,615.2 сая төг /хорин хоёр тэрбум зургаан зуун арван таван сая хоёр зуун мянга/-өөр** тодорхойлов.

Орлогын хандлагаар, “Ногдол ашгийг хорогдуулан тооцох арга”-аар тооцсон үнэлгээний дүн нь нөгөө 2 аргаар тооцсон дүнгээс үнэлгээний зорилго, зориулалттай илүү нийцэж байгаа бөгөөд компанийн зах зээлийн үнэ, цэнийг илүү бодитоор илэрхийлж байгаа тул 100.0%-ийн ач холбогдол өгсөн болно.”

- **“Дүгнэлт.** “Эрдэнэс сольюшинс” ХК /эзний өмчийн 100.0%-ийн хувь оролцоо/-ны 2021 оны 12-р сарын 31-ний байдлаарх зах зээлийн үнэ, цэнийг **22,615,207.0 мян.төг** буюу **22,615.2 сая төг /хорин хоёр тэрбум зургаан зуун арван таван сая хоёр зуун мянга/-өөр** тодорхойлов.”

Хөндлөнгийн үнэлгээний байгууллагаас гаргасан дүгнэлтийг үндэслэн Компанийн ТУЗ-ийн хурлаас тогтоол⁶⁰ гаргаж **Компанийн эргэлтэд нэмж гаргах энгийн хувьцааны нэг бүрийн үнийг 108 төгрөг, нийтэд тогтоосон үнийн аргаар** санал болгохоор шийдвэрлэсэн болно.

⁶⁰ Хавсралт 12 - ТУЗ-ийн хурлын тогтоол №ТУЗТ 02/2022.

2.4 НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОХ ҮНЭТ ЦААСНЫ ТӨРӨЛ ТОО, ХЭЛБЭР, НЭРЛЭСЭН ҮНЭ, НӨЛӨӨ БҮХИЙ ЭНГИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ЭЗЭМШЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ

Хүснэгт 27. Олон нийтэд нэмж 9.5%-ийн энгийн хувьцааг нэмж гаргасаны дараах нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшлийн өөрчлөлт 2022 оны 03-р сарын 02-ны өдрийн эцсийн байдлаар

	Хувьцаа гаргахаас өмнө		Нэмж 9.5%-ийн энгийн хувьцаа гаргасны дараа	
	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь
“Субашид тек” ХХК	100,451,734	63.63%	100,451,734	57.58%
Г.Дулмаа	9,076,765	5.75%	9,076,765	5.20%
Ц.Хүдэрмөнх	9,514,310	6.03%	9,400,000	5.45%
Т.Дөлгөөн	9,400,000	5.95%	9,400,000	5.39%
М.Бат-Эрдэнэ	9,400,000	5.95%	9,400,000	5.39%
НИЙТ	137,842,809	87.31%	137,842,809	79.02%
Бусад хувьцаа эзэмшигчид	20,031,761	12.69%	36,604,229	20.98%
НИЙТ	157,874,570	100.00%	174,447,038	100.00%

Компанийн гаргасан энгийн хувьцааны тоо ширхэг 157,874,570 (нэг зуун тавин долоон сая найман зуун далан дөрвөн мянга таван зуун дал) ширхэг байна.

Олон нийтэд энгийн хувьцааны 9.5%-тай тэнцэх 16,572,469 ширхэг энгийн хувьцааг нийтэд санал болгож, худалдсаны дараа Компанийн нийт энгийн хувьцаа нийт 174,447,039 ширхэг болох бөгөөд нийт эргэлтэд байгаа хувьцааны тоо ширхгийг олон нийтэд санал болгосон 108 төгрөгөөр тооцоход компанийн зах зээлийн үнэлгээ 18,840,280,212 төгрөг болохоор байна.

Хувьцаа худалдан авах эрэлт олон нийтэд санал болгосон 9.5% буюу 16,572,469 ширхгээс давсан тохиолдолд дахин 1,949,129 ширхэг /нэмж гаргаж буй хувьцааны 11.76 хувь/ хүртэлх хувьцааг нэмж гаргана. Энэ тохиолдолд нийтдээ энгийн хувьцааны 10.5% буюу нийт 18,521,598 ширхэг хүртэлх хувьцааг олон нийтэд санал болгож худалдах бөгөөд Компанийн эргэлтэд гаргасан энгийн хувьцааны тоо ширхэг 176,396,168 болж, үүнийг олон нийтэд санал болгосон үнэ 108 төгрөгөөр тооцоход компанийн зах зээлийн үнэлгээ 19,050,786,144 төгрөг болохоор байна.

Хүснэгт 28. Олон нийтэд нэмж 10.5% -ийн энгийн хувьцааг нэмж гаргасны дараах нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц

	Хувьцаа гаргахаас өмнө		Нэмж 9.5%-ийн энгийн хувьцаа гаргасны дараа	
	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь
“Субашид тек” ХХК	100,451,734	63.63%	100,451,734	56.95%
Г.Дулмаа	9,076,765	5.75%	9,076,765	5.15%
Ц.Хүдэрмөнх	9,514,310	6.03%	9,400,000	5.39%
Т.Дөлгөөн	9,400,000	5.95%	9,400,000	5.33%
М.Бат-Эрдэнэ	9,400,000	5.95%	9,400,000	5.33%
НИЙТ	137,842,809	87.31%	137,842,809	78.15%
Бусад хувьцаа эзэмшигчид	20,031,761	12.69%	38,553,358	21.85%
НИЙТ	157,874,570	100.00%	176,396,167	100.00%

Хэрэв үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон нэмж гаргаж буй энгийн хувьцааны анхдагч зах зээлийн арилжааны захиалгын эрэлтийн хэмжээ нэмж гаргаж буй 18,521,598 ширхэг /нийт энгийн хувьцааны 10.5 хувь/ энгийн хувьцааны захиалгаас давсан нөхцөлд Компанийн 81.36 хувийг эзэмшигч нөлөө бүхий, холбоотой 4 энгийн хувьцаа эзэмшигчид Компанийн эргэлтэд гаргасан хувьцааны тус бүр 1 хувь /хувьцаа гаргахаас өмнөх байдлаарх/-тай тэнцэх 1,578,745 ширхэг энгийн хувьцаа буюу нийт 4 хүртэлх хувийг буюу нийт 6,314,980 ширхэг энгийн хувьцааг үнэ ханш тогтворжуулах зорилгоор дахин нийтэд санал болгосон 108 төгрөг буюу Тогтоосон үнийн аргаар хувь тэнцүүлэн нийтэд худалдана. Нөлөө бүхий, холбоотой 4 энгийн хувьцаа эзэмшигчид 4 хувийн хувьцааг худалдвал Компанийн нөлөө бүхий энгийн хувьцаа эзэмшигч тус бүрийн хувь эзэмшил дараах байдалтай болно. Үүнд:

Хүснэгт 29. Нөлөө бүхий 4 хувьцаа эзэмшигч хувьцаагаа тус бүр 1% зарсны дараах хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц

	Хувьцаа гаргахаас өмнө		Нэмж 10.5%-ийн энгийн хувьцаа гаргасны дээр нэмж 4 хувийг худалдсаны дараа	
	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь
“Субашид тек” ХХК	100,451,734	63.63%	98,872,989	56.05%
Г. Дулмаа	9,076,765	5.75%	7,498,020	4.25%
Ц.Хүдэрмөнх	9,514,310	6.03%	7,935,565	4.50%
Т.Дөлгөөн	9,400,000	5.95%	7,821,255	4.43%
М.Бат-Эрдэнэ	9,400,000	5.95%	9,400,000	5.33%
НИЙТ	137,842,809	87.31%	131,527,829	74.56%
Бусад хувьцаа эзэмшигчид	20,031,761	12.69%	44,868,338	25.44%
НИЙТ	157,874,570	100.00%	176,396,167	100.00%

2.5 НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОХ БОЛОН АРИЛЖИХ НӨХЦӨЛ

Зураг 6. Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд байринуулах явц

Үнэт цаасыг бүртгэх тухай зөвшөөрлийг эрх бүхий байгууллагаас авах

- ҮЦЗЗТХ, СЗХ болон МХБ-ийн холбогдох журамд заасны дагуу үнэт цаасыг бүртгүүлэх хүсэлт гаргах, зөвшөөрөл авна.

Үнэт цаасыг олон нийтэд танилцуулах

- Байгууллагын болон маркетингийн стратеги боловсруулж, үнэт цаасны танилцуулга болон танилцуулгын хураангуйг боломжит хөрөнгө оруулагчдад танилцуулах;

- Roadshow: Үнэт цаасны танилцуулга (roadshow) зохион байгуулах төлөвлөгөө гаргаж, боломжит хөрөнгө оруулагчидтай уулзаж, танилцуулах;
- Санал болгож буй хувьцаатай холбоотой мэдээллийг олон нийтэд түгээх.

Захиалга хүлээн авах, биелүүлэх

- СЗХ-ны зөвшөөрлийн дагуу МХБ-тэй хамтран захиалга хүлээн авч эхлэх болон хаах хугацааг тогтоох;
- ҮЦК-уудад арилжааны талаарх зааварчилгаа, мэдээлэл өгөх;
- ҮЦК-ууд худалдан авах захиалгыг МХБ-ийн захиалгын нэгдсэн санд оруулна;
- Захиалга хаагдсанаар хувьцаа худалдан авах захиалгын дүнг нэгтгэн МХБ-тэй хамтран нийлүүлэх аргачлалыг тогтоох, Хувьцаа худалдан авах захиалга нийлүүлэх дүнгээс илүү гараагүй нөхцөлд захиалгыг шууд биелүүлэх;
- Сонгосон аргачлалын дагуу хувьцаа худалдан авах захиалгыг СЗХ-ноос зөвшөөрөл авснаар биелүүлнэ.

Хувьцааг арилжих нөхцөл

- Үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр арилжааг явуулахдаа Монголын хөрөнгийн биржийн Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжааны журмын 3.1.3⁶¹-т заасан “ТОГТООСОН ҮНИЙН АРГА”-ыг олон нийтэд санал болгоно.
- Компанийн энгийн хувьцааны 9.5 хувьтай тэнцэх 16,572,469 ширхэг хувьцааг стратегийн хөрөнгө оруулагчид болон олон нийтэд санал болгохдоо ТОГТООСОН ҮНИЙН АРГААР нэг бүрийг нь 108 төгрөгөөр санал болгоно.
- Хувьцааны захиалгын ТОГТООСОН ҮНИЙН АРГА нь компанийн энгийн хувьцааны 9.5 хувьтай тэнцэх 16,572,469 ширхэг хүртэлх энгийн хувьцааны захиалгын сан бүрдсэнээр захиалгын санг дуусгавар болгоно.
- Үнэт цаас гаргагчийн олон нийтэд нэмж гаргаж буй энгийн хувьцааг худалдаж авах эрэлт нь 9.5 хувьтай тэнцэх 16,572,469 ширхгээс илүү гарсан тохиолдолд дахин 1,949,129 ширхэг хүртэлх хувьцааг нэмж нэг бүрийг нь 108 төгрөгөөр дахин ТОГТООСОН ҮНИЙН АРГААР нийтэд санал болгоно.
- Хэрэв үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон нэмж гаргаж буй энгийн хувьцааны анхдагч зах зээлийн арилжааны захиалгын эрэлтийн хэмжээ нэмж гаргаж буй 18,521,598 ширхэг хүртэлх энгийн хувьцааны захиалгаас давсан нөхцөлд Компанийн 81.36 хувийг эзэмшигч нөлөө бүхий, холбоотой 4 энгийн хувьцаа эзэмшигчид Компанийн эргэлтэд гаргасан хувьцааны тус бүр 1 хувьтай 1,578,745 (нэг сая таван зуун далан найман мянга долоон зуун дөчин тав) ширхэг энгийн хувьцаа, нийтдээ 4 хүртэлх хувийг буюу нийт 6,314,980 (зургаан сая гурван зуун арван дөрвөн мянга есөн зуун наяд) ширхэг энгийн хувьцааг үнэ ханш тогтворжуулах зорилгоор дахин нийтэд санал болгосон 108 төгрөг буюу Тогтоосон үнийн аргаар хувь тэнцүүлэн нийтэд худалдана. Компанийн нөлөө бүхий энгийн хувьцаа эзэмшигч тус бүрийн нийтэд худалдах хувийг хүснэгтээр харуулбал:

⁶¹ МХБ-ийн Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжааны журам – 3.1.3. Тогтоосон үнэ (өгөөж)-ээр санал болгох арилжаа - Үнэт цаас гаргагчийн тогтоосон тодорхой үнэ (өгөөж)-ээр санал болгон арилжих үйл ажиллагаа.

Хүснэгт 30. Нөлөө бүхий энгийн хувьцаа эзэмшигч тус бүрийн нийтэд худалдах хувь

№	Нөлөө бүхий, холбоотой хувьцаа эзэмшигчдийн энгийн хувьцаа нийтэд гаргахын өмнөх хувьцааны эзэмшил			Нөлөө бүхий, холбоотой этгээдүүдийн хувьцаа эзэмшигчдийн зарах үнэ, ширхэг		Нийтэд энгийн хувьцааг нэмж гаргаж, худалдсаны дараах эзэмшлийн хувь	
	Хувьцаа эзэмшигчид	Тоо ширхэг	Эзэмшлийн хувь	Тоо ширхэг /1%/	₮108.00	Тоо ширхэг	Эзэмшлийн хувь
1	Субашид тек ХХК	100,451,734	63.63%	1,578,745	₮170,504,460	98,872,989	56.05%
2	Г.Дулмаа	9,076,765	5.75%	1,578,745	₮170,504,460	7,498,020	4.25%
3	Ц.Хүдэрмөнх	9,514,310	6.03%	1,578,745	₮170,504,460	7,935,565	4.50%
4	Т.Дөлгөөн	9,400,000	5.95%	1,578,745	₮170,504,460	7,821,255	4.43%
5	Нийт	128,442,809	81.36%	6,314,980	₮682,017,840	122,127,829	69.23%

- Андеррайтер нь үнэт цаас гаргагчийн нэмж гаргаж буй нийт 10.5% (арав аравны тав) хувь буюу нийт 18,521,598 (арван найман сая таван зуун хорин нэгэн мянга таван зуун ерэн найм) ширхэг энгийн хувьцааны 80% (ная) хүртэлх хувийг үнэт цаас гаргагчтай зөвшилцсөний үндсэн дээр стратегийн хөрөнгө оруулагчдад бусдаас давуу байдлаар тэргүүн ээлжид худалдах эрхтэй.

2.6 ҮНЭТ ЦААС ХУДАЛДАН АВАХ ЗААВАР

Хувьцаа худалдан авах хөрөнгө оруулагчид дараах зааврын дагуу анхдагч зах зээлийн арилжаанд оролцоно.

Зураг 7. Хувьцаа худалдан авах заавар

2.7 НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОЖ БАЙГАА ҮНЭТ ЦААСААР ГЭРЧЛЭГДЭХ ЭРХ, ҮҮРЭГ

Үнэт цаас гаргагчийн хувьцаа эзэмшигч нь КТХ, ҮЦЗЗТХ хууль, Компанийн дүрэмд зааснаар дараах эрхүүдийг эдэлнэ.

2.7.1 ҮНЭТ ЦААС ЭЗЭМШИГЧИЙН ЭРХ

- Хувьцаа эзэмшигч нь бусад хувьцаа эзэмшигчийн саналыг харгалзахгүйгээр өөрийн эзэмшиж байгаа хувьцаагаа чөлөөтэй захиран зарцуулах эрх эдэлнэ.
- Нийлүүлэх, нэгтгэх буюу өөрчлөх замаар өөрчлөн байгуулагдаж байгаа компанийн саналын эрхтэй хувьцаа эзэмшигч нь өөрчлөн байгуулахын эсрэг саналтай байсан, эсхүл санал хураалтад оролцоогүй бол КТХ-ийн 53, 54 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу өөрийн эзэмшиж байгаа хувьцааг эргүүлэн худалдаж авахыг компаниас шаардах эрхтэй.
- Хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд оролцож, хурлаар хэлэлцэж байгаа бүх асуудлаар өөрийн эзэмшлийн хувьцааны тоотой хувь тэнцүүлэн санал өгөх.

- Давуу эрхийн хувьцааны ногдол ашиг төлсний дараагаар компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл /байхгүй бол хувьцаа эзэмшигчдийн хурал/-өөс тогтоосон хэмжээгээр ногдол ашиг авах.
- Компанийг татан буулгах үед энэ хуулийн 28 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу үлдсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос хувь хүртэх.
- Хувьцаа эзэмшигч нь Компанийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйл болон дүрэмд заасны дагуу компаниас нэмж гаргах хувьцаа, түүнд хамаарах үнэт цаасыг тэргүүн ээлжид худалдан авах эрхтэй.
- Компанийн тухай хуулийн 53.1.1, 53.1.2, 53.1.3 ⁶² дурдсан асуудлаар хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаас гаргасан шийдвэрийн эсрэг саналтай байсан, эсхүл санал хураалтад оролцоогүй хувьцаа эзэмшигч өөрийн эзэмшлийн хувьцааг эргүүлэн худалдан авахыг компаниас шаардах эрхтэй.
- Хувьцаа эзэмшигч дангаараа, эсхүл түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд хамтран компанийн энгийн хувьцааны 75 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмшиж байгаа, түүнчлэн төрийн өмчийн эзэмшилд байсан компанийн хувьцааны хяналтын багцыг хувьчлан авсан тохиолдолд бусад энгийн хувьцаа эзэмшигч хувьцаагаа эргүүлэн худалдан авахыг компаниас шаардах эрхтэй.
- Саналын эрхтэй хувьцаа эзэмшигч нь санал хураалтаар шийдвэрлэх асуудал бүрээр санал өгөх эрхтэй.
- Их хэмжээний хэлцэл хийх асуудлаар эсрэг саналтай байсан хувьцаа эзэмшигч нь КТХ-ийн 53 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу өөрийн эзэмшлийн хувьцааг эргүүлэн худалдаж авахыг компаниас шаардах эрхтэй.
- Компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигч болон компанийг төлөөлөх эрх бүхий албан тушаалтан КТХ-ийн 90.1 ⁶³ -д заасан хариуцлага хүлээлгэхээр шүүхэд нэхэмжлэл гаргах эрхтэй.
- КТХ-ийн 89.1-т заасан этгээд нь энэ хуулийн 91, 92 ⁶⁴ дугаар зүйлийн шаардлага, журам зөрчсөн, эсхүл компанитай хэлцэл байгуулсан хуулийн этгээдийн бүх хувьцааг уг этгээд дангаараа эзэмшдэг нөхцөлд компани нь учирсан хохирлыг тухайн хуулийн этгээдээр нөхөн төлүүлэх буюу энэ хэлцлийг хүчин төгөлдөр бус гэж тооцуулахаар шүүхэд нэхэмжлэл гаргах эрхтэй.

⁶² КТХ - 53.1.1.нийлүүлэх, нэгтгэх, хуваах болон хувьцаат компанийг хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани болгон өөрчлөх замаар компанийг өөрчлөн байгуулах; 53.1.2.компани энэ хуулийн арван нэгдүгээр бүлэгт заасны дагуу хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар батлах шаардлагатай их хэмжээний хэлцэл хийсэн; 53.1.3.компанийн дүрэмд хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг хязгаарласан нэмэлт, өөрчлөлтийг оруулсан, эсхүл ийм агуулгатай компанийн дүрмийн шинэчилсэн найруулгыг баталсан;.

⁶³ КТХ - 90.1.Сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийн улмаас компани, түүний хараат болон охин компанид учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээд өөрийн хөрөнгөөр нөхөн төлнө.

⁶⁴ КТХ - 89.1.Компанийн энгийн хувьцааны 20 буюу түүнээс дээш хувийг дангаараа, эсхүл түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хамтран эзэмшиж байгаа хувьцаа эзэмшигч, компанийн эрх бүхий албан тушаалтан, түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд нь өөрийн ажиллаж байгаа болон хувьцааг нь эзэмшиж байгаа компанитай дор дурдсан харилцаанд орсон бол компанитай, эсхүл түүний хараат болон охин компанитай сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийх этгээдэд тооцогдоно; 91 дүгээр зүйл. 91 дүгээр зүйл.Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийх этгээдэд тавих шаардлага, 92 дугаар зүйл.Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл, түүнийг хийх журам.

- Хувьцаат компанийн энгийн хувьцаа эзэмшиж байгаа хувьцаа эзэмшигч, хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн аль нэг хувьцаа эзэмшигч нь компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигчийн эцэг/эх/-ийн нэр, оршин суугаа газрын хаяг, түүний эзэмшлийн хувьцааны тоо зэргийг агуулсан бүртгэлийг шаардан гаргуулах эрхтэй.⁶⁵

2.7.2 ҮНЭТ ЦААС ЭЗЭМШИГЧИЙН ҮҮРЭГ

- Хувьцаа эзэмшигч нь өөрийн нэр, оршин байгаа хаягийн өөрчлөлтөө тухай бүр ТУЗ-ийн нарийн бичгийн даргад мэдэгдэх;
- Нийт гаргасан хувьцааны 5-аас дээш хувийг дангаараа болон нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хамтран эзэмшсэн этгээд өмчлөх эрх үүссэнээс хойш ажлын 3 хоногийн дотор энэ тухай компанид бичгээр мэдэгдэх.

2.8 ҮНЭ ТОГТВОРЖУУЛАХ ХӨТӨЛБӨР

Үндсэн андеррайтер болох “Түүдсек ҮЦК” ХХК нь үнэт цаас гаргагчийн гаргасан нэмж гаргасан энгийн хувьцааг хоёрдогч зах зээлийн арилжааны үнийн хэт өсөлт, бууралтаас хамгаалах, тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор МХБ дээр хоёрдогч зах зээлийн арилжаанаас эргүүлэн худалдаж авах үнэ тогтворжуулах хөтөлбөрийг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

Хүснэгт 31. Үнэ тогтворжуулах нөхцөл

	Нөхцөл	Хязгаарлалт
1	Хоёрдогч зах зээлээс эргүүлэн худалдан авах хувь, хэмжээ	Компанийн нэмж гаргасан энгийн хувьцааны 2.4 /хоёр аравны дөрөв/ хувиас хэтрэхгүй
2	Хоёрдогч зах зээлээс нэг өдөрт эргүүлэн худалдаж авах хэмжээ	Компанийн нэмж гаргасан энгийн хувьцааны 0.24 /тэг зууны хорин дөрөв/ хувиас хэтрэхгүй
3	Хоёрдогч зах зээлээс эргүүлэн худалдан авах үнэ	Өмнөх өдрийн хаалтын ханшаас дээш болон доош 15 /арван тав/ хувиас хэтрэхгүй
4	Үнэ тогтворжуулах хугацаа	Хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 1 сарын хугацаатай
5	Үнэ тогтворжуулах хөтөлбөртэй холбоотой гарах зардал	Үнэ тогтворжуулах хөтөлбөртэй холбоотой гарах зардлыг андеррайтерийн компани өөрийн хөрөнгөөр
6	Хууль эрх зүйн хязгаарлалт	ҮЦЗЗТХ болон СЗХ, МХБ-ийн холбогдох дүрэм, журмын дагуу

⁶⁵ КТХ – 98.3. Хувьцаат компанийн энгийн хувьцаа эзэмшиж байгаа хувьцаа эзэмшигч, хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн аль нэг хувьцаа эзэмшигч нь компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигчийн эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, оршин суугаа газрын хаяг, түүний эзэмшлийн хувьцааны тоо зэргийг агуулсан бүртгэлийг шаардан гаргуулах эрхтэй.

3. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ АЖИЛЛАГААНД ОРОЛЦСОН ЭТГЭЭДҮҮДИЙН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ

3.1 ҮНЭЛГЭЭНИЙ КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Нэр:	МӨНХ ОРГИЛ ТРЕЙД ХХК
Хаяг:	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, МҮЭ-ийн Холбооны Ерөнхий Зөвлөлийн байр, 211 тоот өрөө.
Утас:	(976) 7013-3256, (976) 9811-3250, (976) 9918-3250
И-мэйл:	bestcon6@gmail.com
Үйл ажиллагааны чиглэл:	Хөрөнгийн үнэлгээ, Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, Бизнесийн зөвлөх үйлчилгээ

Мөнх-Оргил трейд ХХК нь анх 1996 онд КТХ-ийн дагуу хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн хэлбэрээр үүсгэн байгуулагдсан.

Мөнх-Оргил трейд ХХК нь 1998 оноос эхлэн Хөрөнгийн үнэлгээний чиглэлээр тасралтгүй, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос тавигддаг шаардлагуудыг хангаж, 2013 оноос Монгол Улсын Үнэт цаасны зах зээлд оролцогчдод хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлж байна.

Мөнх-Оргил трейд ХХК нь газар, барилга, үл хөдлөх хөрөнгө, уул уурхай, хөдөө аж ахуй, газар тариалан, харилцаа холбоо, тээвэр, авто зам, эрчим хүчний салбарт бизнесийн болон хөрөнгийн үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлж ирсэн туршлагатай. Бодь групп, Бодь интернэйшнл, Голомт банк, Алтай групп, ДЦС-4 ТӨХК, Монгол базальт ХК зэрэг томоохон бизнесийн нэгжүүд болон түүний охин, хамаарал бүхий компаниудын бизнесийн үнэлгээг хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 32. Мөнх-Оргил трейд ХХК-ний үнэлгээчдийн мэдээлэл

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч	Тусгай зөвшөөрөл олгосон байгууллага	Тусгай зөвшөөрлийн нэр, дугаар, олгосон огноо	Тусгай зөвшөөрлийг сунгуулсан эсэх	Тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй эцсийн хугацаа	Үнэт цаасны зах зээлийн сургалтад хамрагдсан он
Б.Эрдэнэбаатар	Сангийн яам	1. Хөрөнгийн үнэлгээ хийх, 07120004, 2010.12.20	2013, 2017, 2019 онуудад сунгуулсан	2022.12.17	2021
Ч.Дарамбазар	Сангийн яам	2. Хөрөнгийн үнэлгээ хийх, 071200078, 2010.12.20	2013, 2017, 2019 онуудад сунгуулсан	2022.12.17	2020
Ц.Сэржээ	Сангийн яам	3. Хөрөнгийн үнэлгээ хийх, 071200016, 2010.12.20	2013, 2017, 2019 онуудад сунгуулсан	2022.12.17	2020
Э.Цацрал	Сангийн яам	4. Хөрөнгийн үнэлгээ хийх, 131200016, 2013.12.20	2017, 2019 онуудад сунгуулсан	2022.12.17	2020

Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2013 оны 9 дүгээр сарын 13-ны өдрийн 297 тоот тогтоолоор Үнэт цаасны зах зээлд оролцогчдод хөрөнгийн үнэлгээ хийх эрх авсан.

3.2 ҮНЭЛГЭЭНИЙ КОМПАНИТАЙ БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭНИЙ ЭРХ, ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГЫН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Мөнх-Оргил трейд ХХК нь СЗХ-ны 2013 оны 09-р сарын 13-ны өдрийн 297 тоот тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны зах зээлд оролцогчдод хөрөнгийн үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлэх” тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд 2022 оны 01-р сарын 20-ны өдөр Үнэт цаас гаргагчтай байгуулсан ЭС/МОТ-02-2022 тоот “Үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлэх” гэрээ байгуулсан.

Тус гэрээний зорилго нь Үнэлгээний компани нь Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журам болон Үнэлгээний олон улсын стандартын дагуу Үнэт цаас гаргагчийн бизнесийн болон хөрөнгийн үнэлгээг СЗХ болон МХБ-ээс баталсан дүрэм, журамд нийцүүлэн, тэдгээр байгууллагаас тавигдсан шаардлагын дагуу мэргэжлийн өндөр түвшинд гүйцэтгэхэд оршино.

Энэхүү гэрээний хүрээнд талууд дараах үүргийг хүлээхээр тохиролцсон:

- Үнэлгээний компани нь Үнэт цаас гаргагчаас гаргаж өгсөн мэдээлэл, баримт материалд тулгуурлан өөрийн сонгосон аргачлалын дагуу Монгол Улсын үнэт цаасны зах зээлд шинээр хувьцаа гаргах үйл ажиллагаанд холбогдох хууль, тогтоомжийн дагуу мэргэжлийн үнэлгээчнээр оролцох, Үнэлгээний олон улсын стандарт болон Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хууль, бусад холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журмын дагуу Үнэт цаас гаргагчийн бизнесийн болон хөрөнгийн үнэлгээг хийх, тайлан гаргах үйлчилгээг гүйцэтгэнэ.
- Гэрээнд Үнэлгээчин нь Захиалагч болон бусад талуудын аливаа шахалтгүйгээр чөлөөтэй нөхцөлд үнэлгээг явуулах, тухайн үнэлгээний ажилд шаардлагатай баримт, мэдээллийг Захиалагчаас гаргуулан авч ашиглах, үнэлгээнд хамрагдаж байгаа объектод саадгүй нэвтрэн орж, шаардлагатай үзлэг, хэмжилт, зураг авалт, дүрс бичлэг хийх, гэрээний 2.4., 2.5., 2.6-д заасан нөхцөлүүд хангагдахгүй тохиолдолд үнэлгээний ажлыг цаашид явуулахаас татгалзах, Захиалагчийн бизнесийн нууцыг чанд хадгалах зэрэг эрх, үүрэг тусгагдсан.
- Захиалагч нь үнэлгээнд шаардлагатай, гэрээний хавсралтад заасан болон үнэлгээчний шаардсан бусад баримт, материал, мэдээллүүдийг үнэн зөв бэлтгэж үнэлгээчинд гаргаж өгөх, үнэлгээчнийг үнэлгээнд хамрагдаж байгаа объектод саадгүй нэвтрэн орж, шаардлагатай үзлэг, хэмжилт, зураг авалт, дүрс бичлэг хийх боломжоор хангах, үнэлгээчинд ямар нэг шахалт, дарамт үзүүлэхгүй байх, Үнэлгээчний хийсэн тайлантай танилцаад үнэлгээний ажлыг хангалтгүй гэж үзвэл дахин тодруулах, нэмэлт тайлбар гаргуулах зэрэг эрх, үүрэгтэй байх зохицуулалтуудыг гэрээнд тусгасан.

3.3 АУДИТЫН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Нэр:	ПИ КЭЙ ЭФ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК
Хаяг:	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг-14240, 1-р хороо, Жамьян гүний гудамж-18/1, Даун Таун Бьюлдинг, 602 тоот.
Утас:	(976) 7505-7979, (976) 9919-3732
Вэб:	www.pkf.mn
И-мэйл:	bayarmaa@pkf.mn

Пи Кэй Эф Монголиа Аудит ХХК нь 1998 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдөр Координат Аудит ХХК нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдаж, улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн ба аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан, иргэний санхүүгийн баримтыг хянаж дүгнэлт гаргах, зөвлөмж өгөх хараат бус мэргэжлийн байгууллага юм.

2017 оны 06-р сарын 01-ний өдөр Ази, Номхон далайн бүсэд нэг дугаарт эрэмбэлэгддэг TOP ACCOUNTING FIRM болох PKF INTERNATIONAL LIMITED –ийн албан ёсны гишүүн фирм болсон байна.

Тус аудитын компани нь үнэт цаасны зах зээлд оролцогчдод аудитын үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрлийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2015 оны №33 дугаар тогтоолоор авсан ба хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хэд хэдэн хувьцаат компаниудад санхүүгийн тайлангийн аудитын үйлчилгээг амжилттай хийж гүйцэтгэсэн туршлагатай, тэргүүлэх аудитын компаниудын нэг юм.

Тусгай зөвшөөрөл:

Эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл	Гэрчилгээг олгосон буюу хугацааг сунгасан огноо	Гэрчилгээний дугаар
Аудитын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл	2020.11.16	№015-1998
Үнэт цаасны зах зээлд оролцогчид аудитын үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрөл	2015.01.21	№33

Пи Кэй Эф Монголиа Аудит ХХК нь 1998 онд Сангийн сайдын тушаалаар 015-1998 дугаар бүхий “Аудитын үйл ажиллагаа эрхлэх” тусгай зөвшөөрлийг авч байсан ба үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулж, холбогдох хууль тогтоомжоор тавигдах нөхцөл шаардлагыг бүрэн хангаж ажилласнаар гурван жил тутам тусгай зөвшөөрлийн хугацаагаа сунгуулсаар ирсэн байна.

Улмаар Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд заасны дагуу Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институтээс хамтран зохион байгуулдаг мэргэжлийн сургалт, шалгалтад аудиторуудаа хамруулан, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2015 оны 1 дүгээр сарын 21 -ний өдрийн №33 тоот тогтоолоор үнэт цаасны зах зээлд оролцогчид аудитын үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдээр бүртгүүлснээр №30 дугаарын гэрчилгээ олгогдсон байна.

3.4 АУДИТЫН КОМПАНИТАЙ БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭНИЙ ЭРХ, ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГЫН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Гэрээт ажлын хүрээ: “Үйлчлүүлэгч тал”-ын Монголын хөрөнгийн бирж дээр нэмж энгийн хувьцаа гаргах шийдвэрийг үндэслэн “Үйлчлүүлэгч тал”-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон жилийн санхүүгийн тайлан, анхан шатны баримт, бусад санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой баримт мэдээ, үйл ажиллагаанд Аудитын Олон Улсын Стандарт, “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай” хууль болон “Санхүүгийн зохицуулах хороо”-ны 2021 оны 06-р сарын 11-ний өдрийн 225 тоот тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-д тус тус заасны дагуу хөндлөнгийн хяналт шалгалт хийж, дүгнэлт өгөх.

Үйлчлүүлэгчийн эрх, үүрэг

- Үйлчлүүлэгч тал нь Гүйцэтгэгч талын аудитораас гаргасан дүгнэлтийнхээ үндэслэлийг тайлбарлахыг шаардах эрхтэй.
- Гүйцэтгэгч талын гаргасан дүгнэлт нь үндэслэлгүй, шаардлага хангаагүй, шалгалтыг дутуу хийсэн гэж үзвэл зөрчлийг арилгуулах хүсэлт гаргах, удирдлагад нь мэдэгдэх, өөр аудитор гаргаж өгөхийг шаардах эрхтэй.
- Үйлчлүүлэгч Аудитын үйл ажиллагаа явуулах нөхцөл бололцоогоор хангах, үйл ажиллагаанд нь хөндлөнгөөс оролцохгүй, саад учруулахгүй байх үүрэгтэй.
- Үйлчлүүлэгч нь Гүйцэтгэгч талын шалгалтад шаардлагатай баримт, мэдээллийг цаг тухайд нь гаргаж өгөх үүрэгтэй.
- Үйлчлүүлэгч тал нь шалгалтын явцад илэрсэн бүртгэл хөтлөлтийн болон санхүүгийн тайлантай холбоотой алдаа, зөрчлийг залруулах үүрэгтэй.
- Үйлчлүүлэгч тал нь үйлчилгээний хөлсийг тогтоосон хугацаанд төлөх үүрэгтэй.
- Үйлчлүүлэгч тал нь аудитын дүгнэлтийг зөвшөөрөхгүй бол энэ талаар гуравдагч этгээдээр шалгуулах, шүүхэд гомдол гаргах эрхтэй.

Гүйцэтгэгчийн эрх, үүрэг

- Гүйцэтгэгч тал аудит хийхдээ Монгол Улсын Аудитын тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Татварын багц хууль болон бусад хуулийг чандлан сахиж, Аудитын Олон Улсын Стандартад заасан арга хэлбэрээр аудитын үйл ажиллагааг явуулах үүрэгтэй.
- Гүйцэтгэгч тал нь аудитын ажлыг Үйлчлүүлэгч талын үйл ажиллагааны цар хүрээ, хийгдэх ажлын хэмжээтэй уялдуулан аудитын багийг томилж, мэргэжлийн өндөр түвшинд, хууль тогтоомж, батлагдсан стандартын дагуу шударгаар гүйцэтгэх эрхтэй.
- Гүйцэтгэгч тал нь Үйлчлүүлэгч талын удирдлагыг үнэн зөв, бодит мэдээллээр хангах бөгөөд гаргасан дүгнэлтийнхээ үнэн зөвийг хариуцах үүрэгтэй.
- Гүйцэтгэгч тал нь ажил гүйцэтгэх явцад аудитын ажлын чанар, үр дүнд сөргөөр нөлөөлөх Гүйцэтгэгч талаас үл хамаарах нөхцөл бий болсон тохиолдолд Үйлчлүүлэгч талд нэн даруй мэдэгдэнэ. Аудит хийж болохгүй нөхцөл байдал байгаа бол уг үйл ажиллагааг явуулахаас татгалзах эрхтэй.
- Гүйцэтгэгч тал нь гэрээнд заасан ажлын цар хүрээнд холбогдолтойгоор үйлчлүүлэгч талаас санхүүгийн баримт, хууль эрхийн актыг шаардаж авах, биет байдлаар үзэх,

мөнгө үнэт цаас, биет болон биет бус хөрөнгийг тоолох, шалгалтын явцад гарсан аливаа асуудлаар тайлбар, нотолгоо бичгээр гаргуулан авах эрхтэй.

- Гүйцэтгэгч тал нь аудитын үйл ажиллагаандаа хууль ёсны бөгөөд бодитой арга хэрэгслийг ашиглаж дүгнэлтээ баримтжуулах үүрэгтэй.
- Аудитын үйл ажиллагааг Үйлчлүүлэгч талын эсвэл өөрийн байранд явуулах бөгөөд аудит хийх явцад олж авсан Үйлчлүүлэгч талын аливаа мэдээллийг хувийн зорилгоор ашиглах, хуульд зааснаас өөр тохиолдолд бусдад мэдээлэхээс татгалзах ба Үйлчлүүлэгч талын бизнесийн үйл ажиллагаатай холбоотой баримтууд болон аудитын бусад ажлын баримт, материалыг өөрийн ажлын байранд тусгайлан хадгалж, нууцлал, бүрэн бүтэн байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх үүрэгтэй.
- Гэрээт ажлын хугацаанд аудитын ажлын тодорхой үе шатны тайлан, холбогдох материалтай Үйлчлүүлэгч талын удирдлагаас танилцах нөхцөлөөр хангах, Үйлчлүүлэгч тал хүсвэл аудитын дүгнэлтийн хууль зүйн үндэслэлийг тайлбарлаж өгөх үүрэгтэй.
- Аудиторын тайлан, зөвлөмжийг монгол хэл дээр тус бүр 2 хувь гаргаж хүлээлгэн өгөх.
- Үйлчлүүлэгч талаас шалгалтад шаардлагатай баримт материал, тайлбарыг бүрэн хэмжээгээр гаргаж өгөөгүй болон аудит хийж болохгүй бусад нөхцөл байдал үүссэн бол аудит хийхээс татгалзах эрхтэй. Хийгдсэн ажилтай холбоотой гарсан зардлыг үйлчлүүлэгчээс нэхэмжлэх, нөхөн төлүүлэх эрхтэй.

3.5 ХУУЛИЙН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Нэр: ӨМГӨӨЛЛИЙН БАТБАЯР ЭНД ПАРТНЭРС ХХК
 Хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-8, Монгол ТВ цамхаг, 10 давхар, 1001-1003 тоот
 Утас: (976) 7711-9008
 Вэб: www.bnp.mn
 И-мэйл: contact@bnp.mn

Өмгөөллийн Батбаяр энд Партнэрс ХХН нь 2013 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдөр улсын бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлсэн мэргэшсэн бизнесийн хуулийн фирм юм. Тус хуулийн фирм нь үнэт цаасны зах зээлийн оролцогчид хууль зүйн зөвлөгөө үзүүлэх зөвшөөрлийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2014 оны №72 тоот тогтоолын дагуу авсан. Үнэт цаасны зах зээлийн оролцогчдод хууль зүйн туслалцаа, хөндлөнгийн дүгнэлт гаргаж өгөх үйлчилгээ үзүүлэх эрхтэй. Гадаад, дотоодын хөрөнгийн биржид хувьцаа, өрийн бичиг, хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргах хэд хэдэн удаагийн ажлуудыг амжилттай хийж гүйцэтгэсэн туршлагатай, тэргүүлэх хуулийн фирм юм.

Өмгөөллийн Батбаяр энд Партнэрс ХХН-ийн тусгай зөвшөөрөл:

Эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл	Гэрчилгээ олгосон огноо	Гэрчилгээний дугаар
Үнэт цаасны зах зээлд оролцогчид хууль зүйн зөвлөгөө үзүүлэх	2014.03.12	№72
Өмгөөллийн хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаа эрхлэх	2015.10.01	№039

Өмгөөллийн Батбаяр энд Партнэрс ХХН-ийн хуульчдын тусгай зөвшөөрөл:

Овог нэрс	Хуульчийн мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх гэрчилгээний дугаар	Өмгөөлөгчийн шүүхэд төлөөлөх эрхийн гэрчилгээний дугаар	Үнэт цаасны зах зээлд оролцогчид үйлчилгээ үзүүлэх гэрчилгээний дугаар
Б.Баасандорж	4927	2037	17029
Д.Хулан	2977	2821	17032

3.6 ХУУЛИЙН КОМПАНИТАЙ БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭНИЙ ЭРХ, ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГЫН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Үнэт цаас гаргагч “Эрдэнэс сольюшинс” ХК нь 2021 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдөр Өмгөөллийн Батбаяр энд Партнэрс ХХН-тэй Хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээний гэрээ байгуулсан. Хуулийн фирм нь тус гэрээний дагуу “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль”-ийн 10 дугаар зүйлийн 10.6 дахь хэсэг, “Санхүүгийн зохицуулах хороо”-ны 2021 оны 06 дугаар сарын 11-ний өдрийн №225 тоот тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын 11 дүгээр зүйлийн 11.14 дахь хэсэг, “Монголын хөрөнгийн бирж” ТӨХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2018 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн №2018/01 тоот тогтоолоор батлагдсан, 2020 оны 02 дугаар сарын 07-ны өдрийн №2020/06 тоот тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.6 дахь хэсэгт заасан асуудлын хүрээнд хөндлөнгийн дүн шинжилгээ хийж, хуулийн дүгнэлт гаргана. Хуулийн дүгнэлт нь дараах мэдээллийг агуулсан байна. Үүнд:

Санхүүгийн зохицуулах хороо Үнэт цаасны бүртгэлийн журам	Монголын хөрөнгийн бирж ТӨХК Үнэт цаасны бүртгэлийн журам
<p>Үнэт цаас гаргагч нь хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдаж бүртгэгдсэн эсэх, үнэт цаас гаргах шийдвэр нь хуулийн дагуу гарсан эсэх;</p> <p>Төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлага, эрх бүхий албан тушаалтан нь холбогдох хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан “Монголын компанийн засаглалын кодекс”-т заасан шаардлага хангаж байгаа эсэх, тэдгээрийн удирдах чадвар, дадлага туршлагын талаар мэдээлэл;</p> <p>Үнэт цаас гаргагчийн дотоод дүрэм, журмууд нь холбогдох хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан “Монголын компанийн засаглалын кодекс”-т нийцсэн эсэх;</p> <p>бусадтай байгуулсан худалдах болон худалдан авах, бэлтгэн нийлүүлэх, зээлийн гэрээ болон үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд чухал ач холбогдол үзүүлэх бусад гэрээ нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн эсэх;</p> <p>бусадтай байгуулсан худалдах болон худалдан авах, бэлтгэн нийлүүлэх, зээлийн гэрээ болон үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд чухал ач холбогдол үзүүлэх бусад гэрээ нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн эсэх;</p> <p>Үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл, лиценз, зохиогчийн эрх, патент, бараа, үйлчилгээний тэмдэг</p>	<p>Тухайн компанийн улсын бүртгэл, татвар төлөгчийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгчийн бүртгэлтэй холбоотой зөрчил байгаа эсэх;</p> <p>Компанийн дүрэм, үнэт цаасаа анх удаа нийтэд санал болгон гаргаж байгаа компанийн хувьд хувьцаат компанийн дүрмийн төсөл, бусад дотоод журмууд нь хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан “Монголын компанийн засаглалын кодекс”-т нийцсэн эсэх;</p> <p>Бусадтай байгуулсан худалдах, худалдан авах, бэлтгэн нийлүүлэх, зээлийн гэрээ болон үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд чухал ач холбогдолтой бусад гэрээ хэлцэл нь хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх, компанийн үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлөх үр дагавар байгаа эсэх;</p> <p>Сүүлийн 1 жилийн дотор хийсэн их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийг хуульд заасан журмын дагуу байгуулсан эсэх;</p> <p>Үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл, лиценз, зохиогчийн эрх, патент, бараа,</p>

<p>нь хүчин төгөлдөр эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах, аливаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах үүрэг хүлээсэн зэргээр үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд нь бодитой нөлөөлж болохуйц нөхцөл буй эсэх;</p> <p>үнэт цаас, үл хөдлөх болон бусад эд хөрөнгө өмчлөх эрх нь хүчин төгөлдөр эсэх, аливаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах үүрэг хүлээсэн эсэх;</p> <p>үнэт цаасыг бүртгүүлэх танилцуулгад тусгагдсан хууль зүйн мэдээлэл нь хүчин төгөлдөр баримтаар нотлогдож байгаа эсэх;</p> <p>компанийн толгой, охин, хараат, зэрэгцээ компанийн талаарх мэдээлэлд үндэслэн үнэт цаас гаргагч компанийн хяналтыг хэрэгжүүлэгч, эцсийн өмчлөгч этгээдийг тодорхойлох;</p> <p>үнэт цаас гаргагч нь аж ахуйн үйл ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг, иргэн, захиргааны хэрэгт хариуцагчаар татагдаж байсан эсэх;</p> <p>татвар, нийгмийн даатгал болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт өр төлбөртэй эсэх.</p>	<p>үйлчилгээний тэмдэг, газар эзэмших эрх нь хүчин төгөлдөр эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах, аливаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үүрэг хүлээсэн зэргээр үйл ажиллагаанд нь сөргөөр нөлөөлж болох нөхцөл байгаа эсэх;</p> <p>Үнэт цаас, хөдлөх болон үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрх нь хүчин төгөлдөр эсэх, аливаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үүрэг хүлээсэн эсэх;</p> <p>Үнэт цаас гаргагч нь Компанийн тухай хуулийн 6.13-т заасан хуулийн этгээдийн нэгдэлд хамаарч байгаа бол толгой, охин, хараат, зэргэлдээ компанийн талаарх мэдээлэлд үндэслэн үнэт цаас гаргагч компанийн хяналтыг жинхэнэ хэрэгжүүлэгч этгээд нь хэн болохыг тодорхойлох.</p>
--	--

3.7 АНДЕРРАЙТЕРИЙН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

ҮНДСЭН АНДЕРРАЙТЕР

Нэр:	ГҮҮДСЕК ҮЦК ХХК
Хаяг:	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Чингисийн гудамж 8/1, Сити Тауэр, 1803 тоот.
Утас:	(976) 11-33-1878
Вэб:	www.goodsec.mn
И-мэйл:	enkhtaivan@goodsec.mn

“Гүүдсек ҮЦК” ХХК нь Монгол улсын хэмжээнд бүртгэлтэй харилцагчдын тоогоор салбартаа тэргүүлэгч компани бөгөөд үнэт цаасны арилжааны цахим системийг нэвтрүүлсэн, цаг үетэйгээ хөл нийлүүлэн алхаж буй үнэт цаасны компаниудын нэг юм. Тус компани нь СЗХ-ны 2016 оны 03-р сарын 11-ний өдрийн 74 тоот тогтоолын дагуу андеррайтерийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг авсан байна.

Эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл, хэлбэр	Зөвшөөрөл олгосон огноо	Зөвшөөрөл олгосон шийдвэрийн дугаар
Брокер	2008.11.28	№265 тогтоол
Дилер	2008.11.28	№265 тогтоол
Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх	2008.11.28	№265 тогтоол
Андеррайтер	2016.03.11	№74 тогтоол
Номинал дансаар харилцагчдад үйлчилгээ үзүүлэх	2019.02.22	№110 тушаал
Гадаад улсын үнэт цаасны зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах	2021.11.27	№23 тогтоол

ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕР

Нэр:	ЭС ЖИ КАПИТАЛ ҮЦК ХХК
Хаяг:	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 30-р байр, 10 давхар.
Утас:	(976) 7011-2191
Вэб:	www.sgcapitalsec.com
И-мэйл:	info@sgcapitalsec.com

Эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл, хэлбэр	Зөвшөөрөл олгосон огноо	Зөвшөөрөл олгосон шийдвэрийн дугаар
Брокер	2010.12.09	№406 тогтоол
Дилер	2010.12.09	№406 тогтоол
Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх	2010.12.09	№406 тогтоол
Андеррайтер	2012.01.18	№22 тогтоол
Номинал дансаар харилцагчдад үйлчилгээ үзүүлэх	2019.01.28	№46 тушаал

Андеррайтерийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 3 жилийн хугацаатай авсан. Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2013 оны 12 сарын 04 өдрийн 475 тоот тогтоолоор андеррайтерийн үйл ажиллагаа эрхлэх эрхийг 3 жилийн хугацаатайгаар сунгасан. 2013 оны 5-р сарын 24-ны өдөр "Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль"-ийг шинэчлэн найруулж УИХ-аас баталсан бөгөөд үүнтэй холбоотой холбогдох журмууд шинэчлэгдэж андеррайтерийн тусгай зөвшөөрөл нь 3 жилийн хугацаагаар сунгагддаг байсан нь өөрчлөгдөн хугацаагүй болсон.

3.8 АНДЕРРАЙТЕРИЙН КОМПАНИТАЙ БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭНИЙ ЭРХ, ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГЫН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Үндсэн андеррайтерийн гэрээгээр хүлээсэн хийх ажлын цар хүрээ

Үнэт цаас гаргагч болон үндсэн андеррайттерын компанийн хооронд байгуулсан 2022 оны 2 дугаар сарын 21-ний өдрийн “Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ”-нд заасан андеррайтерийн зүгээс үзүүлэх үйлчилгээнүүд нь дараах зөвлөмж, үйлчилгээнүүдээр тодорхойлогдоно. Үүнд:

- Үнэт цаас гаргагчийн нэмж гаргах хувьцааг үнэт цаасны зохих бүртгэлд бүртгүүлэх асуудлаар үнэт цаас гаргагчийн нэрийн өмнөөс СЗХ, МХБ-тэй харилцах, тэдгээртэй холбоотой үйл ажиллагааг зохион байгуулах;
- Хувьцаа гаргаж олон нийтэд санал болгохтой холбоотойгоор Үнэт цаас гаргагч болон хувьцааг шаардлагатай танилцуулгыг бэлтгэх, видео контент, бусад олон нийтийн сурталчилгааны материалыг үнэт цаас гаргагчтай хамтран бэлтгэх;
- Холбогдох хуулиуд, зохицуулагч байгууллагын журам, дүрэм, зааврын хүрээнд хувьцааг гаргаж, олон нийтэд санал болгох ажлыг зохион байгуулах;
- Олон нийтэд нэмж гаргах хувьцааг санал болгох ажилтай холбоотой зохицуулагч байгууллагуудаас шаардлагатай бүртгэлийн зөвшөөрлүүд авах, МХБ-д бүртгүүлэх ажиллагаанд Үнэт цаас гаргагчтай хамтарч ажиллах, дэмжлэг үзүүлэх;
- Аудит, хуулийн зөвлөх, үнэлгээний компаниудтай хамтран ажиллах, дүгнэлт гаргуулах, түүнийг хянах, шаардлагатай зөвлөгөө, мэдээлэл солилцох;

- Үнэт цаас гаргагчийн олон нийтэд хувьцаа санал болгох ажиллагааг таниулах ажлыг Үнэт цаас гаргагчтай хамтран зохион байгуулах, удирдах;
- Хөрөнгө оруулагчтай хийх уулзалтуудыг товлох, зохион байгуулах, уг уулзалтуудад Үнэт цаас гаргагчийн төлөөллийг оролцуулах;
- Олон нийтэд санал болгох хувьцааны үнэлгээг тодорхойлоход Үнэт цаас гаргагчид зөвлөх;
- Үнэт цаасны танилцуулга, холбоотой баримт бичгийг бэлтгэх, эхний бөгөөд эцсийн хувилбарыг хэвлэх, тараах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;
- Анхдагч захын арилжааг нээж, захиалга хүлээн авах, нийтэд танилцуулах ажиллагаа дуусгавар болсон үед нэмж гаргасан үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд амжилттай арилжсан тухай тайланг МХБ-ийн дүгнэлтийн хамтаар СЗХ-нд хүргүүлэх.

Туслах андеррайтерийн гэрээгээр хүлээсэн хийх ажлын цар хүрээ

Үндсэн болон туслах андеррайтеруудын хооронд байгуулсан 2022 оны 3 дугаар сарын 01-ний өдрийн “Андеррайтерийн хамтран ажиллах гэрээ”-нд заасан Туслах андеррайтерийн ажлын цар хүрээ нь дараах байдалтай байна. Үүнд:

- Үнэт цаас гаргагчийг төлөөлөн танилцуулга хийх, олон нийттэй уулзалт зохион байгуулах зэрэг албан бичиг болон маркетингийн ажлуудад тусалцаа үзүүлэн ажиллах;
- Нэмж гаргах хувьцааг борлуулах үйл ажиллагааг өөрөөс хамаарах дээд зэргийн хүчин чармайлтаар буюу Андеррайтерийн Best Effort хэлбэрээр гүйцэтгэх;
- МХБ-ээр нээлттэй хүрээнд нэмж гаргах хувьцааг Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвд бүртгүүлэхэд шаардлагатай баримт бичиг, мэдээллийг бэлтгэхэд тусалцаа, дэмжлэг үзүүлэх;
- Хөрөнгө оруулагчдад хүргэх шаардлагатай мэдээллээс бусад бизнесийн болон байгууллагын нууцад хамаарах мэдээллийн нууцыг хадгалах.

Хариуцлага

Үндсэн андеррайтерийн гэрээнд хариуцлагын талаар “Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч мэргэжлийн байгууллага /хуульч, санхүүгийн шинжээч, үнэлгээний байгууллага, аудит гэх мэт/-аас баталгаажуулсан мэдээлэл, гаргасан дүгнэлт нь худал буюу бодит байдалд нийцээгүй, төөрөгдүүлсний улмаас ирээдүйд учрах хохирлыг Андеррайтер хариуцахгүй, хувьцаа нэмж гаргах үйл ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомж, дүрэм журам зөрчсөн нь эрх бүхий байгууллагаас тогтоогдсон этгээд нь зохих хариуцлагыг бие даан хүлээнэ.” гэж тус тус заасан байна.

Үндсэн болон туслах андеррайтеруудын хооронд байгуулсан гэрээнд хариуцлагын талаар гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс учирсан хохирлыг буруутай тал бүрэн хариуцах тухай зохицуулалтын тусгасан байна.

--ooOoo--

ЭРДЭНЭС СОЛЬЮШИНС

Үнэт цаас гаргагчийн хаяг

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй
дүүрэг, 2-р хороо, 40 50 мянгат /15171/
Бакула ринбучийн гудамж, 30-р байр, 10-р
давхар

Холбоо барих утас
Вэб сайт
И-мэйл

(976)-11-70119588
www.erdenes.solutions
Info@erdenes.solutions